

בנק ירושלים

בנקאות חשלימה

תמצית דוחות כספיים רבעוניים
ליום 30 ביוני 2021

דוחות כספיים נגישים נמצאים באתר הבנק בכתובת: <https://www.bankjerusalem.co.il/others/financial-statements>

7	דו"ח הדירקטוריון וההנהלה	א.
70	הצהרה לגבי גילוי	ב.
72	תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים	ג.
73	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק ירושלים בע"מ	ד.
147	ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים על עסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם ונספחים לדוח הרבעוני	ה.
156	אינדקס ומילון מונחים	ו.

דוח הדירקטוריון וההנהלה - תוכן עניינים

7	סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה	1
7	מידע צופה פני עתיד	1.1
7	תיאור תמציתי של הבנק ותחומי הפעילות העיקריים שלו	1.2
8	תיאור היעדים והאסטרטגיה העסקית	1.3
10	מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן	1.4
12	תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם	1.5
14	אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואירועים לאחר תאריך המאזן	1.6
17	הסבר וניתוח לחוצאות ולמצב העסקי	2
17	מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים	2.1
19	התפתחויות עיקריות בהכנסות, בהוצאות וברוח כולל אחר	2.2
26	המבנה וההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון והמינוף	2.3
34	תיאור עסקי התאגיד הבנקאי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים	2.4
37	חברות מוחזקות עיקריות	2.5
38	סקירת הסיכונים	3
38	סיכון אשראי	3.1
נספחים לדוח הדירקטוריון וההנהלה:		
40	חובות אשר בוצעה לגביהם דחיית תשלומים במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, ואשר לא סווגו כארגון מחדש של חוב בעייתי (טבלה 21)	
42	סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים (טבלה 22)	
43	פרטים בנוגע לתנועה בחובות פגומים (טבלה 23)	
44	הלוואות לדירור בפיגור לפי הנספח להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314 (טבלה 24)	
45	שיעורי הפרשה מסיכון אשראי לציבור (טבלה 25)	
46	הערכת הפרשה להפסדי אשראי בגין השפעת משבר נגיף הקורונה (טבלה 26 – שיעורי הפרשה בפועל)	
47	סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק (טבלה 27)	
51	התפתחות ביצועי האשראי לדירור ומדדי ביצוע עיקריים (טבלה 28)	
52	מאפייני סיכון שונים בתיק הלוואות לדירור (ללא קבוצות רכישה) (טבלה 29)	
54	מאפייני סיכון שונים בתיק הלוואות לדירור שנמכר (טבלה 30)	
55	יתרת האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדירור) (טבלה 31)	
56	התפלגות יתרות האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדירור) (טבלה 32)	
57	פרטי מחיקות חשבונאיות בגין אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדירור) (טבלה 33)	
57	יתרות ממוצעות של סיכון אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדירור) ללקוחות עו"ש פעילים (טבלה 34)	
57	התפתחות ביצועי הלוואות צרכניות סולו ומדדי ביצוע עיקריים (טבלה 35)	
60	חשיפות עיקריות למדינות זרות על בסיס מאוחד (טבלה 36)	
61	חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים (טבלה 37)	
62	סיכון שוק	3.2
נספחים לדוח הדירקטוריון וההנהלה:		
63	מידע כמותי על סיכון ריבית- ניתוח רגישות	
63	השפעת תרחישים על חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית (טבלה 41-39)	

66	סיכון נזילות ומימון	3.3
67	סיכונים אחרים	3.4
68	השפעת גרמי הסיכון על עסקי התאגיד הבנקאי	3.5
69	מדיניות ואומדנים חשובנאיים קריטיים, בקרות ונהלים	4
69	מדיניות ואומדנים חשובנאיים קריטיים, בקרות ונהלים	4.1
69	בקרות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי	4.2
151	נספח שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית	

רשימת הטבלאות בדוח הדירקטוריון והנהלה

10	טבלה 1 - מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן
13	טבלה 2 - ריכוז הסיכונים המתפתחים בבנק
18	טבלה 3 - תחזית מאקרו של בנק ישראל
19	טבלה 4 - תמצית דוח רווח והפסד
21	טבלה 5 - הכנסות והוצאות ריבית ושיעורי הכנסות והוצאות לפי סעיפי המאזן
22	טבלה 6 - ניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית
22	טבלה 7 - התפלגות הכנסות ריבית נטו לפי מגזרי פעילות
23	טבלה 8 - פערי הריבית בין נכסים כספיים והתחייבויות במגזרי ההצמדה השונים
23	טבלה 9 - היקף הפעילות והתרומה להכנסות ריבית נטו של מגזרי ההצמדה השונים
24	טבלה 10 - הוצאות בגין הפסדי אשראי
26	טבלה 11 - התפתחות תיק ניירות ערך
26	טבלה 12 - התפתחות תיק האשראי
27	טבלה 13 - הרכב פיקדונות הציבור
28	טבלה 14 - התפתחות באגרות החוב ובכתבי ההתחייבויות הנדחים
29	טבלה 15 - יחס הלימות הון
30	טבלה 16 - ההשפעה על יחס הון עצמי רובד 1 ויחס ההון הכולל בעקבות שינויים בהון הבנק ובנכסי הסיכון
30	טבלה 17 - התפתחות ההון
31	טבלה 18 - הון רובד 2
32	טבלה 19 - יחס מינוף
35	טבלה 20 - מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים
40	טבלה 21 - פרטים בדבר יתרת החובות, לנביהם בוצעו שינויים בתנאים במסגרת התמודדות עם נגיף הקורונה, שלא סווגו כארגון מחדש של חוב בעייתי
42	טבלה 22 - סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים
43	טבלה 23 - פרטים בנוגע לתנועה בחובות פגמים
44	טבלה 24 - פרטים על הלוואות לדיור בפיגור
45	טבלה 25 - פרטים בנוגע לשיעורי הפרשה מסיכון אשראי לציבור
46	טבלה 26 - שיעורי הפרשה בפועל ורגישות לשינויים באומדנים
47	טבלה 27 - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק
51	טבלה 28 - התפתחות ביצועי האשראי לדיור ומדדי ביצוע עיקריים
52	טבלה 29 - מאפייני סיכון שונים בתיק הלוואות לדיור (ללא קבוצות רכישה)
54	טבלה 30 - מאפייני סיכון שונים בתיק הלוואות לדיור שנמכר

רשימת הטבלאות בדוח הדירקטוריון והנהלה (המשך)

55	טבלה 31 - יתרת האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור)
56	טבלה 32 - התפלגות יתרת האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור)
57	טבלה 33 - פרטי מחיקות חשבונאיות בגין אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור)
57	טבלה 34 - יתרות ממוצעות של סיכון אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור) ללקוחות עו"ש פעילים
57	טבלה 35 - התפתחות ביצועי הלוואות צרכניות סולו ומדדי ביצוע עיקריים
60	טבלה 36 - חשיפות עיקריות למדינות זרות
61	טבלה 37 - חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים
62	טבלה 38 - אומדן ה-VaR
63	טבלה 39 - שווי הוגן מתואם של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות המאוחדות שלו
63	טבלה 40 - השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו מתואם של הבנק וחברות מאוחדות שלו
64	טבלה 41 - השפעת תרחישים של שינויים בלתי צפויים בריבית
64	טבלה 42 - מגבלות שיעורי החשיפה בכל מגזר הצמדה
65	טבלה 43 - ריכוז בסיסי הצמדה
65	טבלה 44 - נתונים אודות ההשפעה על הון הבנק לפני השפעת המס בעקבות שינויים תאורטיים במדד המחירים לצרכן
65	טבלה 45 - נתונים אודות רגישות הון הבנק לשינויים בשערי מטבע
66	טבלה 46 - יחס כיסוי נזילות
68	טבלה 47 - ריכוז השפעת גורמי הסיכון

דו"ח הדירקטוריון והנהלה ליום 30 ביוני 2021

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 17 באוגוסט 2021, הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים הבלתי מבוקרים של בנק ירושלים בע"מ (להלן: "הבנק" או "בנק ירושלים") והחברות הבנות שלו ליום 30 ביוני 2021. הדוחות ערוכים על פי הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, והנתונים מוצגים בסכומים מדווחים. הכללים שיושמו בעריכת דוחות אלו הינם עקביים לכללים ששימשו בעריכת הדוח השנתי ליום 31 בדצמבר 2020. יש לעיין בדוחות אלה ביחד עם הדוח השנתי של 2020.

פרק 1 – סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

1.1 מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח הדירקטוריון, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות מהווה מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. תוצאות הבנק בפועל, עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו, במידה ונכללו, במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה מאירועים כלכליים חריגים, כגון: שינויים קיצוניים בשיעורי הריבית, פיחות/תיסוף המטבע והאינפלציה וכן אירועים מדיניים/ביטחוניים בלתי צפויים אשר יכולים לשנות את התנהגות הציבור הן מההיבט של היקף לקיחת האשראי, פירעונו המוקדם, מיחזורו או קשיים בפירעונו השוטף בכל מגזרי הפעילות של הבנק והן מההיבט של יכולת גיוס המקורות. כמו כן, שינויים ברגולציה או בהוראות חקיקה, הוראות גורמי פיקוח והתנהגות מתחרים עשויים להשפיע על פעילות הבנק. מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "להערכת הבנק", "בכוונת הבנק", "צפוי", "עשוי", "עלול", "הערכה" וביטויים דומים להם. המעידים על כך שמדובר בתחזית לעתיד ולא עובדות עבר.

ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר וודאות משום שהם מבוססים על הערכות הנהלה לגבי אירועים עתידיים אשר כוללים בין היתר:

1. מיזוגים ורכישות במערכת הבנקאית והשפעתם על מבנה התחרות בענף.
2. השפעת שינויים בהוראות רגולטוריות על טעמי הלקוחות ו/או על היקף הפעילות במערכת הבנקאית ומבנה התחרות בה ו/או על רווחיות הבנק.
3. יכולת התממשות של תכניות הבנק על פי היעדים שנקבעו בהתאם לאסטרטגיה שלו.
4. תגובות לא חזויות של גורמים נוספים (לקוחות, מתחרים ועוד) הפועלים בסביבה העסקית של הבנק.
5. התממשות בעתיד של תחזיות ענפיות ושל תחזיות מאקרו כלכליות בהתאם להערכות מוקדמות של הבנק.
6. תוצאות אפשריות של הליכים משפטיים.
7. שינוי בטעמי הצרכנים ו/או בהתנהגותם.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על הערכות מקצועיות של הבנק, על תחזיות מאקרו כלכליות של חזאים בדבר מצב המשק והסביבה העסקית, על פרסומים והערכות של גורמים בענף ועל ניתוחים סטטיסטיים שעורך הבנק לגבי התנהגות לקוחותיו.

האמור משקף את נקודת המבט של הבנק והחברות הבנות שלו במועד עריכת הדוחות הכספיים בנוגע לאירועים עתידיים, המבוססת על הערכות שאינן ודאיות. מנתונים והערכות אלה נגזרות הערכות הבנק והחברות הבנות שלו והתכניות העסקיות שלהם. כאמור לעיל, התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי ולהשליך על התממשות התכניות העסקיות או להביא לשינוי בתכניות אלה.

הבנק אינו מתחייב לפרסם עדכון למידע צופה פני עתיד הכלול בדוחות אלה.

1.2 תיאור תמציתי של הבנק ותחומי הפעילות העיקריים שלו

בנק ירושלים בע"מ נוסד בשנת 1963 כחברה ציבורית, כהגדרתה על פי פקודת החברות נוסח חדש התשמ"ג-1983, בשם: בנק ירושלים לפיתוח ולמשכנתאות בע"מ. בשנת 1992 הציע הבנק את מניותיו לציבור, ובהתאמה הפך לחברה ציבורית, שמניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ. בשנת 1996 שונה שם הבנק לשמו הנוכחי. לפרטים בדבר בעלי השליטה בבנק [ראה במסגרת דוח ממשל תאגידי ופרטים נוספים](#).

הבנק הינו תאגיד בנקאי, בעל רישיון בנק על פי חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981, ופועל כבנק מסחרי החל משנת 1998. הבנק נשען על בסיס לקוחות רחב של משקי בית, תושבי ישראל ותושבי חוץ ופועל בתחומי המשכנתאות, אשראי צרכני, חסכונות ופיקדונות, מימון בניה למגורים ופעילות בשוק ההון.

הנהלת הבנק שוכנת בקריית שדה התעופה (אירפורט סיטי). נכון לתאריך פרסום דו"ח הבנק פועל באמצעות 19 סניפים, הפזורים ברחבי הארץ, לפרטים אודות עדכון פרישת הרשת ראה בפרק שינויים עיקריים בתקופה המדווחת בדוחות הכספיים לשנת 2020. הבנק מתמחה במתן פתרון בנקאי משלים ללקוחות כל הבנקים וללא קשר למיקום בו מנוהל חשבון העו"ש העיקרי של הלקוח.

לתיאור מגזרי הפעילות בהם פועל הבנק [ראה להלן בפרק תיאור עסקי התאגיד לפי מגזרי פעילות פיקוחיים](#).

1.3 תיאור היעדים והאסטרטגיה העסקית

התוכנית האסטרטגית

בחודש יוני 2021 אישר דירקטוריון הבנק תוכנית חומש אסטרטגית חדשה לשנים 2022-2026 (להלן: "התוכנית האסטרטגית" או "התוכנית"), אשר שמה לה למטרה לשפר את רווחיות הבנק ולייצר ערך לבעלי העניין דרך הרחבת המודל העסקי של הבנק ושיפור המיצוב העסקי שלו באמצעות שיתופי פעולה עסקיים ואסטרטגיים עם גופים עסקיים ומוסדיים שפעילותם משלימה את זו של הבנק ומשתלבת לרפורמת הבנקאות הפתוחה.

יעדי האסטרטגיה ארוכי הטווח

התוכנית האסטרטגית מכוונת להשגת היעדים:

- < שמירה על יציבותו וחסנו של הבנק
- < השגת רווחיות נאותה - צמיחה לתשואה דו-ספרתית (10%) תוך 4 שנים
- < מדיניות חלוקת דיבידנד של 30% לפחות
- < שיפור יחס היעילות (יחס בין סך כל ההוצאות לבין סך כל ההכנסות) בכ-10 נקודות האחוז תוך 5 שנים
- < מיקוד בפעילות קמעונאית מתמחה במשכנתאות, ובמתן פתרונות פיננסיים משלימים ללקוחות כל הבנקים
- < הרחבת פעילות הבנק ובסיס לקוחותיו והגדלת נתח השוק שלו במשכנתאות (גידול בכ-33% תוך 5 שנים) על ידי שיתופי פעולה עם גופים חוץ-בנקאיים ופעילות למכר אשראי פיתוח האשראי הצרכני בדרך של שיתוף פעולה עם גופים מוסדיים ורכישת תיקי לקוחות
- < גיוון תיק האשראי דרך רכישת תיקי אשראי ופיתוח אשראי עסקי
- < שיפור תהליכים והתייעלות באמצעות חתירה לדיגיטציה של תהליכים וחדשנות בערוצי ההפצה
- < שמירה על כרפול סיכון נמוך - הלימות הון, נזילות ורמת מינוף מעל למינימום הרגולטורי הנדרש, ורמה גבוהה של אבטחת מידע וסייבר
- < טיפוח ההון האנושי, מנהלים ועובדים

אסטרטגיה עסקית

בנק ירושלים מציע פתרונות פיננסיים משלימים ללקוחות כל הבנקים, והוא מתמחה במתן משכנתאות, באשראי צרכני בניהול נכסי לקוחות ובליווי בניה למגורים, הבנק יפעל ליצירת צמיחה בפעילויות הליבה שלו ולהמליכים אשר יגדילו את מספר לקוחות הבנק, יניחו תשתית למכר צולב וצמיחה בקווים הקיימים, וירחיבו את מומחיותו של הבנק מעבר לנישואת בהן הוא פועל.

- < בשוק המשכנתאות הבנק יפעל להרחיב את בסיס לקוחותיו ולהגדיל את נתח השוק שלו על ידי הרחבת המענים והשירותים שהוא מציע ליועצי המשכנתאות, ומינוף המיצוב העסקי הקיים של הבנק מול לקוחות פרטיים. יצירת שיתופי פעולה עם גופים מוסדיים ואחרים והגברת הפעילות למכר תיקי משכנתאות, יאפשרו לבנק לשפר את הצעות הערך שלו, ולהרחיב אותן אל מעבר לנישואת בהן הוא פעיל כיום.
- < בפעילות האשראי הצרכני הבנק יתמקד בפיתוח ערוצי המכר הדיגיטליים שלו, ובכלל זה מתן אשראי ללא מגע יד אדם, וברכש לקוחות ותיקי אשראי מגופים חוץ בנקאיים במטרה לגוון את תיק האשראי ולשפר את איכותו, ולהוזיל את עלות רכש הלקוחות.
- < בפעילות ליווי בניה למגורים ימשיך הבנק לבסס את מעמדו כשחקן משמעותי בתחום ליווי הבניה וההתחדשות העירונית.
- < בניהול נכסי לקוחות - כחלק מגיוס מקורות המימון שלו ימשיך הבנק להציע שירותי השקעות איכותיים, בדגש על הצעת ערך הטובה בישראל עבור פיקדונות בנקאיים, והוא פועל לשיפור חוויית השירות והיצע המוצרים על ידי המשך פיתוח המערכת הסגורה ופיקדונות דיגיטליים עבור לקוחות כל הבנקים.
- < לצד המיקוד בפעילות בקרב משקי בית, הבנק יפעל לגוון את תיק האשראי שלו ואת פעילותו גם באשראי לעסקים קטנים ובינוניים, דרך שיתופי פעולה עם נותני אשראי חוץ בנקאיים אשר יכללו אספקת מקורות מימון, רכישות אשראי וכן חתירה ליצירת שיתופי פעולה אסטרטגיים במטרה לייצר יתרון תחרותי.

הבנק חותר ליישום האסטרטגיה באמצעות:

1. **חתימה לדיגיטציה של תהליכים וחדשנות בערוצי ההפצה**, שבבסיסה הנגשה של מוצרים ושירותים ללקוחות כל הבנקים. במסגרת מהלכים יפעל הבנק בגישה רב ערוצית מותאמת, כאשר הבנק ירחיב את הפרישה הסניפית שלו כדי לתמוך בצמיחת פעילות מתן המשכנתאות, ובמקביל יפעל להסיט את הפעילות האחרת מסניפי הבנק לערוצים מקוונים ובהם אפליקציה וניהול המוקד הטלפוני כ-one stop shop לשירות ומכירה.
 2. **הגדלת המקורות ההוניים** – כדי לממש את התכנית פועל הבנק להרחיב את בסיס ההון שלו ולהציף את הערך הגלום בפעילות האשראי הצרכני שלו, ולשם כך פנה הבנק לבנק ישראל בבקשה לקבלת רישיון להקמת תאגיד עזר בנקאי ("החברה הבת"), אשר ירכוש מהבנק אשראי צרכני שיעמיד הבנק מעת לעת ("הפעילות המועברת"). בגדר כך, תרכוש החברה הבת את עיקר תיק האשראי הצרכני הקיים של הבנק. בכוננת הבנק, להתקשר עם החברה הבת בהסכם לשירותי ניהול ותפעול לפיו יעמיד הבנק לחברה את כלל שירותי הניהול והתפעול הנדרשים לפעילותה. כמו כן, יתקשרו הבנק והחברה הבת בהסכם לפיו יעמיד הבנק לחברה הבת מקורות מימון לשם רכישה של אשראי בנקאי כחלק מהפעילות המועברת. בנוסף, במסגרת מגוון שיתופי פעולה אסטרטגיים שהבנק מקיים ומתכוון לפתח עם גופים חוץ בנקאים בישראל, הבנק מנהל משא ומתן מתקדם עם קבוצת הפניקס להשקעה אפשרית של חברות מקבוצת הפניקס בהון החברה הבת, וזאת כנגד הקצאה של כ-20% מהון מניות של החברה הבת. הזרמת ההון צפויה, לפי הערכת הבנק, להגדיל את הון הבנק בסך של בין 44 מיליוני ש"ח ל-70 מיליוני ש"ח (בשים לב להיקף תיק האשראי הכולל אשר יועבר לחברה הבת עד למועד האחרון שיקבע בהסכם) וצפויה, להערכת הבנק, להגדיל גם את יכולתם של הבנק והחברה הבת להציע אשראי לציבור, להגביר את התחרות בתחום האשראי הבנקאי ולהציף ערך לבעלי המניות. ההסכם עם הפניקס צפוי לכלול הוראות מקובלות ביחס לזכויות מיעוט ועבירות מניות והינו כפוף לאישור בנק ישראל, והאורגנים המוסמכים בבנק ובפניקס. המידע האמור לעיל בדבר הקמת החברה הבת, ההתקשרות של הבנק עמה, וההשקעה האפשרית של גוף חוץ בנקאי בחברה הבת הינו מידע צופה עתיד, אשר יתכן ולא יתממש, בשל שינויים העשויים לחול בשל גורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. (מספר אסמכתא: 094584-01-2021)
 3. **התאמה ושיפור הנכסים הטכנולוגיים** – הבנק יגדיל את השקעותיו ביכולות המחשוב שלו ובחיזוק הגנת הסייבר כדי להבטיח מתן שירות שוטף ללקוחות הבנק, הגברת הגמישות ומתן מענה מהיר ואיכותי לשינויים בטעמי הלקוחות ולשינויים בסביבה התחרותית וזאת לצד שיפור התהליכים הפנימיים שיביאו להתייעלות תפעולית. כחלק ממהלך זה משלים הבנק בימים אלה מהלך לבחינת התאמת תשתיות המחשוב שלו, בדגש על מודרניזציה והתאמה של התשתיות הקיימות.
- התכנית האסטרטגית גובשה תוך התייחסות למכלול השינויים בסביבה העסקית והתחרותית בה פועל הבנק, אשר מושפעת משינויים בהרגלי הצרכן, שינויים טכנולוגיים מואצים, שינויים רגולטוריים (כגון חוק נתוני אשראי) ורפורמות מבניות מתוכננות שהעיקרית שבהן היא רפורמת הבנקאות הפתוחה. הבנק מתאים את התכנית האסטרטגית לשינויים אלה ורואה בהם אתגר לצד הזדמנות לפיתוח אפשרויות עסקיות חדשות על ידי מינוף המידע הפיננסי של הלקוחות ושיתופי פעולה עם שחקנים אחרים ופועל לפיתוח וגיבוש אסטרטגית דיגיטל ודאטה, בדגש על שיפור חווית הלקוח בצריכת המוצרים והשירותים השונים על ידי שימוש במידע מתאים.
- הבנק מוודא כי הוא עומד בפרופיל הסיכון שקבע לעצמו, תוך מעקב וניהול של יחס הלימות ההון, יחס הנזילות, יחס המינוף מעל למינימום הרגולטורי הנדרש ובחינה שוטפת של תמהיל תיק האשראי ואיכותו. התכנית האסטרטגית מאזנת בין שיקולי תשואה לסיכון ונועדה להביא לשמירה על יציבותו וחוסנו של הבנק, השגת רווחיות נאותה ועקבית וצמיחה מדודה, וכל זאת תוך השאת ערך ללקוחות ולמחזיקי העניין. הבנק רואה בעובדיו שותפים לדרך וימשיך לחתור להשגת יעדי באמצעות פתיחות ושיתוף פעולה עם עובדי ומנהלי הבנק וטיפוח ההון האנושי.
- תכניות והערכות הבנק המפורטות לעיל, הן בבחינת מידע צופה פני עתיד והן מתבססות על הנחות ועל תחזיות שונות שהיו בפני הבנק. מידע זה יכול שלא יתממש בשל שינויים העשויים לחול בשל גורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות והערכות לגבי התפתחויות כלכליות בארץ ובעולם, במיוחד לגבי המצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מאקרו כלכליים וגאו-פוליטיים ושינויים בשוקי ההון, וכן גורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים: העדפות הציבור, הוראות גורמי פיקוח ואחרים, היבטים הקשורים בתדמית הבנק, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כוח אדם.

השפעת התפשטות נגיף הקורונה

לעניין השפעת התפשטות נגיף הקורונה על אסטרטגיית הבנק [ראה פרק 1.6 בדבר אירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן](#).

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
30/06/2020	30/09/2021	31/12/2020	31/03/2021	30/06/2021	
					מדדי ביצוע עיקריים (באחוזים):
5.0%	2.5%	6.8%	9.4%	18.9%	תשואת הרווח הנקי להון עצמי ⁽¹⁾ ⁽²⁾
4.5%	3.1%	6.1%	9.6%	19.0%	תשואת הרווח הכולל להון עצמי ⁽¹⁾ ⁽²⁾
0.33%	0.17%	0.45%	0.60%	1.20%	תשואה לנכסים ממוצעים
10.1%	10.1%	10.5%	10.2%	10.4%	יחס הון עצמי רובד 1
6.1%	6.2%	6.3%	6.2%	6.3%	יחס המינוף
288%	259%	279%	262%	235%	יחס כיסוי הנזילות
0.90%	0.90%	1.00%	0.90%	1.00%	יחס הכנסות לנכסים ממוצעים ⁽³⁾
71.4%	73.8%	77.4%	75.2%	70.9%	יחס יעילות (הוצאות תפעוליות ואחרות מסך כל ההכנסות)
					מדדי איכות אשראי עיקריים (באחוזים):
0.69%	0.90%	0.26%	(0.12%)	(0.75%)	שיעור הוצאה (הכנסה) להפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור
1.50%	1.66%	1.73%	1.57%	1.30%	שיעור יתרת הפרשה להפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור
1.72%	1.59%	1.35%	1.22%	1.12%	שיעור חובות פגומים או חובות בפגיוור ל 90 ימים או יותר מתוך האשראי לציבור
0.30%	0.23%	0.21%	0.12%	0.12%	שיעור מחיקות חשבונאיות נטו מתוך אשראי ממוצע לציבור
					נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד לשנת הדיווח:
12.0	6.2	16.4	23.0	46.3	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי ⁽¹⁾ ⁽²⁾
10.9	7.6	14.9	23.5	46.5	סך הרווח הכולל ⁽¹⁾ ⁽²⁾
105.4	106.1	104.3	106.2	114.6	הכנסות ריבית, נטו ⁽²⁾
19.1	25.1	7.0	(3.4)	(22.6)	הוצאות (הכנסות) בנין הפסדי אשראי ⁽¹⁾
29.4	27.8	41.0	24.0	37.7	הכנסות שאינן מריבית
21.6	24.8	25.1	24.0	25.8	מזה: עמלות
96.2	98.8	112.4	97.9	108.0	הוצאות תפעוליות ואחרות
46.3	43.7	51.7	44.6	50.4	מזה: משכורות והוצאות נלוות
					רווח נקי למניה רגילה לשנת הדיווח:
0.17	0.09	0.23	0.33	0.66	רווח בסיסי ומדולל
					נתונים עיקריים מהמאזן, לסוף שנת הדיווח:
15,082.0	14,854.0	14,900.2	15,684.1	16,082.6	סך כל הנכסים
3,112.2	2,813.4	3,137.9	3,090.1	2,887.9	מזה: מזומנים ופיקדונות בבנקים
495.8	464.6	462.4	589.4	779.4	ניירות ערך
11,048.7	11,155.8	10,881.3	11,544.3	11,971.9	אשראי לציבור, נטו
14,104.5	13,868.9	13,900.2	14,660.6	15,012.8	סך כל ההתחייבויות
80.5	89.4	162.2	242.1	353.0	מזה: פיקדונות מבנקים
11,979.6	11,786.0	11,705.2	12,144.7	12,416.9	פיקדונות מהציבור
1.6	-	-	1.1	0.1	פיקדונות הממשלה
1,756.0	1,724.5	1,720.5	1,970.2	1,954.1	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
977.5	985.1	1,000.0	1,023.5	1,070.0	הון עצמי, המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
30/06/2020	30/09/2021	31/12/2020	31/03/2021	30/06/2021	
					נתונים נספים:
740.5	661.8	661.8	871.9	1,041.0	מחיר מניה (באגרות)
--	--	--	-	-	דיבידנד למניה (באגרות)
588	577	579	570	563	מספר משרות ממוצע
0.71%	0.71%	0.71%	0.69%	0.74%	יחס הכנסות ריבית, נטו לנכסים ממוצעים
0.15%	0.17%	0.17%	0.16%	0.17%	יחס עמלות לנכסים ממוצעים

(1) לפרטים אודות השפעת השינויים בהפרשה הקבוצתית ראה להלן [בפרק 1.6 אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואירועים לאחר תאריך המאזן](#) ובפרק 2.2 התפתחויות עיקריות בהכנסות, [בהוצאות וברוח כולל אחר](#).

(2) לפרטים אודות הכנסות ממכירת נכס מקרקעין ראה להלן [בפרק 1.6 אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואירועים לאחר תאריך המאזן](#) לפרטים אודות הכנסות ממכירת תיק אשראי ראה להלן

[בפרק 2.2 התפתחויות עיקריות בהכנסות, בהוצאות וברוח כולל אחר](#).

(3) הסכום של הכנסות הריבית נטו ושל ההכנסות שאינן מריבית ביחס לסך הנכסים המאזניים המניבים הממוצעים.

1.5 תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם

זיהוי גורמי סיכון מובילים ומתפתחים

בהתאם למסמכי מדיניות ניהול הסיכונים השונים של הבנק ולהוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל, מבוצע ניטור שוטף אחר פרופיל הסיכונים אליהם חשוף הבנק ואחר אופן התפתחותו של פרופיל הסיכונים. ניטור זה מבוצע על ידי הבנק בשגרה ובוודאי שבשנה האחרונה עקב התפתחות תנאי קיצון, וזאת, בשל התפרצות והתפשטות המגיפה, השפעתה על פעילותו העסקית והתפעולית של הבנק ואי הוודאות שנוצרה במשק. ניטור זה נועד להבטיח עמידת הבנק ביעדיו ובמגבלות תאבון הסיכון שנקבעו על ידי הדירקטוריון. בנוסף, הבנק מבצע מעקב הדוק אחר ההתפתחויות בשווקים הפיננסיים, בנתונים מאקרו כלכליים וברגולציה וחקיקה שחלות או עשויים לחול או להשפיע על הבנק ואשר יחד עם האסטרטגיה העסקית ותמהיל הפעילות הקיים, עלולים לחשוף את הבנק לסיכונים משמעותיים או לשנות את פרופיל הסיכונים של הבנק. בטיפול בסיכונים שזוהו, הבנק מבחין, בין היתר, בין הסיכונים המובילים לבין הסיכונים המתפתחים אשר מזוהים באופן הבא:

- **סיכון מוביל** - מייצג גורם סיכון משמעותי אליו חשוף הבנק בעקבות הפעילות הנוכחית שלו ואשר מידת החשיפה של הבנק אליו מדורגת, בהתאם למדיניות הבנק, כחשיפה ברמה "בינונית" או גבוהה יותר. לפירוט בדבר גורמי הסיכון ודירוג מידת החשיפה/השפעה על הבנק ראה להלן [בפרק 3 הסיכונים ודרכי ניהולם](#).
- **סיכון מתפתח** - הינו סיכון אשר קיימת אי ודאות בקשר להתממשותו, אם בכלל, ולא ניתן להצביע על מידת ההשפעה האפשרית שלו. עם זאת, סיכון זה יקבל תשומת לב מיוחדת של הנהלת הבנק בהתוויית האסטרטגיה העסקית ומסגרת ניהול הסיכון המתאימה.

התפשטות נגיף הקורונה הינו אירוע בעל השלכות מקרו כלכליות מהותיות המשפיע הן על אופן עבודת יחידות הבנק והן על הפוטנציאל להתממשות סיכונים שונים בפרופיל הסיכונים שלו. בדומה למערכת הבנקאית זיהה הבנק בעקבות התפתחות המגפה פוטנציאל להתעצמות הסיכונים הבאים, ופעל לניטורם ולהידוק הבקרה עליהם: סיכון המשכיות עסקית, סיכונים אשראי, סיכונים שוק ונזילות, סיכון מודלים וסיכונים תפעוליים, לרבות סיכונים סייבר ואבטחת מידע וסיכונים מעילות והונאות. במהלך המחצית הראשונה של שנת 2021 חלה התאוששות במשק, תוצאת הצלחת מבצע החיסונים שסייעו לבלימת התפשטות המגיפה וחזרה של המשק לשגרה. כתוצאה, חל שיפור בפרופיל הסיכונים של הבנק, בעיקר, בכל הקשור לסיכון האשראי. ברבעון השני לא חל שינוי מהותי ומגמת השיפור נמשכה. עם זאת, הבנק ממשיך לנהל ולנטר את הסיכונים בזירות המתחייבת, תוך שהוא בוחן באופן שוטף את השפעת ההתפשטות החוזרת של המגיפה על מכלול הסיכונים הנמצאים בפרופיל הסיכונים התפעוליים והעסקיים, תוך שהוא מקפיד לעמוד בהוראות משרד הבריאות ובנק ישראל. לפרטים נוספים על משבר הקורונה ראה בהמשך.

הסיכון	תיאור הסיכון
סיכון מקרו-כלכלי וסיכון משקי	סיכון שהבנק עשוי להיות מושפע ממנו בעקבות הרעה בנתונים מקרו כלכליים. התפשטות נגיף הקורונה הביאה להרעה מהותית בפעילות המשק בישראל אליו חשופה פעילות הבנק ויש לה השלכות על עסקי הבנק, לרבות בגין עלייה בסיכון האשראי במגזר משקי הבית והפוטנציאל לעלייה בתחום מימון פרויקטים בנדל"ן, כולל עלייה בסיכון המודלים על בסיסם נקבע חיתום ודירוגי הלווים. הבנק זיהה את האבטלה כגורם הסיכון המהותי ביותר לפעילותו. השפעת המגיפה על האבטלה ועל פרופיל הסיכון הייתה בפועל קטנה יותר – עקב הפעולות שבוצעו על ידי המדינה או על ידי בנק ישראל. הצלחת מבצע החיסונים, וחזרת המשק לשגרת פעילות שהחלה ברבעון הראשון הקטינה את אי הוודאות, הביאה לעלייה בביצועי אשראי, כשבנוסף, קיימת ירידה משמעותית בהקפאת התשלומים באשראי למגזר משקי הבית (לדירור ואחר) ויציאתם של הלווים מהקפאה מתבצעת בפרופיל סיכון נמוך יחסית. ברבעון הנוכחי נמשכה מגמה זו והיא גם מלווה בירידה ברמת הכשל בתיק הצרכני. עדיין קיימת אי וודאות בנוגע למגיפה והשפעתה על תנאי המאקרו (כמו גם ההתנהלות לגבי החל"תים). מספר גורמי סיכון המשיכו לגלות יציבות גם ברבעון הנוכחי - האינפלציה (שעלתה במקצת אך השפעתה עדיין נמוכה יחסית), מחירי הדירור ממשכים גלולות איתנות. פרופיל סיכון האשראי בכל הקשור למשכנתאות השתנה במהלך הרבעון עקב החלטה רגולטורית שהשפיעה על שיעורי הפירעון, אולם בשלב זה, לא שינתה באופן משמעותי את פרופיל הסיכון של תיק האשראי. אין שינוי בפרופיל סיכון האשראי של הבנק ברבעון הנוכחי, הבנק ממשיך לנטר את תיק האשראי לאור התפתחות המגיפה, וממשיך ולבחון את רמת הכשלים וההפרשות בתיק הצרכני ובתיק המשכנתאות.
סיכונים תפעוליים	עקב התפשטות נגיף הקורונה חל בשנה האחרונה מעבר של עובדים לעבודה מרחוק ושינויים נוספים באופן פעילות הבנק. הבנק הידק את מהלכי הבקרה כדי להתמודד עם פוטנציאל הסיכון הנובע מעבודה מהבית. במהלך הרבעון הראשון, עם הצלחת מהלך החיסונים והירידה בהתפשטות הנגיף, חלה התמתנות בפרופיל סיכון זה והיא נמשכה גם ברבעון הנוכחי, אך עדיין אין ירידה ברמתו. ברבעון הנוכחי השכיל הבנק לעבור לעבודה מהבית בהתאם לצרכים שנוצרו עקב תחילת מבצע "שומר חומות", והוכיח את יכולות ההמשכיות העסקית שלו. יכולות אלה ישמשו את הבנק גם במידה ותחול חס וחלילה, התפשטות נוספת של המגיפה. הבנק ממשיך כשגרה לשדרג את יכולות הטיפול שלו בסיכון מעילות והונאות, סיכוני סייבר ועוד.
סיכון סייבר	אפשרות תקיפת סייבר על מערכות ה-IT של הבנק ואתרי הבנק, אשר עלתה עם פרוץ המגיפה ועם המעבר לעבודה מהבית. תקיפת סייבר עלולה לגרום לפגיעה ביכולת להמשיך לספק שירות או לגרום עיכוב במתן שירות, גניבת נתוני הלקוחות ופגיעה במוניטין הבנק. הבנק נמצא בשנים האחרות במהלך סדור לשדרוג יכולות הגנת הסייבר שלו והגביר את הניטור לאור העלייה בפוטנציאל סיכון זה, מעת פרוץ המגיפה. לשיפור שחל בפרופיל הסיכון של הבנק ברבעון הקודם וברבעון הנוכחי, השפעה נמוכה יחסית על פרופיל סיכון הסייבר, גם לאור פוטנציאל התקיפה של גורמים עוינים.
סיכון מודל עסקי	איומים אשר יכולים לנבוע מהחלטות עסקיות שגויות, מיישום בלתי נאות של החלטות או מהעדר תגובה לשינויים משקיים וענפיים כולל שינויים טכנולוגיים. משבר הקורונה הקשה השפיע על יכולת התממשות של תכניות הבנק על פי היעדים שנקבעו בהתאם לאסטרטגיה שלו, אך עם זאת, הבנק השכיל להמשיך ולהרוויח בשנת 2020. החל מתחילת השנה, עם ההתאוששות במשק, כתוצאה מהירידה בהתפשטות המגיפה, נמצא הבנק בפרופיל סיכון עסקי מתון יחסית, כולל עלייה בביצועי אשראי לדירור, המשך הירידה בהקפאות האשראי לדירור והמשך העמידה בתאבון הסיכון הגלומים בפעילות העסקית. הבנק אישר בימים אלה את התוכנית האסטרטגית החדשה שלו.
סיכון רגולטורי	השלכות הרגולציה בכל הקשור להטלת מגבלות משמעותיות על פעילות הבנק והצבת דרישות מכבידות. בתקופת הקורונה פעלה הרגולציה בכדי לתת הקלות, ביניהן, הקלות על יחסי ההון והמינוף. לרגולציה הענפה יש השפעה על פעילות הבנק גם בימים שלאחר הקורונה, בפרט, לאחר שהוסרו או עודכנו ההקלות שנקבעו בעת הקורונה, שחלקן רלבנטיות ונדרש להערכתנו, לאמץ גם בשגרה (הון נוסף בגין ביצועי משכנתאות). להחלטות הרגולציה יש השפעה גם על פרופיל תיק המשכנתאות של הבנק ועל פרופיל תיק האשראי בכלל. תוקפן של מרבית ההקלות הוא עד 30 בספטמבר 2021.
סיכון ציית	הסיכון שעל תאגיד תוטל סנקציה חוקית או רגולטורית, הפסד פיננסי מהותי או פגיעה במוניטין כתוצאה מכישלון שלו לציית להוראות צרכניות, חוקי מיסוי, הפסד פיננסי כתוצאה מהתממשות הסיכון ההתנהגותי (Conduct Risk כולל הפליה) ודרישות בתחום הלבנת הון ומימון טרור. הבנק ממשיך לשדרג את הטיפול שלו בסיכון זה.

לפירוט נוסף אודות תיאור הסיכונים המתפתחים וניהולם ראה עמוד 10 בדוח הדייקטוריון וההנהלה לשנת 2020, בדוח על הסיכונים נדבך 3 לשנת 2020 ובטבלת גורמי הסיכון [בפרק 3.5](#).

1.6 אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואירועים לאחר תאריך המאזן

1. במהלך שנת 2020 פרצה מגפת הקורונה בישראל ובעולם ברמות התפשטות משמעותיות. בישראל ובעולם הוכרזו צעדי ההתגוננות הכוללים בין היתר את הגבלת המעבר בין מדינות, החלת אמצעי בידוד, צמצום התקהלויות ותנועה, סגרים, הגבלות על הפעלת עסקים פרטיים ושירותים ממשלתיים ועירוניים ועוד. התפשטות הנגיף הביאה להרעה כלכלית מהותית ברמה עולמית ובפעילות המשק בישראל. התקדמות מבצע החיסונים, שהחל בישראל בדצמבר 2020, הצליח למתן מאוד את התחלואה וההדבקה וכתוצאה מכך בוטלו רוב המגבלות וחל שיפור בסביבה הכלכלית בישראל. בסוף הרבעון השני, החלה התפשטות נוספת של המגיפה, שבגינה הוטלו הגבלות חדשות. לעניין הערכת השפעת גורמי הסיכון על עסקי הבנק על רקע התפשטות נגיף הקורונה ראה [פרק 1.5 ופרק 3](#).
- לאור משבר נגיף הקורונה פרסמו רגולטורים שונים שורת הקלות ודחיות מועדי המחויבות. בפרט ניתן לציין את הוראת שעה ניהול בנקאי תקין 250 של הפיקוח על הבנקים המתעדכנת מעת לעת. לעניין זה יוער, כי ביום 31 במרץ 2020 הכריז הפיקוח על הבנקים על הפחתת דרישות הלימות ההון מהבנקים, על מנת לאפשר לבנקים להגדיל את היצע האשראי ללקוחותיהם. הפחתת דרישת ההון מהבנקים נעשתה באמצעות הוראת שעה לתקופה של שישה חודשים שהוארכה עד ליום 30 בספטמבר, 2021. בהתאם, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי יוחס ההון הכולל המזערי הנדרשים מהבנק על-ידי הפיקוח על הבנקים על בסיס מאוחד, ליום 31 במרץ 2020 ולמשך תקופת הוראת השעה כיום 30 בספטמבר 2021, הינם 8.6% ו-12.1% בהתאמה (במקום 9.9% ו-13.4% לפני הוראת השעה). כמו כן, התבקשו הבנקים לבחון מחדש את מדיניות חלוקת הדיבידנד ותכניות לרכישה עצמית של מניות, על רקע המשבר האמור. ביום 22 במרץ, 2021, פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון לנוהל בנקאי תקין 250 במסגרתו הוארכו תוקפן של מרבית הוראות הנהול, לרבות ההקלות ההוניות, עד ליום 30 בספטמבר, 2021. יש לציין כי הבנק לא ניצל את ההקלות ההוניות. לפרטים נוספים אודות מדיניות חלוקת דיבידנד ראה להלן [בפרק מדיניות חלוקת דיבידנד](#).
- לנוכח התפשטות נגיף הקורונה והשלכותיו האפשריות על מצב המשק והלווים גיבש הפיקוח על הבנקים מתווה, שאומץ על ידי הבנק, המאפשר ללקוחות לדחות תשלומי הלוואות בנקאיות בשלושה מגזרי פעילות: משכנתאות, אשראי צרכני ואשראי לעסקים, המתווה גובש בתאריך 7 במאי 2020 ומאז הורחב והוארך עד ליום 31 בדצמבר 2020. ביום 30 בנובמבר, 2020 הודיע הפיקוח על הבנקים כי גובש מתווה נוסף, שאומץ על ידי הבנק, המאפשר ללקוחות שדחו את הלוואותיהם בהתאם למתווים קודמים, להמשיך ולדחות את תשלומי המשכנתאות והלוואות הצרכניות (להלן – המתווה הנוסף). יציין, כי בשונה מהמתווים הקודמים, במתווה הנוסף ניתן דגש על חזרת הלווים לתשלום הלוואותיהם, וזאת באמצעות לוח תשלומים מקל. המתווה הנוסף נכנס לתוקף ביום 1 ינואר 2021.
- כמו כן, בהתאם למתווה הנוסף תאגיד בנקאי רשאי לא לסווג בארגון מחדש של חוב בעייתי הלוואות לדיו, אשראי צרכני, ואשראי לעסקים קטנים וזעירים, שלא היו בפיגור של 30 ימים או יותר במועד דחיית התשלומים, שלגביהן בוצעו מיום 1 בינואר 2021 ועד ליום 31 במרץ 2021 דחיות תשלומים במסגרת המתווה המעודכן, גם אם הדחייה המצטברת עולה על 6 חודשים, השפעת יישום ההקלות בגין החובות שנדחו אינה מהותית.
- ליום 30 ביוני 2021 יתרת האשראי בגינו נדחו התשלומים בהתאם למתווה לוח התשלומים המקל (המתווה הנוסף) עמדה על סך של כ-968 מיליוני ש"ח ויתרת האשראי בגינו נדחו התשלומים בהתאם למתווה הקודם עמדה על סך של כ-104 מיליוני ש"ח ראה [טבלה 21 בפרק 3.1 סיכון אשראי](#).
- על רקע אי הוודאות, נרשמו בשנת 2020 הפרשות להפסדי האשראי החזיים כתוצאה ממשבר נגיף הקורונה. בחישוב הבנק הביא בחשבון את היקף והרכב הלווים אשר ביקשו את דחיית התשלומים או שסיימו את ההקפאה, תחזית בנק ישראל לגבי שיעור האבטלה החזי וגם החמרה אפשרית ברמת הכשל העתידי של לקוחות הבנק אשר לא ביקשו דחיית תשלומים.
- במהלך החצי הראשון לשנת 2021 המשיך הבנק לעקוב אחר ההתפתחויות הן ברמה המאקרו כלכלית והן על התנהגות תיק האשראי, לפיכך לאור קיטון משמעותי בהיקף דחיות תשלומי האשראי וחזרת הרוב המכריע של הלווים לתשלום שוטף ונאות ובהמשך להתאוששות המשק הישראלי ועדכון תחזיות חטיבת המחקר של בנק ישראל לגבי שיעור האבטלה החזי, עדכן הבנק את ההפרשה הקבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים.
- בתקופת הדוח נרשמה ירידה בהפרשה הקבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים בסך של כ-32.0 מיליוני ש"ח לעומת גידול, על רקע משבר הקורונה, של 49.0 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. לפרטים נוספים אודות היקף דחיית התשלומים להפסדי אשראי ראה [להלן טבלה 21 בפרק 3](#).
- תכניות והערכות הבנק המפורטות לעיל, הינן בבחינת מידע צופה פני עתיד והן מתבססות על הנחות ועל תחזיות שונות שהיו בפני הבנק. מידע זה יכול שלא יתמש בשל שינויים העשויים לחול בשל גורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות והערכות לגבי התפתחויות כלכליות בארץ ובעולם, במיוחד לגבי המצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מאקרו כלכליים וגאו-פוליטיים ושינויים בשוקי ההון, וכן גורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים: העדפות הציבור, הוראות גורמי פיקוח ואחרים, היבטים הקשורים בתדמית הבנק, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כוח אדם.
- לפרטים נוספים אודות שינויים והקלות רגולטוריות ראה להלן בדוח הכספי – [ביאור 17 הוראות פיקוח ויזמות חקיקה](#).

2. הצעת הבנק לרכישת בנק מוניציפל בע"מ - לאחר שביום 27 במרץ, 2018 הגיש הבנק בקשה לדירקטוריון מוניציפל בנק בע"מ (לשעבר בנק דקסיה ישראל בע"מ - להלן: "מוניציפל") להיכנס למשא ומתן בדבר רכישה של 100% ממניות מוניציפל ע"י הבנק, ובנק מוניציפל דחה את הצעת הבנק, על שיפוטיות במהלך התקופה ובחר לאשר את הצעתו של בנק דיסקונט לישראל בע"מ, החלטה שאושרה גם על-ידי רשות התחרות, ביום 25 בפברואר, 2020 מפי בית הדין לתחרות פסק דין אשר סילק את הערר שהגיש הבנק נגד הממונה על התחרות, על הסף. פרטים נוספים לגבי הצעות המיזוג, ההתכתבות בין הבנק למוניציפל והחלטות הממונה על התחרות ובתי הדין הנכבד ניתן למצוא בביאור 35 לדוחות הכספיים לשנת 2018 ובביאור 35 לדוחות הכספיים לשנת 2019 ובדיווחים המידיים שדיווח הבנק בנושא בשנת 2019 ו-2020 (אסמכתאות -01-2019-022930, 01-2019-032008, 01-2019-059092, 01-2019-065728, 01-2019-077680, 01-2019-084856, 01-2019-092905, 01-2019-098842, 01-2019-099600, 01-2020-019524 ו-01-2020-023553).
- ביום 16 באפריל, 2020 הבנק ערער לבית המשפט העליון על החלטת בית הדין לתחרות מיום 25 בפברואר, 2020 (כמפורט לעיל), בו מבקש הבנק לבטל את פסק הדין ולהורות לבית הדין לדון בערר לגופו, וזאת מכיוון שלגישת הבנק שגה בית הדין כשקבע כי הבנק איננו עומד בתנאים הנדרשים ממנו, בשלב מקדמי זה של ההליך, לצורך דיון בערר. לפרטים נוספים אודות הגשת הערעור ראו דיווח מידי שדיווח הבנק ביום 16 באפריל, 2020 וביום 26 במרץ, 2020 (מס' אסמכתא 01-2020-038727 ו-01-2020-019524 בהתאמה). מועד הדיון בערר נקבע ליום 19 ביולי, 2021. ביום 19 ביולי, 2021 התקיים הדיון בערעור. טרם התקבל פסק דין.
3. ביום 28 בינואר, 2021 הנפיקה חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ אגרות חוב סדרה ט"ז, צמודות למדד ונושאות ריבית שנתית של 0.2%. לצורך ההנפקה אישרו ביום 27 בינואר, 2021, חברות הדירוג ומעלות S&P את דירוגיהן לבנק ולחברת ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ. חברת הדירוג Standard&Poor's Maalot הודיעה על מתן דירוג 'iAA-' לאגרות חוב בהיקף של עד 390 מיליון ש"ח ע.ג. שיונקו על ידי הבנק באמצעות סדרה ט"ז באמצעות ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ. לפרטים נוספים, ראה דיווח מידי של הבנק מיום 27 בינואר, 2021 (מספר אסמכתא: 01-2021-012015). חברת הדירוג מידרוג הודיעה על מתן דירוג 'Aa3.il' באופק יציב למסגרת גיוס אגרות חוב (באמצעות סדרה ט"ז) בהיקף של עד 390 מיליון ש"ח ע.ג., שיונקו על ידי ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ. לפרטים נוספים, ראה דיווח מידי של הבנק מיום 27 בינואר, 2021 (מספר אסמכתא: 01-2020-012021).
- קרן אגרות החוב תפרע בארבעה תשלומים שווים, ביום 30 ביוני של כל אחת מהשנים 2025 ועד 2028 (להלן "אגרות החוב"). אגרות החוב הונפקו במחיר 102.8 אג' ל-1 ש"ח ע.ג., ובתמורה כוללת (ברוטו) בסך של כ-400 מיליון ש"ח. לפרטים נוספים, ראה דיווח מידי של ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ מיום 27 בינואר, 2021 (מס' אסמכתא 01-2020-034861).
4. ביום 9 במרץ, 2021 הודיע הבנק על חתימת הסכם עם צד שלישי שאינו קשור לבנק או לבעל שליטה בו, למכירת מלוא זכויות הבנק בנכס מקרקעין אשר בבעלותו ברחוב קרן היסוד בירושלים, אשר שימש בעבר כמשכנו של סניף הבנק. (מספר אסמכתא: 01-2021-030099). ביום 16 ביוני, 2021 הושלמה העסקה. הבנק הכיר ברווח מהמכירה, לאחר מס, בסך כ-10.7 מיליון ש"ח (מספר אסמכתא: 01-2021-102147).
5. ביום 25 באפריל, 2021, אישרה אסיפת בעלי המניות של הבנק את גבולות הכיסוי של ביטוח דירקטורים ונושאי משרה בבנק (ובחברות הבנות) (D&O) (אסמכתא: 01-2021-069939). לפרטים נוספים אודות ביטוח הדירקטורים ונושאי המשרה בבנק ובחברות הבנות ראה להלן בדוח ממשל תאגידי - עסקאות עם בעל שליטה וצדדים קשורים.
6. ביום 13 במאי, 2021 אישרה אסיפת בעלי המניות של הבנק (אסמכתא: 01-2021-085776) את הנושאים כדלקמן:
- מינוי מחדש של רואי החשבון המבקרים של הבנק ודיווח על שכרם.
 - תיקון תקנון הבנק לעניין הוראות שונות לרבות אישור כהונת דח"צ לתקופה שלישית.
 - תיקון תקנון לעניין הוראות הנוגעות לפטור לפי סעיף 259 לחוק החברות, עדכון מדיניות התגמול של הבנק (הוספת הוראות פטור לכל נושאי משרה ולרבות כל הדירקטורים בבנק). והענקת כתב פטור לכל נושאי המשרה ולרבות לכל הדירקטורים בבנק, המכהנים ו/או שיכהנו מעת לעת (ובכללם אלו שימונו בעתיד) לרבות המנכ"ל המכהן ו/או כל מנכ"ל שיכהן מעת לעת (וכזה שימונה בעתיד) ולרבות דירקטורים בבנק שהינם ו/או קרוביהם בעלי שליטה בבנק.
 - עדכון מדיניות התגמול של הבנק (הוספת האפשרות להעניק מענק משתנה נוסף "מענק מיוחד בקשר לעסקה מיוחדת") לעובדי הבנק וכן גם למנכ"ל, גיל טופז.
7. ביום 20 במאי, 2021 דיווחה חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ כי בהתאם לדוח הצעת מדף שפרסמה חברת הבת. ביום 7 ביוני, 2016 (מס' אסמכתא: 01-2016-045993) ("דוח הצעת מדף") החליט דירקטוריון חברת הבת, כי תפדה ביזמתה בפדיון מוקדם מלא את כתבי ההתחייבות הנדחים (סדרה 11) בכפוף לעמידה בתנאי אישור המפקח על הבנקים. המפקח על הבנקים אישר את ביצוע הפדיון המוקדם, בכפוף להנפקת סדרה חדשה של כתבי התחייבות נדחים טרם יפירונו כתבי ההתחייבות הנדחים של סדרה 11. חברת הבת, אכן הנפיקה ביום 7 ביוני, 2021 סדרה של כתבי התחייבות נדחים (סדרה 17) ופרעה בפירעון מוקדם את סדרה 11 ביום 24 ביוני, 2021.
8. ביום 20 במאי, 2021 אישרה חברת מעלות את דירוג המנפיק של הבנק ושל חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ iAA-/STABLE/iA-1.

9. ביום 25 במאי, 2021 הודיעה חברת הדירוג מידרוג על העלאת דירוג המנפיק של הבנק ושל חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ ברמה אחת, כדלקמן:
הערכת איתנות פיננסית של הבנק (BCA) a1.il, פיקדונות לזמן ארוך ואגרות חוב Aa2.il, כתבי התחייבות נדחים (הון משני תחתון) Aa3.il, כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון חוזי לספיגת הפסדים (הון רובד 2) A2.il (hyb) ופיקדונות לזמן קצר P-1.il. בנוסף, מידרוג קובעת דירוג A2.il (hyb) באופן יציב למסגרת גיוס כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון חוזי לספיגת הפסדים ("Coco") (סדרה 17) בסך של עד 150 מיליון ש"ח ע.ג. שיונפקו על-ידי ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ, חברת בת בבעלות מלאה של בנק ירושלים בע"מ, אשר הינה זרוע ההנפקות של הבנק. לפרטים נוספים, ראה דיווח מידי של החברה מיום 20 במאי, 2021 (מספר אסמכתא: 2021-01-089949).
10. ביום 1 ביוני, 2021 דיווח הבנק כי בהתאם לתוכנית האסטרטגית של הבנק, אשר במרכז צמיחה מבוקרת תוך התמקדות, בין היתר, בפיתוח הפעילות הקמעונאית של הבנק, ולאחר שהתקבל לכך אישורו של דירקטוריון הבנק, פנה הבנק לבנק ישראל בבקשה לקבלת רישיון להקמת תאגיד עזר בנקאי, אשר ירכוש מהבנק 95% מהאשראי הצרכני שיעמיד הבנק מעת לעת ("הפעילות המועברת"). בגדר כך, תרכוש החברה הבת 95% מתיק האשראי הצרכני הקיים של הבנק, ואשר היקפו מוערך, נכון למועד דוח זה, בכ- 1.2 מיליארד ש"ח. כמו-כן, דיווח הבנק כי בכוננתו להתקשר עם החברה הבת בהסכם לשירותי ניהול ותפעול לפיו יעמיד הבנק לחברה את כלל שירותי הניהול והתפעול הנדרשים לפעילותה ולהתקשר עימה בהסכם לפיו יעמיד הבנק לחברה הבת מימון לשם רכישה של אשראי צרכני עתידי כחלק מהפעילות המועברת.
עוד דיווח הבנק כי מתנהל משא ומתן מתקדם עם קבוצת הפניקס להשקעה אפשרית של חברות מקבוצת הפניקס בהון החברה הבת, וזאת כנגד הקצאה של כ- 20% מהון המניות של החברה הבת. הזרמת ההון צפויה, לפי הערכת הבנק, להגדיל את הון הבנק בסך של בין 44 מ"ח ל-70 מ"ח (בשים לב להיקף תיק האשראי הכולל אשר יועבר לחברה הבת עד למועד האחרון שיקבע בהסכם), וצפויה, להערכת הבנק, להגדיל גם את יכולתם של הבנק והחברה הבת להציע אשראי לציבור, להגביר את התחרות בתחום האשראי הבנקאי ולהציע ערך לבעלי המניות. ההסכם עם הפניקס צפוי לכלול הוראות מקובלות ביחס לזכויות מיעוט ועבירות מניות (מספר אסמכתא: 2021-01-094584).
11. ביום 7 ביולי, 2021 ביצעה חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ הרחבת סדרה יג', בסך 150,000,000 ש"ח ערך נקוב ובתמורה כוללת (ברוטו) 158,475,000 ש"ח. לפי תנאי האג"ח על החברה לשלם ריבית בסך 0.68% כל 30 במאי החל משנת 2022, קרן האג"ח תיפרע ב-3 תשלומי קרן שווים החל משנת 2022.
אגרות החוב הוקצו לניצעים בדרך של הרחבת סדרה סחירה, שנרשמה לראשונה למסחר בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ ("הבורסה") על פי דוח הצעת מדף מיום 10 בדצמבר, 2017 ("דוח הצעת המדף"), וזאת מכוח שטר נאמנות אשם נחתם ביום 7 בדצמבר, 2017, בין חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ לבין מזרחי טכנות חברה לנאמנות בע"מ.
- תנאיהן של אגרות החוב במסגרת ההקצאה הפרטית יהיו זהים לכל דבר ועניין, לתנאיהן של אגרות החוב כפי שתוארו בדוח הצעת המדף ובתשקיף המדף והן תהווה, החל ממועד רישומן למסחר, סדרה אחת לכל דבר ועניין ביחד עם אגרות החוב (סדרה יג') שבמחזור שהנפיקה החברה כאמור ועם אגרות החוב (סדרה יג') שהונפקו בהרחבה הפרטית הראשונה, שבוצעה בחודש דצמבר 2019.
12. ביום 7 ביולי, 2021 אישרה חברת דירוג S&P מעלות מתן דירוג 'iAA-' להנפקת אגרות חוב בהיקף של עד 150 מיליון ש"ח ע.ג. (מס' אסמכתא: 2021-01-113805).
13. ביום 7 ביולי, 2021 אישרה חברת מידרוג דירוג Aa2.il באופן יציב למסגרת גיוס אגרות חוב (סדרה יג') באמצעות הרחבת סדרה נסחרת בהיקף של עד 150 מיליון ש"ח ע.ג. (מס' אסמכתא 2021-01-113802).
14. לפרטים נוספים אודות שינויים והקלות רגולטוריות ראה להלן בדוח הכספי – [ביאור 17 הוראות פיקוח ויזמות חקיקה](#).

פרק 2 - הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

2.1 מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

התפתחויות בכלכלה העולמית

ברבעון השני של 2021 מרבית המדינות המפותחות המשיכו במגמת התאוששות כלכלית בעקבות ההתחשנות והסרת המגבלות על הפעילות. בהובלת ארה"ב היה קצב הצמיחה בעולם מהיר ברבעון הנוכחי עקב התאוששות משמעותית בצריכה הפרטית, אך מדדי מנהלי הרכש בארה"ב מצביעים על התרחבות מהירה גם בתעשייה. התאוששות שוק התעסוקה הייתה מתונה יותר - כ- 6.8 מיליון מועסקים בארה"ב עדיין לא חזרו לעבודה לעומת ערב הקורונה. באירופה ההתאוששות הדרגתית יותר, עקב הסרה מתונה יותר של המגבלות השונות עם התקדמות מצעי החיסונים. באחרונה, העלייה במספר הנדבקים בווריאנטים חדשים מסכנת את המשך הסרת המגבלות, וכך גם את ההתאוששות הכלכלית השנה. כך, למרות התאוששות מהירה בחצי הראשון של השנה, האינדיקטורים המובילים העיקריים מלמדים על היחלשות קצב הצמיחה בהמשך השנה בארה"ב ובאירופה, ובסין כבר קיימים סימנים להתמתנות מסיימת בפעילות. יתירה מזו, בעולם המתפתח ההתמודדות עם נגיף הקורונה עדיין בעיצומה, כאשר בדרום אסיה ובדרום אמריקה שיעור ההידבקות והתחלואה עדיין גבוהים, ושיעורי ההתחסנות נמוכים.

בצד ההתקדמות בפעילות הכלכלית עצמה, התעוררו בעולם חששות מפני התפרצות אינפלציונית, במיוחד בארה"ב עקב השילוב של מדיניות מונטרית ופיסקאלית מרחיבות מאוד. בארה"ב האינפלציה ב-12 החודשים האחרונים עלתה ל-5% עד יוני, ואינפלציית הליבה עלתה ב-3.8%. באירופה סביבת האינפלציה מתונה יותר ועומדת על 1.9% ו-0.9% ליבה - גם שם מהותית גבוהה מסביבת המחירים טרום המשבר. הבנק המרכזי בארה"ב תולה את עיקר ההאצה באינפלציה בגורמים זמניים, כתוצאה מהביקוש הכבד והפגיעה בשרשראות הייצור ובתעבורה העולמית, אך במקביל נראתה עלייה מהותית גם במחירי הסחורות ובמחירי הדיור.

הפעילות הכלכלית במשק הישראלי

ישראל הייתה בין המדינות הראשונות להסיר את מגבלות הקורונה והיא נהנית מהתאוששות מהירה בפעילות הכלכלית. מחדש ינואר עד אפריל הרכישות בכרטיסי האשראי עלו ב-18%, אשר התמתנו בחודשים מאי ויוני. מרבית האינדיקטורים מצביעים על צמיחה מהירה, כולל מדד מנהלי הרכש אשר מדווח על עלייה חדה בהזמנות, הן ליצוא והן לשוק המקומי. ההתפתחות המשמעותית הינה ההאצה בקצב ההתרחבות של ענפי ההיי טק, בפרט שירותי ההיי טק (מחשוב, תוכנה, סייבר וכו'), אשר מתבטאת בשיא ההנפקות והגיסוסים בסקטור זה. עלייה חדה בייצוא שירותי ההיי טק תרמה לשיפור בעודף החשבון השוטף ברבעון הראשון לשנת 2021 וממשיכה להיות גורם אשר תומך בייסוס בשקל. לעומת זאת, גם בישראל נתוני התעסוקה ממשיכים להיות שלשים באופן יחסי, כאשר שיעור האבטלה הרחב (כולל עובדים בחל"ת ומפוטרים שלא חיפשו עבודה) עמד על 8.8% במחצית השנייה של חודש יוני, לעומת 9.5% במחצית הראשונה. בנק ישראל צופה צמיחה של 5.5% השנה (ו-6% ב-2022) ומעריך שמבצע "שומר החומות" גרע פחות מפרומיל מקצב הצמיחה.

המדיניות הפיסקאלית והמוניטרית בישראל

התגברות התחלואה בסוף הרבעון השני לשנת 2021 עלולה להביא להרעה בנתוני התקציב שאושר לאחרונה בממשלה וכן הגירעון בשנת 2021. במקביל להתאוששות הכלכלית גם נתוני הגירעון הפתיעו לטובה עד כה, זאת על רקע עלייה חדה בהכנסות ממסים עם פתיחת המשק ותרומת הגאות בשוקי המניות ומס רווחי הון מסקטור ההיי טק. הגירעון המצטבר ב-12 החודשים האחרונים ירד ל-10.1% עד יוני, לעומת 12.1% בחודש מרץ 2021. תחזית הגירעון של המשרדים הכלכליים ל-2021 עומדת על 7% תוצר וחוב ציבורי של 74% במונחי תוצר. משרד האוצר הקטין בהדרגה את תכנית ההנפקות מ-12 מיליארד ש"ח בינואר (אג"ח סחירות) ל-7 מיליארד ביולי 2021. עיקר התמיכה הכלכלית שהועברה עקב משבר הקורונה דרך תשלומים לעובדים בחל"ת הופסקה, ובשלב זה לא מדובר על צעדים אחרים. בהצעת תקציב הממשלה יש כוונה להעלות מיסים עקיפים דרך מספר סעיפים. המדיניות המונטרית נותרה ללא שינוי מהותי, אך בנק ישראל מאותת על סיום התמיכה בשווקים עקב המשבר. בנק ישראל שמר על יציבות ריבית והמשיך לרכוש אג"ח ממשלתי מדי חודש, אך בקצב הולך ופוחת. עד מאי נוצלו 65.3 מיליארד ש"ח מתוך מסגרת של 85 מיליארד ש"ח. תכנית זו צפויה להסתיים בסוף השנה וחיידוש ייקבע בהתאם לתנאי המשק. בתחילת יולי בנק ישראל הודיע על סיום מתן הלוואות לבנקים בריבית בנק ישראל ובריבית שלילית שניתנו מול העמדת אשראי לעסקים קטנים, שה"כ ניתנו הלוואות בתכנית זו בכ-40 מיליארד ש"ח. לא צפוי שינוי במידת ההרחבה של המדיניות המוניטרית בזמן הקרוב ולפיכך גם לא צפוי שינוי ברמת הריבית. אישור התקציב על ידי הממשלה לשנת 2021 ולשנת 2022 בהיקפים של 432.5 ו-452.5 מיליוני ש"ח בהתאמה לגירעון של 6.8% ו-3.9% בהתאמה.

התחזית המקור-כלכלית של חטיבת המחקר של בנק ישראל, אפריל 2021

ביום 5 ביולי 2021 פרסמה חטיבת המחקר של בנק ישראל כי המשק ממשיך בתהליך התאוששות כלכלית מהמשבר, לאחר ביטול מרביתן המוחלט של המגבלות, וכי עד סוף 2022 הפעילות תתקרב לקו המגמה מתקופת תום המשבר. בפרט, מניחים בחטיבת המחקר של בנק ישראל, כי בטווח התחזית לא ידרשו סגרים או מגבלות משמעותיות על הפעילות בגין הקורונה. תחת הנחה זו, הערכה היא כי התוצר יצמח ב-5.5% בשנת 2021 וב-6.0% בשנת 2022.

טבלה 3 - תחזית מאקרו של בנק ישראל (נתונים נבחרים) על פי פרסום מילולי 2021 (שיעורי השינוי באחוזים)

	תחזית קודמת (אפריל 2021)		תחזית טכנית		
	2022	2021	2022	2021	
תמ"ג	5.0	6.3	6.0	5.5	
צריכה פרטית	7.0	11.0	8.0	10.5	
השקעה בנכסים קבועים	4.5	5.5	5.5	5.0	
אבטלה רחבה - ברבעון רביעי	6.0	7.5	5.5	8.0	

אינפלציה ושער חליפין

מתחילת השנה עלה מדד המחירים לצרכן (מדד "בגין") ב-1.6%, לעומת ירידה של 0.8% בתקופה מקבילה אשתקד. המדד הידוע עלה ב-1.4% לעומת ירידה של 0.7% בתקופה המקבילה אשתקד. ברבעון השני לשנת 2021 חלה האצה באינפלציה על רקע עלייה במחירי הסחורות וההובלה הגלובלית ואפקט הביקוש הכבוש (עלייה חדה בצריכה לאחר תקופת הסגר). האינפלציה ב-12 החודשים האחרונים עד יוני עלתה ב-1.7% (מ-0.2% בחודש מרץ). גם באינפלציית הליבה (האינפלציה למעט סעיפי האנרגיה ופירות וירקות) נראתה האצה, ל-1.0% מ-0.2% שנה קודם. עלייה ניכרת חלה במחירי הנופש בישראל, מסיבות ואירועים, ורהיטים וציוד לבית. יחד עם זאת, בסביבת האינפלציה נמוכה בהרבה ביחס לארה"ב, בין היתר על רקע הייסוף המתמשך בשקל ומדיניות פייסקאלית מרחיבה פחות. החזאים צופים שהמחירים צפויים לעלות במתינות בהמשך השנה, אינפלציה של 1.2% שנה קדימה.

ברבעון השני לשנת 2021 חלה ירידה בציפיות האינפלציה לטווח הבינוני לעומת הרבעון הראשון, מכ-2.2% למח"מ 10-5 שנים, ל-1.8% בסוף הרבעון הנוכחי. בטווח הארוך תיתכן השפעה ממתנת על המחירים מכיוון הרפורמות שמתכנן האוצר בתחום התקינה ודה-רגולציה.

השקל התחזק ברבעון השני לשנת 2021 בשיעור של 1.3% מול סל המטבעות, זאת למרות המשך התערבותו של בנק ישראל בשוק המט"ח. השקל נתמך על ידי עודף בחשבון השוטף, השקעות מהותיות במגזר ההיי טק, והגדלת האחזקות של תושבי חוץ באג"ח הממשלתי. בנוסף, גופים מוסדיים ישראלים מכרו 10.5 מיליארד דולר בינואר-אפריל.

שוק הדיור

במחצית הראשונה של 2021 ניתנו משכנתאות בהיקף של 53 מיליארד ש"ח זינוק של 35% לעומת תקופה מקבילה אשתקד. העלייה החדה בביקוש נובעת מריביות נמוכות, הורדת שיעור המס על משקיעים מ-8% ל-5% ואפקט העושר מעלייה חדה בשווקים הפיננסיים. בנוסף, בנק ישראל גם הקל בתחילת השנה את המגבלה על מסלול הפריים במשכנתאות, ותרם להוזלת עלויות המימון ללקוחות. מחירי הדיור עד מאי השלימו עליה של 7.2% בשנה (לעומת מחירי הדיור במאי 2020). מתחילת השנה קצב העלייה הוא 9.4% במונחים שנתיים. ירידה במספר הדירות המוגמרות גם תמכה בעלויות במחירים מצד ההיצע. בנק ישראל בוחן את העלאת שיעור המס על המשקיעים כדי לצנן את השוק.

2.2 התפתחויות עיקריות בהכנסות, בהוצאות וברוח כולל אחר

רווח ורווחיות

הרווח הנקי במחצית הראשונה של שנת 2021 הסתכם ב-69.3 מיליוני ש"ח, לעומת 27.6 מיליוני ש"ח אשתקד גידול של 151%. תשואת הרווח הנקי על ההון העצמי הממוצע הייתה 13.6%, לעומת 5.8% בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי ברבעון השני של שנת 2021 הסתכם ב-46.3 מיליוני ש"ח, לעומת 12.0 מיליוני ש"ח אשתקד גידול של 286%. תשואת הרווח הנקי על ההון העצמי הממוצע הייתה 18.9%, לעומת 5.0% בתקופה המקבילה אשתקד.

טבלה 4 – תמצית דוח רווח והפסד (במיליוני שקלים):

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני				לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני				
שינוי באחוזים	שינוי כמותי	2020	2021	שינוי באחוזים	שינוי כמותי	2020	2021	
5%	10.5	210.3	220.8	9%	9.2	105.4	114.6	הכנסות ריבית, נטו
(137%)	(96.3)	70.3	(26.0)	(218%)	(41.7)	19.1	(22.6)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
76%	106.8	140.0	246.8	59%	50.9	86.3	137.2	הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
								הכנסות שאינן מריבית
(103%)	(56.4)	55.0	(1.4)	(118%)	(9.2)	7.8	(1.4)	הכנסות מימון שאינן מריבית
10%	4.4	45.4	49.8	19%	4.2	21.6	25.8	עמלות
(39%)	13.3	-	13.3	-	13.3	-	13.3	הכנסות אחרות
7%	(38.7)	100.4	61.7	28%	8.3	29.4	37.7	סך כל ההכנסות שאינן מריבית
								הוצאות תפעוליות ואחרות
7%	5.9	89.1	95.0	9%	4.1	46.3	50.4	משכורות והוצאות לנות
1%	0.4	51.3	51.7	2%	0.6	25.2	25.8	אחזקה ופחת בניינים וציוד
6%	3.2	56.0	59.2	29%	7.1	24.7	31.8	הוצאות אחרות
5%	9.5	196.4	205.9	12%	11.8	96.2	108.0	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
133%	58.6	44.0	102.6	243%	47.4	19.5	66.9	רווח לפני מיסים
103%	16.9	16.4	33.3	175%	13.1	7.5	20.6	הפרשה למיסים על הרווח
151%	41.7	27.6	69.3	286%	34.3	12.0	46.3	רווח לאחר מיסים

להלן הגורמים העיקריים אשר השפיעו על רווחי הבנק בששת החודשים הראשונים לשנת 2021 לעומת התקופה המקבילה אשתקד:

1. **הכנסות ריבית נטו** – במחצית הראשונה של שנת 2021 הסתכמו ב-220.8 מיליוני ש"ח, לעומת 210.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 10.5 מיליוני ש"ח (5%). עיקר הגידול נובע מגידול ביתרת האשראי לציבור הממוצעת של כ-7%.
2. **הוצאות להפסדי אשראי** – במחצית הראשונה של שנת 2021 הסתכמו בהכנסות בסך 26.0 מיליוני ש"ח לעומת הוצאות בסך 70.3 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. בתקופת הדוח נרשמה ירידה בהפרשה הקבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים על רקע משבר הקורונה בסך של כ-32.0 מיליוני ש"ח לעומת גידול, על רקע משבר הקורונה, של 49.0 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.
3. **הכנסות מימון שאינן מריבית** – במחצית הראשונה של שנת 2021 הסתכמו בהוצאות בסך 1.4 מיליוני ש"ח, לעומת הכנסות בסך 55.0 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. במחצית הראשונה של שנת 2020 נרשמו הכנסות ממכירת תיק אשראי בסך 51.7 מיליוני ש"ח. בנטרול הכנסות ממכירת תיק אשראי אשתקד עיקר הקיטון נובע מירידה בהכנסות מהשקעה באג"ח זמינות אשר הסתכמו בתקופת הדוח ל-0.1 מיליוני ש"ח לעומת 4.4 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד ומקיטון בהכנסות מהשקעה במניות

תמצית דוחות נספיים | 30.06.2021

בנק ירושלים בע"מ

וקרנות שאינן למסחר אשר הסתכמו בהפסד בסך 1.9 מיליוני ש"ח לעומת הכנסה בסך 0.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. לפרטים נוספים אודות מכירות תיקי אשראי ראה להלן [בביאור 10 – התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות](#).

4. **הכנסות מעמלות** – במחצית הראשונה של שנת 2021 הסתכמו ב-49.8 מיליוני ש"ח, לעומת 45.4 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד גידול של כ-4.4 מיליוני ש"ח (10%). עיקר הגידול נובע מעמלות בגין כרטיסים נטענים, עמלות משיכה ממכשירים אוטומטיים, עמלות מפעילות בניירות ערך ועמלות מהפרשי המרה.

5. **הכנסות אחרות** – במחצית הראשונה של שנת 2021 הסתכמו בהכנסות בסך 13.3 מיליוני ש"ח ממכירת נכס מקרקעין. לפרטים אודות מכירת המבנה ראה לעיל [בפרק 1.6 – אירועים מהותיים בקופת הדוח ואירועים לאחר תאריך המאזן](#).

6. **הוצאות תפעוליות ואחרות** – במחצית הראשונה של שנת 2021 הסתכמו ב-205.9 מיליוני ש"ח, לעומת 196.4 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד גידול של כ-9.5 מיליוני ש"ח (5%).

משכורות והוצאות נלוות – גידול בסך 5.9 מיליוני ש"ח (כ-7%) הנובע בעיקרו מעלות תגמול משתנה בסך 3.0 מיליוני ש"ח ומגידול במחויבויות לזכויות עובדים ואקטואריה בסך 2.5 מיליוני ש"ח.

הוצאות אחרות גידול בסך 3.2 מיליוני ש"ח (כ-6%) הנובע בעיקר מהוצאות הנפקת כרטיסים נטענים בסך 1.5 מיליוני ש"ח ומהוצאות שירותים מקצועיים בסך 1.3 מיליוני ש"ח.

בנטרול הרווח ממכירת נכס מקרקעין, כמוזכר בסעיף 5 לעיל, **הרווח במחצית הראשונה של שנת 2021** הסתכם בסך 58.5 מיליוני ש"ח.

בנטרול הרווח ממכירת תיק האשראי, כמוזכר בסעיף 3 לעיל, **ההפסד במחצית הראשונה של שנת 2020** הסתכם בסך של 4.8 מיליוני ש"ח.

השינוי העיקרי בין התקופות נרשם בהוצאות להפסדי אשראי, כמוזכר בסעיף 2 לעיל, בתקופות הדוח נרשמה הכנסה בסך 26.0 מיליוני ש"ח (כ-17.0 מיליוני ש"ח נטו ממש) בעוד אשתקד נרשמה הוצאה בסך 70.3 מיליוני ש"ח (כ-45.6 מיליוני ש"ח נטו ממש) (מזה בין הפרשה קבוצתית על רקע משבר הקורונה ירידה של 32.0 מיליוני ש"ח לעומת הפרשה של 49.0 מיליוני ש"ח בהתאמה) ובהוצאות תפעוליות ואחרות כמוזכר בסעיף 6.

להלן הגורמים העיקריים אשר השפיעו על רווחי הבנק ברבעון השני לשנת 2021 לעומת התקופה המקבילה אשתקד:

1. **הכנסות ריבית נטו** – ברבעון השני לשנת 2021 הסתכמו ב-114.6 מיליוני ש"ח, לעומת 105.4 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 9.2 מיליוני ש"ח. עיקר הגידול נובע מגידול ביתרת האשראי לציבור הממוצעת של 8.3%.

2. **הוצאות להפסדי אשראי** – ברבעון השני לשנת 2021 הסתכמו בהכנסות בסך 22.6 מיליוני ש"ח לעומת הוצאות בסך 19.1 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. בתקופת הדוח נרשמה ירידה בהפרשה הקבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים שאינו לדיור בסך של כ-23.8 מיליוני ש"ח לעומת גידול, על רקע משבר הקורונה, של 7.6 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

במהלך הרבעון השני לשנת 2021 המשיך הבנק לעקוב אחר ההתפתחויות הן ברמה המאקרו כלכלית והן על התנהגות תיק האשראי, לפיכך לאור קיטון בהיקף דחיות תשלומי האשראי וחזרת הרוב המכריע של הלוחים לתשלום שוטף ונאות ובהמשך להתאוששות המשק הישראלי ועדכון תחזיות חטיבת המחקר של בנק ישראל לגבי שיעור האבטלה החזוי, עדכן הבנק את ההפרשה הקבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים. לפרטים נוספים אודות היקף דחיית התשלומים וההפרשות להפסדי אשראי ראה להלן [טבלה 21 בפרק 3](#).

3. **הכנסות מימון שאינן מריבית** – ברבעון השני לשנת 2021 הסתכמו בהוצאות בסך 1.4 מיליוני ש"ח, לעומת הכנסות בסך 7.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הקיטון נובע מירידה בהכנסות מהשקעה באג"ח זמינות אשר הסתכמו בתקופת הדוח ל-0.0 מיליוני ש"ח לעומת 3.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד ומקיטון בהכנסות מהשקעה במניות וקרנות שאינן למסחר אשר הסתכמו בהפסד בסך 2.3 מיליוני ש"ח לעומת הכנסה בסך 1.7 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. בנוסף נרשם קיטון בגין הכנסות מפעילויות למטרת מסחר אשר הסתכמו ברבעון השני לשנת 2021 ב-0.1 מיליוני ש"ח לעומת 3.6 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

4. **הכנסות מעמלות** – ברבעון השני לשנת 2021 הסתכמו ב-25.8 מיליוני ש"ח, לעומת 21.6 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד גידול של כ-4.2 מיליוני ש"ח (19%). עיקר הגידול נובע מהכנסות מעמלות משיכה ממכשירים אוטומטיים, עמלות מהפרשי המרה, עמלות מפעילות מניירות ערך וליווי פרויקטים.

5. **הכנסות אחרות** – ברבעון השני לשנת 2021 הסתכמו בהכנסות בסך 13.3 מיליוני ש"ח ממכירת נכס מקרקעין. לפרטים אודות מכירת הנכס ראה לעיל [בפרק 1.6 – אירועים מהותיים בקופת הדוח ואירועים לאחר תאריך המאזן](#).

6. **הוצאות תפעוליות ואחרות** – ברבעון השני לשנת 2021 הסתכמו ב-108.0 מיליוני ש"ח, לעומת 96.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד גידול של כ-11.8 מיליוני ש"ח (12.0%).

משכורות והוצאות נלוות נרשם גידול בסך 4.0 מיליוני ש"ח (כ-9%). הנובע בעיקרו מעלות תגמול משתנה בסך 3.0 מיליוני ש"ח ומגידול במחויבויות לזכויות עובדים ואקטואריה

בסך 2.5 מיליוני ש"ח.

הוצאות אחרות נרשמה עלייה בסך 7.0 מיליוני ש"ח (28%) המוסברת ברובה מצמצום הוצאות רוחבי ברבעון המקביל אשתקד, על רקע משבר נגיף הקורונה (בעיקר שיווק ופרסום, הוצאות הנפקת כרטיסים נטענים, ושירותים מקצועיים).

בנטרול הרווח ממכירת נכס מקרקעין, נמוזכר בסעיף 5 לעיל, הרווח ברבעון השני של שנת 2021 הסתכם בסך 35.8 מיליוני ש"ח לעומת רווח בסך 12.0 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול נובע משינוי בהוצאות להפסדי אשראי נמפורט בסעיף 2 לעיל.

הכנסות והוצאות ריבית ושיעורי הכנסות והוצאות לפי סעיפי המאזן

טבלה 5 – הכנסות והוצאות ריבית ושיעורי הכנסות והוצאות לפי סעיפי המאזן (במיליוני שקלים):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2020			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2021		
שיעורי הכנסה	הכנסות ריבית		שיעורי הכנסה	הכנסות ריבית	
	אחוז	יתרה ממוצעת		אחוז	יתרה ממוצעת
					נכסים נושאי ריבית
4.7	126.8	10,969.3	6.1	176.8	אשראי לציבור
0.1	0.7	2,873.9	0.1	0.6	פיקדונות מבנקים ובנקים מרכזיים
1.5	0.8	239.1	1.0	1.3	אגרות חוב
3.7	128.3	14,082.3	4.9	178.7	סה"כ נכסים נושאי ריבית
					התחייבויות נושאות ריבית
0.8	19.1	9,944.4	1.4	35.5	פיקדונות הציבור
2.2	0.3	55.6	2.7	0.6	פיקדונות מבנקים וממשלה
0.8	3.5	1,730.9	6.3	28.0	אגרות חוב
0.8	22.9	11,730.9	2.2	64.1	סך הכל התחייבויות נושאי ריבית
2.9	-	-	2.7	-	פער הריבית
					נכסים נושאי ריבית
4.6	246.7	10,884.5	5.4	312.9	אשראי לציבור
0.2	2.0	2,637.9	0.1	1.1	פיקדונות מבנקים ובנקים מרכזיים
1.4	1.2	168.7	0.7	1.8	אגרות חוב
3.7	249.9	13,691.1	4.3	315.8	סה"כ נכסים נושאי ריבית
					התחייבויות נושאות ריבית
0.8	37.9	9,580.1	1.2	60.1	פיקדונות הציבור
1.4	0.5	70.5	1.9	1.0	פיקדונות מבנקים וממשלה
0.1	1.2	1,732.8	3.7	33.9	אגרות חוב
0.7	39.6	11,383.4	1.6	95.0	סך הכל התחייבויות נושאי ריבית
3.0	-	-	2.7	-	פער הריבית

ניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית

טבלה 6 – ניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (במיליוני שקלים):

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2021 לעומת שישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2020			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2021 לעומת שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2020			
שינוי נטו	גידול (קיטון) בגלל שינוי		שינוי נטו	גידול (קיטון) בגלל שינוי		
	מחיר	כמות		מחיר	כמות	
66.2	45.6	20.6	50.0	36.4	13.6	נכסים נושאי ריבית
(0.3)	(1.5)	1.2	0.4	(0.2)	0.6	אשראי לציבור בישראל
65.9	44.1	21.8	50.4	36.2	14.2	נכסים נושאי ריבית אחרים בישראל
			-	-	-	סך כל הכנסות הריבית
22.2	19.8	2.4	16.4	16.0	0.4	התחייבויות נושאות ריבית
33.2	31.0	2.2	24.8	23.1	1.7	פיקדונות הציבור בישראל
55.4	50.8	4.6	41.2	39.1	2.1	התחייבויות נושאות ריבית אחרות
10.5	(6.7)	17.2	9.2	(2.9)	12.1	סך כל הוצאות הריבית
						סך הכל

השפעת מדד המחירים לצרכן:

בתקופת הדוח השפעת המדד על הכנסות ריבית, נטו הייתה גידול של 3.7 מיליוני ש"ח לעומת קיטון של 0.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

התפלגות בהכנסות ריבית נטו לפי מגזרי פעילות

טבלה 7 – התפלגות בהכנסות ריבית נטו לפי מגזרי פעילות (במיליוני שקלים):

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
2021	2020	2021	2020	
151.6	153.2	76.3	77.7	משקי בית
2.5	2.6	1.4	1.3	בנקאות פרטית
25.6	23.9	11.7	13.4	עסקים
1.1	0.8	0.6	0.5	גופים מוסדיים
40.0	29.8	15.4	21.7	מגזר ניהול פיננסי
220.8	210.3	105.4	114.6	סך הכל הכנסות ריבית נטו

פערי הריבית בין נכסים כספיים נושאי ריבית בניכוי עלויות על התחייבויות במגזרי הצמדה השונים

טבלה 8 - פערי הריבית בין נכסים כספיים נושאי ריבית בניכוי עלויות על התחייבויות נושאות הריבית במגזרי הצמדה השונים (במיליוני שקלים):

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
2020	2021	2020	2021	
3.01%	2.81%	2.99%	2.86%	לא צמוד
3.06%	3.01%	2.86%	2.84%	צמוד למדד ⁽¹⁾
2.35%	1.81%	2.51%	1.55%	מט"ח וצמוד מט"ח ⁽²⁾
2.98%	2.73%	2.91%	2.70%	סך הכול פערי הריבית
3.10%	3.02%	3.03%	3.10%	תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית

היקף הפעילות והתרומה להכנסות ריבית נטו של מגזרי הצמדה השונים

טבלה 9 - היקף הפעילות⁽³⁾ והתרומה להכנסות ריבית נטו של מגזרי הצמדה השונים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2020			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2021			
היקף פעילות	תרומה להכנסות ריבית, נטו	%-1	היקף פעילות	תרומה להכנסות ריבית, נטו	%-1	
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח		
82.6	79	76	84.1	73	74	לא צמוד
18.1	17	18	27.3	24	20	צמוד ⁽¹⁾
4.7	4	6	3.2	3	6	מט"ח ⁽²⁾
105.4	100	100	114.6	100	100	סה"כ

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2020			לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2021			
היקף פעילות	תרומה להכנסות ריבית, נטו	%-1	היקף פעילות	תרומה להכנסות ריבית, נטו	%-1	
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח		
162.1	76	75	165.1	75	75	לא צמוד
39.1	19	19	48.2	22	20	צמוד ⁽¹⁾
9.1	5	6	7.5	3	5	מט"ח ⁽²⁾
210.3	100	100	220.8	100	100	סה"כ

⁽¹⁾ הכנסות המגזר הצמוד כוללות גם הפרשי הצמדה.

⁽²⁾ הכנסות מגזר המט"ח אינן כוללות הפרשי שער על הקרן והשפעת מכשירים נגזרים.

⁽³⁾ היתרות הממוצעות של נכסים והתחייבויות נושאי ריבית לפי מגזר הצמדה, מתוך סך היתרות הממוצעות של נכסים והתחייבויות נושאי ריבית.

[לפירוט נוסף ראה נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית לדוח ממשל תאגידי.](#)

הוצאות בגין הפסדי אשראי

טבלה 10 – הוצאות בגין הפסדי אשראי (במיליוני שקלים):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2020				לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2021			
סוג האשראי				סוג האשראי			
מסחרי	דיור	פרטי אחר	סך הכול	מסחרי	דיור	פרטי אחר	סך הכול
0.7	0.3	11.8	12.8	0.1	-	7.3	7.4
(0.2)	-	(3.1)	(3.3)	-	-	(3.8)	(3.8)
1.5	0.5	7.6	9.6	(0.3)	(2.1)	(23.8)	(26.2)
2.0	0.8	16.3	19.1	(0.2)	(2.1)	(20.3)	(22.6)
12,129.				12,129.			
2,098.2	7,804.9	1,311.4	11,214.5	2,037.7	8,887.4	1,204.7	8
ינתר חוב רשומה לסוף שנה				ינתר חוב רשומה לסוף שנה			
שיעור מיתרת חוב רשומה:				שיעור מיתרת חוב רשומה:			
0.10%	0.02%	2.65%	0.34%	0.02%	-	1.16%	0.12%
0.29%	0.03%	2.32%	0.34%	(0.06%)	(0.09%)	(7.90%)	(0.86%)
0.38%	0.04%	4.97%	0.68%	(0.04%)	(0.09%)	(6.74%)	(0.75%)
לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2020				לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2021			
סוג האשראי				סוג האשראי			
מסחרי	דיור	פרטי אחר	סך הכול	מסחרי	דיור	פרטי אחר	סך הכול
1.5	0.3	22.4	24.2	1.0	-	13.2	14.2
(0.4)	(1.4)	(5.8)	(7.6)	(0.1)	-	(7.1)	(7.2)
4.7	3.2	45.8	53.7	(1.0)	(0.6)	(31.4)	(33.0)
5.8	2.1	62.4	70.3	(0.1)	(0.6)	(25.3)	(26.0)
12,129.				12,129.			
2,098.2	7,804.9	1,311.4	11,214.5	2,037.7	8,887.4	1,204.7	8
ינתר חוב רשומה לסוף שנה				ינתר חוב רשומה לסוף שנה			
שיעור מיתרת חוב רשומה:				שיעור מיתרת חוב רשומה:			
0.10%	(0.03%)	2.53%	0.30%	(0.09%)	-	1.01%	0.12%
0.45%	0.08%	6.98%	0.96%	0.08%	(0.01%)	(5.21%)	(0.54%)
0.55%	0.05%	9.52%	1.25%	(0.01%)	(0.01%)	(4.20%)	(0.43%)

⁽¹⁾ כולל הפרשה לפי עומק הפיגור של אשראי לדיור.

במחצית הראשונה של שנת 2021 הסתכמו בהכנסות בסך 26.0 מיליוני ש"ח לעומת הוצאות בסך 70.3 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. בתקופת הדוח נרשמה ירידה בהפרשה הקבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים שאינו לדיור בסך של כ-31.4 מיליוני ש"ח לעומת גידול, על רקע משבר הקורונה, של 45.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ירידה נוספת נרשמה בהפרשה להלוואות לדיור בסך של 0.6 מיליוני ש"ח, לעומת גידול, על רקע משבר נגיף הקורונה בסך 3.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה.

בתקופת הדוח המשיך הבנק לעקוב אחר ההתפתחויות הן ברמה המאקרו כלכלית והן על התנהגות תיק האשראי, לפיכך לאור קיטון בהיקף דחיות תשלומי האשראי וחזרת הרוב

המכריע של הלואים לתשלום שוטף ונאות ובהמשך להתאוששות המשק הישראלי ועדכון תחזיות חטיבת המחקר של בנק ישראל לגבי שיעור האבטלה החזוי, עדכן הבנק את ההפרשה הקבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים. לפרטים נוספים אודות היקף דחיית התשלומים וההפרשות להפסדי אשראי ראה להלן [בפרק 3 - סקירת הסיכונים](#).

הפרשה למיסים על הרווח

הסתכמה במחצית הראשונה של שנת 2021 בסך של 33.3 מיליוני ש"ח לעומת 16.4 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, שיעור המס האפקטיבי הינו 32.4% לעומת 37.3% בתקופה המקבילה אשתקד ולעומת שיעור מס סטטוטורי של 34.19%. עיקר הקיטון מקורו בשיעור מס מופחת בגין הכנסות ממכירת נכס מקרקעין.

הסתכמה ברבעון השני של שנת 2021 בסך של 20.6 מיליוני ש"ח לעומת 7.5 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, שיעור המס האפקטיבי הינו 30.8% לעומת 38.5% בתקופה המקבילה אשתקד ולעומת שיעור מס סטטוטורי של 34.19%. עיקר הקיטון מקורו בשיעור מס מופחת בגין הכנסות ממכירת נכס מקרקעין.

התפתחויות בסעיפי רווח כולל אחר

הרווח הכולל האחר (לאחר השפעת המס) במחצית הראשונה של שנת 2021 הסתכם בסך של 0.7 מיליוני ש"ח, לעומת כ-0.2 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. בתקופת הדוח נרשמו הכנסות כתוצאה מהתאמות של התחייבויות בגין הטבות עובדים בסך 1.0 מיליוני ש"ח (כ-1.6 מיליוני ש"ח לפני השפעת המס) כאשר השפעת עליית ריבית ההיוון גרמה לקיטון בהתחייבות האקטוארית. מנגד נרשמו הפסדים שטרם מומשו מהתאמת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן בסך 0.3 מיליוני ש"ח (כ-0.5 מיליוני ש"ח לפני השפעת המס).

בתקופה המקבילה אשתקד נרשמו רווחים כתוצאה מהתאמות של התחייבויות בגין הטבות עובדים בסך 0.9 מיליוני ש"ח והפסדים מהתאמת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן בסך 0.7 מיליוני ש"ח.

הרווח הכולל האחר (לאחר השפעת המס) ברבעון השני של שנת 2021 הסתכם בסך של 0.2 מיליוני ש"ח, לעומת הפסד בסך כ-1.1 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. ברבעון השני של שנת 2021 נרשמו הכנסות כתוצאה מהתאמות של התחייבויות בגין הטבות עובדים בסך 0.4 מיליוני ש"ח (כ-0.6 מיליוני ש"ח לפני השפעת המס) כאשר השפעת עליית ריבית ההיוון גרמה לקיטון בהתחייבות האקטוארית. מנגד נרשמו הפסדים שטרם מומשו מהתאמת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן בסך 0.2 מיליוני ש"ח (כ-0.2 מיליוני ש"ח לפני השפעת המס).

בתקופה המקבילה אשתקד נרשמו הפסדים כתוצאה מהתאמות של התחייבויות בגין הטבות עובדים בסך 4.2 מיליוני ש"ח ורווחים מהתאמת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן בסך 3.1 מיליוני ש"ח.

רווח כולל

סך הכל הרווח הכולל במחצית הראשונה של שנת 2021 הסתכם בסך של 70.0 מיליוני ש"ח, לעומת 27.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

תשואת הרווח הכולל על ההון העצמי הממוצע במחצית הראשונה של שנת 2021 הייתה 13.8%, לעומת 5.7% בתקופה המקבילה אשתקד.

סך הכל הרווח הכולל ברבעון השני של שנת 2021 הסתכם בסך של 46.5 מיליוני ש"ח, לעומת 10.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

תשואת הרווח הכולל על ההון העצמי הממוצע ברבעון השני של שנת 2021 הייתה 19.0%, לעומת 4.5% בתקופה המקבילה אשתקד.

עיקר השינויים מקורם ברווח הנקי וברווח הכולל האחר כמוסבר לעיל.

2.3 המבנה וההתפתחויות של הנכסים, ההתייבויות, ההון והלימות ההון והמינוף

ההתפתחויות בסעיפי הנכסים וההתייבויות

סך כל המאזן ליום 30 ביוני 2021, הסתכם ב-16,083 מיליוני ש"ח, לעומת 14,900 מיליוני ש"ח בתום שנת 2020 גידול של כ-8%.

מזומנים, פיקדונות בבנקים וניירות ערך

יתרת הנכסים הסגולים (מזומנים, פיקדונות בבנקים וניירות ערך) ליום 30 ביוני 2021, הסתכמה ב-3,667 מיליוני ש"ח, לעומת 3,600 מיליוני ש"ח בתום שנת 2020, גידול של כ-2%. יתרת המזומנים והפיקדונות בבנקים ליום 30 ביוני 2021, הסתכמה ב-2,888 מיליוני ש"ח, לעומת 3,138 מיליוני ש"ח בתום שנת 2020. יתרת ניירות הערך הסתכמה ביום 30 ביוני 2021 ב-779 מיליוני ש"ח, לעומת 462 מיליוני ש"ח בתום שנת 2020.

טבלה 11 - התפתחות תיק ניירות הערך (במיליוני שקלים):

שינוי יתרות - %	יתרה ליום 30 ביוני		יתרה ליום 31 בדצמבר		
	2021	שערך ⁽²⁾	תנועות שוטפות ⁽¹⁾	2020	
55%	697	(1)	246	452	ניירות ערך זמינים למכירה
715%	82	-	72	10	ניירות ערך למסחר
67%	779	(1)	318	462	סך הכול ניירות ערך

⁽¹⁾ כולל קניות, מכירות, פדיונות ותקבולי ריבית.

⁽²⁾ כולל רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן בניירות ערך זמינים למכירה ובניירות ערך למסחר, הכנסות מריבית והפרשי שער. עיקר הגידול במהלך הרבעון נובע מהגדלת ההשקעה באג"ח של ממשלת ישראל בסך 210 מיליוני ש"ח. קיימת חשיפה לקרנות חוב שאינן למסחר בסך 83 מיליוני ש"ח, המתמחות בעיקר בהלוואות בכירות בתחום הנדל"ן בחו"ל.

אשראי לציבור

טבלה 12 - התפתחות תיק האשראי (במיליוני שקלים):

שינוי יתרות - %	יתרה ליום 30 ביוני 2021	פירעונות בתקופה ואחר ⁽³⁾	ביצועים בתקופה	יתרה ליום 31 בדצמבר 2020	
12%	8,887	(460)	1,405	7,942	אשראי לדירור
6%	1,160	(273)	334	1,099	אשראי צרכני סולו
11%	10,047	(733)	1,739	9,041	סך הכל אשראי לדירור וצרכני
(5%)	947	(387)	335	999	בינוי ונדל"ן - בינוי
22%	785	(50)	190	645	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
(9%)	351	(62)	26	387	אשראי עסקי אחר ⁽²⁾
10%	12,130	(1,232)	2,290	11,072	סך הכל אשראי לציבור ברוטו
-	158	-	-	191	הפרשה להפסדי אשראי
10%	11,972	-	-	10,881	סך הכל אשראי לציבור נטו

⁽¹⁾ לא כולל מיחזורים בביצועים ופירעונות בתקופה.

⁽²⁾ ליום 30 ביוני 2021 כולל אשראי מגובה הלוואות רכב בסך 133 מיליוני ש"ח. (ליום 31 בדצמבר 2020 - 160 מיליוני ש"ח).

⁽³⁾ כולל צבירת ריבית, הפרשי הצמדה והפרשי שער ומחיקות חשבונאיות.

⁽⁴⁾ הגידול באשראי בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן נובע בעיקרו מגידול בביצועי אשראי הניתן בביטחון נכסים מסחריים.

לפרטים נוספים, ראה להלן במסגרת הדיון על התפתחות האשראי לציבור והדיון על סיכון האשראי המופיעים [בפרק 3.1 לדוח זה](#) בדוח על הסיכונים נדבך 3 המוצג באתר האינטרנט של הבנק, וכן [בביאור 6](#) ובביאור 13 לתמצית הדוחות הכספיים.

בניינים וציוד

יתרת בניינים וציוד הסתכמה ביום 30 ביוני 2021 ב-167 מיליוני ש"ח לעומת 163 מיליוני ש"ח בתום שנת 2020 גידול של כ-4 מיליוני ש"ח. במחצית הראשונה של שנת 2021 נמכר נכס מקרקעין. לפרטים נוספים אודות מכירת הנכס ראה לעיל [בפרק 1.6 אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואירועים לאחר תאריך המאזן](#).

נכסים אחרים

יתרת נכסים אחרים הסתכמה ביום 30 ביוני 2021 ב-274 מיליוני ש"ח, לעומת 254 מיליוני ש"ח בתום שנת 2020. גידול של כ-20 מיליוני ש"ח.

פיקדונות הציבור

טבלה 13 – פיקדונות הציבור

שיעור מסך היתרה ליום 31 בדצמבר 2020	שיעור מסך היתרה ליום 30 ביוני 2021	שינוי יתרות-%	יתרה ליום 31 בדצמבר 2020		פיקדונות של אנשים פרטיים ⁽¹⁾
			במיליוני ש"ח		
83%	81%	4%	9,736	10,097	פיקדונות של אנשים פרטיים ⁽¹⁾
5%	4%	3%	535	553	פיקדונות של גופים מוסדיים
12%	14%	23%	1,434	1,767	פיקדונות של תאגידים ואחרים
100%	100%	6%	11,705	12,417	סה"כ פיקדונות הציבור

⁽¹⁾ מזה סך של 2,400 מיליוני ש"ח לאנשים פרטיים אשר יש להם חשבון עו"ש פעיל בבנק (ליום 31 בדצמבר 2020 – 2,300 מיליוני ש"ח).

ליום 30 ביוני, 2021 כ-81% מסך פיקדונות הציבור הינם של משקי בית. כ-50% מסך פיקדונות הציבור הינם עד לגובה של 1 מיליוני ש"ח.

לפרטים נוספים אודות סוגי פיקדונות ופיקדונות לפי סדר גודל ראה [ביאור 7 פיקדונות הציבור](#).

לפרטים נוספים אודות ניתוח איכותי וקבוצות המפקידים הגדולים ראה להלן [בפרק 3.3 סיכון נזילות ומימון](#).

פיקדונות הבנקים והממשלה

יתרת פיקדונות מבנקים הסתכמו ביום 30 ביוני 2021 בכ-353 מיליוני ש"ח לעומת כ-162 מיליוני ש"ח בתום שנת 2020. גידול של כ-191 מיליוני ש"ח נובע בעיקרו מגידול בפיקדונות מבנק ישראל בסך 151 מיליוני ש"ח ומגידול בהיקף פעילות השאלות ני"ע מבנקים בסך 40 מיליוני ש"ח.

אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים

טבלה 14 – אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים

שינוי יתרות באחוזים	יתרה ליום 30 ביוני 2021	פירעונות ⁰	הנפקות	יתרה ליום 31 בדצמבר 2020	
	במיליוני ש"ח				
18%	1,701	(132)	396	1,437	אגרות חוב
(96%)	2	(45)	-	47	כתבי התחייבות נדחים
6%	251	(127)	141	237	כתבי התחייבות נדחים מותנים (coco)
14%	1,954	(304)	537	1,721	סך הכל כתבי התחייבות

(1) כולל גם צבירת ריבית והפרשי הצמדה.

הגידול ביתרת אגרות החוב (בשיעור של כ-14%) נובע בעיקרו מהנפקות במהלך התקופה מנגד חל קיטון כתוצאה מפירעונות בהתאם ללוח הסילוקין. לפרטים אודות הנפקה ולשינויים בכתבי התחייבות COCO בתקופת הדוח ראה לעיל [פרק 1.6 אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואירועים לאחר תאריך המאזן](#).

נכסים והתחייבויות בגין מכשירים נגזרים

יתרת נכסים בגין מכשירים נגזרים הסתכמה ביום 30 ביוני 2021 ב-2.5 מיליוני ש"ח (מזה כ-2.1 מיליוני ש"ח הינם עבור פעילות לקוחות), לעומת 1.4 מיליוני ש"ח בתום שנת 2020. (מזה כ-0.8 מיליוני ש"ח הינם עבור פעילות לקוחות).

יתרת התחייבויות בגין מכשירים נגזרים הסתכמה ביום 30 ביוני 2021 ב-2.7 מיליוני ש"ח (מזה כ-2.1 מיליוני ש"ח הינם עבור לקוחות), לעומת 1.5 מיליוני ש"ח בתום שנת 2020 (מזה כ-0.8 מיליוני ש"ח הינם עבור פעילות לקוחות).

התחייבויות אחרות

יתרת התחייבויות אחרות הסתכמה ביום 30 ביוני 2021 ב-286 מיליוני ש"ח, לעומת 311 מיליוני ש"ח בתום שנת 2020.

פעילות חוץ מאזנית בניירות ערך המוחזקים בידי הציבור

נכון ליום 30 ביוני 2021, מספר הלקוחות המחזיקים תיקי ניירות ערך במשמרת הבנק עומד על כ-5.2 אלפי לקוחות, לעומת כ-5.3 בסוף שנת 2020. שווי תיקי ניירות ערך של לקוחות אלה ליום 30 ביוני 2021 עומד על כ-3.2 מיליארדי ש"ח, לעומת כ-3.0 בסוף שנת 2020.

הון והלימות הון

טבלה 15 - יחס הלימות הון:

יתרה ליום 31 בדצמבר 2020	יתרה ליום 30 ביוני 2021	
במיליוני ש"ח		
א - הון עצמי לצורך חישוב יחס ההון		
988.9	1,061.7	הון עצמי רוברד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים ^(*)
-	-	הון רוברד 1 נוסף, לאחר ניכויים
345.4	366.9	הון רוברד 2, לאחר ניכויים
1,334.3	1,428.6	סך הכל הון כולל
ב - יתרות משוקללות של נכסי סיכון		
8,455.6	9,218.3	סיכון אשראי
18.1	56.7	סיכון שוק
961.4	961.2	סיכון תפעולי
9,435.1	10,236.2	סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון
1,000.0	1,070.0	הון עצמי לפני התאמות ^(*)
באחוזים		
ג - יחס ההון לרכיבי סיכון ^(*)		
10.5	10.4	יחס הון עצמי לרוברד 1 לרכיבי סיכון
14.1	14.0	יחס הון הכולל לרכיבי סיכון
8.7	8.6	יחס הון עצמי רוברד 1 המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים
12.2	12.1	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים

לאור התפרצות נגיף הקורונה וכחלק מהתאמות להוראות ניהול בנקאי תקין, פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת שעה הנוגעת לעדכון הוראה 201 אשר כוללת הפחתת דרישות ההון הרגולטוריות החלות על הבנקים בנקודת אחוז אחת וכן עדכון הוראה 329 אשר מבטלת את דרישות ההון של נקודת אחוז נוספת על הלוואות לדיור שהועמדו בתקופת המשבר וזאת על מנת להבטיח את יכולתם של הבנקים להמשיך להציע אשראי.

לאור האמור לעיל, דרישות ההון החלות על הבנק החל מהדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2020 הינם:

יחסי הון מזעריים	היחס ההון המזערי הנדרש ביום 31.12.2019	היחס ההון המזערי הנדרש בין 30.09.21 ^(*)	היחס ההון המזערי הנדרש בין 30.09.21 עד 30.09.23
יחס הון עצמי רוברד 1	9%	8%	הנמוך מבין: יחס ההון של הבנק ביום 30.09.21 לבין יחס ההון המזערי של הבנק טרם תקופת הוראת השעה.
יחס הון כולל	12.5%	11.5%	
תוספת בין הלוואות לדיור	1% מיתרת הלוואות לדיור במועד הדיווח	1% מיתרת הלוואות לדיור, וזאת מלבד ⁽⁴⁾	הלוואות שניתנו במהלך תקופת הוראת השעה

⁽²⁾ יעד יחס הלימות ההון שקבע הדירקטוריון 10.0%.

⁽³⁾ עד תום תקופת המעבר שקבע בנק ישראל.

⁽⁴⁾ יתרת הלוואות שניתנו במהלך התקופה כ-2.7 מיליארדי ש"ח.

⁽⁵⁾ ביום 22 במרץ, 2021, פרסם הפיקוח על הבנקים על הארכת תוקף הוראת השעה המפחיתה את דרישות ההון מהבנקים עד ליום 30 בספטמבר 2021.

טבלה 16 - השפעה על יחס הון עצמי רובד 1 יחס ההון הכולל בעקבות שינויים היפותטיים בהון הבנק ובנכסי הסיכון (בנקודות האחוז):

תרחיש ⁽¹⁾	השפעה על יחס הון עצמי רובד 1 ליום		השפעה על יחס ההון הכולל ליום	
	30 ביוני 2021	31 בדצמבר 2020	30 ביוני 2021	31 בדצמבר 2020
עלייה של 10% בהון העצמי	1.0	1.1	1.1	1.1
עלייה של 10% במכשירי הון רובד 2	-	-	-	0.3
עלייה של 10% בנכסי הסיכון	(0.9)	(1.0)	(1.0)	(1.3)

(1) השפעה מקבילה בתרחיש של ירידה היפותטית.

טבלה 17 - התפתחות ההון בששת החודשים הראשונים לשנת 2021 (במיליוני שקלים):

יתרה ליום 31 בדצמבר 2020	הון עצמי	הון עצמי רובד 1	הון רובד 2	הון כולל
1,000.0	1,000.0	988.9	345.4	1,334.3
רווח נקי לתקופה ^(*)	69.3	69.3	-	69.3
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס ^(*)	0.7	0.7	-	0.7
שינוי ביתרת כתבי התחייבות נדחים המוכרים כהון רובד 2	-	-	10.1	10.1
שינוי בהפרשה קבוצתית המוכרת כהון רובד 2	-	-	11.4	11.4
אחר	-	2.8	-	2.8
יתרה ליום 30 ביוני 2021	1,070.0	1,061.7	366.9	1,428.6

* ראה לעיל פירוט רווח ורווחיות [בפרק 2.2 התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר](#).

לפרטים נוספים בדבר שינויים בהון העצמי, ראה בדוחות הכספיים, [דוח על השינויים בהון](#).

הבנק מיישם את הוראות ניהול בנקאי תקין 201-211 בנושא מדידה והלימות הון כפי שפורסמו על ידי הפיקוח על הבנקים וכפי שעודכנו על מנת להתאימן להוראות באזל. בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים לפני הקלות מיום 31 במרץ 2020, נדרש הבנק לעמוד ביחס הון רובד 1 מזערי של 9% וכן על יחס הון כולל מזערי של 12.5%. ליחסים אלה התווספה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת הלוואות לדיור למועד הדיווח. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד הדיווח הינו 9.8%-13.3%, בהתאמה. לפרטים אודות הקלה מיום 31 במרץ 2020 באמצעות הפחתת דרישות ההון מהבנקים בשל התפרצות נגיף הקורונה מיום 31 במרץ 2020 ראה בעמוד הקודם ובעמוד הבא.

קביעת יעדי ההון מהווה שלב התחלתי ומהותי בתהליך תכנון ההון כאשר, יתר השלבים נגזרים ממנו שכן יעד ההון המזערי שקבע בנק ישראל מהווה, למעשה, מגבלת תכנון. יעד ההון נקבע תוך התחשבות בסביבה הרגולטורית, העסקית והארגונית של הבנק. במסגרת דיוניו על תהליך הערכת נאותות ההון (ICAAP), קבע הדירקטוריון בישיבתו מיום 27 למאי 2021 להתאים את יעד הון עצמי רובד 1 לתוצאות ה-ICAAP כך שיעד ההון לשנים הקרובות יהיה 10.0% יעד ההון הכולל 13.5% (ללא שינוי מיעדי ההון הקודמים). תהליך הערכת הלימות ההון (ICAAP) ותכנון ההון הינו חלק מרכזי בניהול התכנית העסקית האסטרטגית וניהול הסיכונים של הבנק בראייה צופת פני עתיד. במסגרת תהליך תכנון ההון נבחנת השפעת היעדים האסטרטגיים והעסקיים על פרופיל הסיכון ועל ההון הנדרש על ידי התאגיד. יעדי ההון השמרנים שנקבעו מסכמים את הערכת הדירקטוריון על נאותות ההון של הבנק בהתייחס לתכנית העסקית צופת פני עתיד, הסיכון שהוגדר, סביבת הסיכונים, הממשל התאגידי, והמצב הכספי של הבנק. בין השיקולים שהובילו את הדירקטוריון להחלטה על יעדי ההון הנ"ל נכללה התכנית האסטרטגית להמשיך ולהתמקד בפעילות העסקית במגזר משקי הבית המהווה כ-90% מהפעילות והינו בעל פרופיל סיכון נמוך יחסית, בעיקר בשל גובה האשראי הממוצע ללווה והפיזור הרב בתיק האשראי. בנוסף, כ-90% מתיק האשראי של הבנק מובטח בביטחון ממשי, בעיקר דירות מגורים, ביחסי LTV נמוכים יחסית. כמו כן, בשל גודלו הבנק אינו מהווה סיכון מערכתי. יעדי ההון נקבעו בהתחשב בתאבון הסיכון שאותגר ע"י מגוון תרחישי קיצון בדרגות חומרה שונות, בהתאם להנחיות בנק ישראל.

כאמור לעיל בגין התפשטות הקורונה, הבנק ביצע שורה של מבחני קיצון בהם מבחני קיצון המבוססים על התרחיש האיחיד שקבע בנק ישראל ובו תנאי מאקרו קיצוניים, בפרט לשיעור האבטלה. לשיעור האבטלה השפעה על פוטנציאל ההפסד של הבנק. שיעורו, באירועי הקורונה, נובע מהשפעת האבטלה על סיכון האשראי של הבנק. הבנק נקט גם תרחישים קיצוניים על מנת לקבוע את תוספת ההפרשה שלו בגין הקורונה. שמרנות זו נועדה להבטיח עמידתו בכל היעדים. גם תחת תרחישים אלה נמצא כי פוטנציאל הפגיעה

ביעדי ההון של הבנק היא מזערית. בהתאם לכך, נשמרו יעדי הון של הבנק והבנק גם לא הפעיל את ההקלות שניתנו ע"י בנק ישראל. תכנון ההון של ה- ICAAP לימד כי לבנק יש הון מספק על פי התכנית העסקית שלו, כדי לעמוד בהון הנדרש ממנו וביעדי ההון שקבע, גם לאחר שאלה אוטגרו ע"י שורה של מבחני קיצוץ שעודכנו עקב משבר נגיף הקורונה. הבנק זיהה מספר סיכונים אשר עשויים להתפתח בתקופת המשבר ובהתאם לכך עדכן את הערכת חלק מגורמי הסיכון ראה להלן [בפרק 3.5](#).
 למטרת קביעת משקלי הסיכון, משתמש הבנק בדירוגי חברת הדירוג - Standard and Poor's Rating Group.

השפעת התפשטות נגיף הקורונה

ביום 31 במרץ 2020, הכריז הפיקוח על הבנקים על הקלה לתאגידים בנקאיים בשל התפרצות נגיף הקורונה באמצעות הפחתת דרישות ההון מהבנקים, על מנת לאפשר לבנקים להגדיל את היצע האשראי ללקוחותיהם. הפחתת דרישת ההון מהבנקים נעשתה באמצעות הוראת שעה לתקופה של שישה חודשים עם אפשרות להארכה. בהתאם, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי יחס ההון הכולל המזערי הנדרשים מהבנק על-ידי הפיקוח על הבנקים על בסיס מאוחד, ליום 30 ביוני 2021 ולמשך תקופת הוראת השעה, הינם 8.6% ו-12.1% בהתאמה (כולל דרישה נוספת בגין הלוואות לדיור במקום 9.8% ו-13.3% לפני הוראת השעה). בנוסף עודכנה הוראת נב"ת מספר 329 בנושא "מגבלות למתן הלוואות לדיור" כך שהלוואות לדיור אשר יועמדו בתקופת המשבר, לא תחול בגינם דרישת ההון הנוספת בשיעור המבטא 1% מיתרת הלוואות לדיור למועד הדיווח.

ביום 16 באפריל, 2020 החליט דירקטוריון הבנק שלא לשנות את מדיניות הדיבידנד ואת יעד הלימות ההון הקיימים.
 ביום 16 בספטמבר, 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים כי על רקע המשך התפתחות אירוע נגיף הקורונה ואף התגברותו והלכותיו על הכלכלה בעולם ובישראל, ובתוך כך על כל משק בית פרטי ועסק, ועל מנת לסייע למשקי הבית ולעסקים לצלוח את התקופה המאתגרת, הוחלט להאריך בתקופה נוספת של שישה חודשים את תוקף הוראת השעה.
 ביום 22 במרץ, 2021, פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון לנוהל בנקאי תקן 250 במסגרתו הוארכו תוקפן של מרבית הוראות השעה, לרבות ההקלות ההוניות, עד ליום 30 בספטמבר, 2021. כמוצג לעיל הבנק לא ניצל הקלה זו.

הון רובד 2

טבלה 18 - הון רובד 2

	יתרה ליום 30 ביוני 2021	יתרה ליום 31 בדצמבר 2020
	במיליוני ש"ח	
כתבי התחייבות נדחים מסוג COCO*	251.3	236.7
מכשירי הון מורכבים וכתבי התחייבות נדחים אחרים	-	4.5
הפרשות קבוצתיות להפסדי אשראי	115.6	104.2
סך-הכל הון רובד 2	366.9	345.4

* כתבי התחייבות נדחים הכוללים גם מנגנון לספיגת הפסדים באמצעות מחיקת קרן.

	יתרה ליום 30 ביולי		יתרה ליום 31 בדצמבר
	2020	2021	
הון עצמי רובד 1	963.6	1,061.7	988.9
סך חשיפות מאזניות	15,181.8	16,198.2	15,006.1
חשיפות חוץ מאזניות אחרות (לאחר מקדמי המרה לחשיפות מאזניות)	617.6	755.4	699.8
סכומי תוספות בגין חשיפה פוטנציאלית עתידית הקשורה לכל העסקאות בגין נגזרים	1.5	-	-
סכומים בגין נכסים שנוכו בקביעת הון עצמי רובד 1	(13.9)	(8.3)	(11.1)
סך החשיפות	15,787.0	16,945.3	15,694.8
יחס מינוף	6.1%	6.3%	6.3%
יחס המינוף המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים	5.0%	4.5%	4.5%

ביום 28 באפריל 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין 218 בנושא "יחס מינוף", (להלן: "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט ושקוף שאינו מבוסס סיכון, אשר יפעל כמדד משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות סיכון, ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי. בהתאם להוראה, תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה 20% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-6%. בהתאם לאמור לעיל, יחס המינוף המזערי שנדרש מהבנק הוא 5%. ביום 1 בנובמבר 2020 לנוכח התמשכות משבר הקורונה, והמשך ההתמודדות של משקי הבית והעסקים עם הקשיים התזרימיים בעקבות השלכות המשבר, עלה הצורך להבטיח כי הדרישה מהמערכת הבנקאית לעמוד ביחס מינוף מזערי, המותאמת לימי שגרה, לא תהווה חסם להעמדת אשראי בתקופת המשבר. בשל כך, הוחלט כהוראת שעה להפחית את הדרישה לשיעור מזערי של 5.5% בבנקים הגדולים (לעומת 6% טרם הוראת השעה) ול-4.5% בבנקים הבינוניים והקטנים (לעומת 5% טרם הוראת השעה). עם תום תוקף הוראת השעה, תמשיך ההקלה לחול עוד 24 חודשים, ובלבד שיחס המינוף לא יפחת מיחס המינוף במועד תום תוקף ההוראה או יחס המינוף המינימאלי שחל על התאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מביניהם. הבנק לא ניצל הקלה זו.

מדיניות חלוקת דיבידנדים

ביום 27 באפריל 2017, החליט דירקטוריון הבנק לאמץ מדיניות חלוקת דיבידנד מעודכנת ("מדיניות חלוקת דיבידנד"), כמפורט בדוח המידי שפרסם הבנק ביום 27 באפריל 2017 (ראה אסמכתא מס' 2017-01-043638), אשר המידע המופיע בו מובא על דרך ההפניה. בהתאם למדיניות זו, ניתן יהיה לחלק דיבידנד עד 30% מהרווח הנקי של הבנק, בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק ובכפוף, בין היתר, לכך שהבנק יעמוד ביעדי הלימות ההון הרגולטורים החלים עליו גם לאחר חלוקת הדיבידנד. עוד נקבע במדיניות, כי בהגעה ליעדי הלימות ההון ארוכי הטווח ובמתווה עולה כפי שהנחה הדירקטוריון את הנהלת הבנק לפעול על פיה, ניתן יהיה לחלק דיבידנד בשיעור של עד 50% מהרווח הנקי ובכפוף לעמידה בכל יתר התנאים הדרושים לחלוקה על פי דין ולמגבלות החלות על הבנק.

בדוחות הכספיים לשנת 2019 ובדוח זה, מפורטים יעדי הלימות ההון המעודכנים שקבע הדירקטוריון ביום 17 בפברואר 2019. בהתחשב ביעדי הצמיחה האסטרטגיים שקבע הדירקטוריון, ממשיך הבנק במדיניות תשלום דיבידנד של עד 30% מהרווח הנקי השנתי של הבנק.

חלוקת הדיבידנד בפועל כפופה להחלטות פרטניות של הדירקטוריון בטרם כל חלוקה, ובכפוף להוראות הדין שחלות על חלוקת דיבידנד ובכלל זה הוראות חוק החברות, התשנ"ט-1999 והוראות בנק ישראל ולמגבלות החלות על הבנק, ולכן נסיבות מסוימות יכול וימנעו מהבנק את האפשרות לחלק דיבידנד.

מדיניות חלוקת הדיבידנד תישאר בתוקפה כל עוד לא החליט הדירקטוריון אחרת ועשויים להיות בה שינויים מעת לעת ואין באמור בה כדי לגרוע מסמכות דירקטוריון הבנק להחליט מעת לעת בהתחשב בשיקולים עסקיים ובהוראות הדין ובהוראות רגולטוריות החלות על הבנק, על שינוי המדיניות או על שינוי שיעור הדיבידנד שיחולק בגין תקופה מסוימת או להחליט שלא לחלק דיבידנד בגין תקופה מסוימת.

מובהר בזה, למען הסר ספק, כי אין באישור מדיניות חלוקת דיבידנד כדי ליצור התחייבות כלפי צד שלישי כלשהו לחלוקה של דיבידנד בפועל ו/או מועדי תשלום דיבידנד ו/או שיעורו וכי כל חלוקה של דיבידנד בפועל יהיה כפוף לעמידה בכל התנאים הדרושים לחלוקה על פי דין ולמגבלות החלות על הבנק בהתייחס לחלוקה ולהחלטה ספציפית של הדירקטוריון.

ביום 29 במרץ 2020 שלחה המפקחת על הבנקים מכתב לבנקים, ובו הודיעה על הפחתת דרישות ההון הרגולטוריות מהבנקים בנקודת אחוז אחת, למשך שישה חודשים, על מנת להבטיח את יכולתם של הבנקים להמשיך להציע אשראי ללקוחות על אף משבר הקורונה. במסגרת אותו מכתב, הבהיר הפיקוח על הבנקים כי ההפחתה ביחסי ההון המזעריים נועדה לטובת הגדלת האשראי ולתמיכה במשקי בית והמגזר העסקי ולא למטרות אחרות.

בהתאם, הודגש כי ישנה צפייה מהתאגידים הבנקאיים שהם יעשו שימוש בעודפי ההון שיווצרו מהפחתת דרישות ההון כדי לתמוך בפעילות הכלכלית במשק ולא לצורך חלוקת דיבידנד או רכישה עצמית כל עוד הוראת השעה בתוקף.

ביום 16 באפריל, 2020 החליט דירקטוריון הבנק שלא לשנות את מדיניות הדיבידנד ואת יעד הלימות ההון הקיימים.

ביום 7 במרץ 2021 שלח המפקח על הבנקים מכתב לבנקים, ובו נכתב כי המערכת הבנקאית בישראל היא במצב איתן, והבנקים נהנים מעודפי הון ונזילות. אולם, לנוכח חוסר הודאות הכלכלית ולאור אי הודאות התחלואתית על השלכותיה, מאריך בנק ישראל את ההקלות ההוניות עד ליום 30 בספטמבר 2021. כאמור לעיל, מצפה בנק ישראל מהמערכת הבנקאית להמשיך ולעשות שימוש בעודפי ההון לצורך הגדלת האשראי ולא לצורך חלוקת דיבידנדים לפחות עד לתום תוקף הוראת השעה. כמו כן נדרשים הבנקים ביתר שאת לתכנן הון שמרני ומוקפד.

המידע האמור לעיל בדבר חלוקת הדיבידנד מהווה מידע צופה פני עתיד, העשוי שלא להתממש כולו או חלקו או להתממש באופן שונה מכפי שנצפה. מידע זה מתבסס על הערכות ותחזיות שונות שהיו בפני דירקטוריון הבנק. מידע זה יכול שלא יתממש בשל שינויים העשויים לחול בגורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות והערכות לגבי שינויים במצב הכלכלי במשק, חקיקה, הוראות גורמי פיקוח ואחרים ושינויים ברווחיות הבנק בתכנית האסטרטגית, ובתכנית העבודה.

ביום 15 ביולי, 2021, פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב הקורא לתאגידים הבנקאיים לנקוט בגישה זהירה ושמרנית בחלוקת דיבידנד. בקריאה זו, שינה הפיקוח מהצפייה הפיקוחית שלא לחלק דיבידנדים וחלף זאת להגדיל את בסיס ההון ולעשות שימוש בעודפי ההון לצורך הגדלת האשראי לציבור. בהתאם, ציין המפקח על הבנקים, כי על דירקטוריון התאגיד הבנקאי, ששוקל חלוקת דיבידנד, לנקוט בגישה שמרנית וכי עליו לבסס את ההחלטה כאמור על תחזית שמתייחסת להשפעות העתידיות של משבר הקורונה על חשיפות של הבנק ועל הונו. עוד הוצגה עמדת הפיקוח על הבנקים, כי חלוקת דיבידנד בסכום הגבוה מ-30% מרווחי שנת 2020 אינה נחשבת כתכנון הון זהיר ושמרני.

2.4 תיאור עסקי התאגיד הבנקאי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים

הבנק פועל באמצעות מטה הבנק, סניפיו וחברות בנות ומספק מגוון שירותים בנקאיים בחמישה מגזרי פעילות עיקריים. גישת ההנהלה לפילוח פעילות הבנק אינה שונה מהותית מגישת פילוח המגזרים הפיקוחית כמתואר להלן:

(1) **מגזר משקי הבית** – לקוחות המגזר הינם אנשים פרטיים (למעט אלה הנכללים במגזר בנקאות פרטית).

במסגרת פעילות מגזר משקי הבית מספק הבנק מגוון של שירותים ומוצרים פיננסיים עבור אנשים פרטיים (למעט אלו המיוחסים למגזר "בנקאות פרטית"). המוצרים העיקריים העומדים לרשות לקוחות הבנק במסגרת מגזר פעילות זה כוללים: הלוואות לרכישת דירת מגורים ונכסים מסחריים, הלוואות לכל מטרה בביטחון דירת מגורים, הלוואות צרכניות, כרטיסי אשראי וכרטיסי חיוב ללקוחות הבנק⁽⁴⁾, חשבונות עו"ש, פיקדונות וחשכונות ופעילות בשוק ההון בניירות ערך. מרבית לקוחות הבנק המשתייכים למגזר פעילות זה, מקבלים מהבנק שירותי בנקאות באמצעות סניפי הבנק, באמצעים דיגיטליים ועל ידי מוקד הלקוחות של הבנק, לרבות שירותי ה-IVR.

(2) **מגזר בנקאות פרטית** – לקוחות המגזר הינם אנשים פרטיים להם יתרת תיק נכסים פיננסיים העולה על 3 מיליוני ש"ח.

(3) **מגזר עסקי** – לקוחות המגזר הינם חברות בניה, קבלנים וחברות נדל"ן, תאגידים ועמותות.

במסגרת פעילות המגזר העסקי מספק הבנק שירותים בנקאיים ללקוחות עסקיים. שירותים אלה ניתנים ללקוחות הבנק, בעיקר באמצעות סקטור הנדל"ן וכן באמצעות החטיבה הקמעונאית. המגזר כולל פעילות בסקטור הנדל"ן של ליווי פרויקטים לבניה למגורים בעיקר בשיטת הליווי הסגור, בין היתר, מימון פרויקטים לפי תמ"א 38 לסוגיה.

המגזר העסקי מחולק לתתי מגזרים להלן:

< מגזר עסקים קטנים וזעירים – עסקים שמחזור פעילותם קטן מ-50 מיליוני ש"ח.

< מגזר עסקים בינוניים וגדולים⁽⁴⁾ – עסקים שמחזור פעילותם גדול או שווה ל-50 מיליוני ש"ח.

(4) **מגזר מוסדיים** – לקוחות המגזר כוללים חברי בורסה המנהלים כספי לקוחות, חברות ביטוח וגופים מוסדיים נוספים.

(5) **מגזר ניהול פיננסי** – המגזר כולל את פעילות הנוסטרו ופעילות ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק. הפעילויות במגזר זה כוללות את הניהול הכספי של הבנק, ואינן כוללות פעילות מול לקוחות הבנק. תחומי הפעילות העיקריים במגזר זה הם:

ניהול ההון הפיננסי הפנוי של הבנק, ניהול נכסים והתחייבויות, ניהול תיק הנוסטרו של הבנק, ניהול החשיפות לסיכונים שוק לרבות חשיפות בסיס, ריבית ונזילות, פעילות מול בנקים בארץ ונחו"ל, פעילות רכישה, מכירה ושירות תיקי אשראי.

⁽⁴⁾ ליום 30 ביוני, 2021 רשומים בבנק 399 מעסיקים מעבירי משכורת ו-12,813 אלפי כרטיסים שנטענו.

⁽¹⁾ מגזר זה כולל את הפעילות עם העסקים הגדולים, אשר היקפן אינו מהותי.

לפרטים אודות הכללים העיקריים שיושמו בחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים ולפרטים נוספים אודות תוצאות הפעילות ראה [ביאור 12 לדוחות הכספיים](#).

טבלה 20 – מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (במיליוני שקלים):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2021										
סך הכל	סכומים שלא הוקצו	מגזר ניהול פיננסי ^(*)	גופים מוסדיים	עסקים בינעניים וגדולים ^(*)	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית ^(*)			מרווח מפעילות מתן אשראי
							מזה: אחר	מזה: הלוואות	סה"כ משקי בית	
83.3	-	1.6	-	3.1	9.3	-	28.3	41.0	69.3	מרווח מפעילות מתן אשראי
7.2	-	-	0.5	0.3	0.3	1.3	4.8	-	4.8	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
24.1	-	20.1	-	-	0.4	-	1.5	2.1	3.6	אחר
114.6	-	21.7	0.5	3.4	10.0	1.3	34.6	43.1	77.7	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
37.7	13.3	(1.4)	-	2.8	2.8	1.2	10.0	9.0	19.0	סך הכנסות שאינן מריבית
(22.6)	-	0.2	-	(0.2)	-	-	(20.3)	(2.3)	(22.6)	הוצאות (הכנסות) בבין הפסדי אשראי
108.0	-	2.6	0.5	2.5	7.6	2.4	64.9	27.5	92.4	הוצאות תפעוליות ואחרות ^(*)
20.6	2.6	5.8	-	1.4	1.8	-	-	9.0	9.0	הפרשה למיסים על הרווח
46.3	10.7	11.7	-	2.5	3.4	0.1	-	17.9	17.9	רווח נקי
57.6	-	1.7	0.2	1.0	3.5	1.1	36.8	13.3	50.1	הוצאות ישירות ^(*)
50.4	-	0.9	0.3	1.5	4.1	1.3	28.1	14.2	42.3	הוצאות עקיפות
80.0	10.7	12.3	-	3.5	6.1	1.4	18.7	27.3	46.0	רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות
12,129.8	-	135.1	-	387.8	1,276.4	1.7	1,441.3	8,887.4	10,328.8	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
12,416.9	-	-	553.0	884.7	881.9	2,176.3	7,921.0	-	7,921.0	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2020										
83.2	-	3.4	-	1.2	10.2	-	31.6	36.8	68.4	מרווח מפעילות מתן אשראי
6.9	-	-	0.6	0.3	-	1.1	4.9	-	4.9	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
15.3	-	12.0	-	-	-	0.3	0.7	2.3	3.0	אחר
105.4	-	15.4	0.6	1.5	10.2	1.4	37.2	39.1	76.3	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
29.4	-	9.1	-	1.2	5.6	1.1	5.4	7.0	12.4	סך הכנסות שאינן מריבית
19.1	-	(0.1)	-	0.1	1.5	-	16.4	1.2	17.6	הוצאות (הכנסות) בבין הפסדי אשראי
96.2	-	2.3	-	2.5	7.7	2.9	58.4	22.4	80.8	הוצאות תפעוליות ואחרות
7.5	-	8.5	0.2	-	2.5	(0.1)	(12.2)	8.6	(3.6)	הפרשה למיסים על הרווח
12.0	-	13.8	0.4	0.1	4.1	(0.3)	(20.0)	13.9	(6.1)	רווח נקי (הפסד)
50.4	-	1.2	-	1.1	3.8	1.5	32.3	10.5	42.8	הוצאות ישירות
45.8	-	0.8	0.3	1.4	3.9	1.4	26.1	11.9	38.0	הוצאות עקיפות
38.6	-	14.4	0.6	(0.9)	6.5	0.6	(3.9)	21.3	17.4	רווח נקי (הפסד) לפני העמסת הוצאות עקיפות
11,214.4	-	209.6	-	547.4	1,082.3	7.4	1,562.8	7,804.9	9,367.7	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
11,979.6	-	-	910.9	767.1	829.5	1,972.8	7,499.3	-	7,499.3	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2021										
סך הכל	סכומים שלא הוקצו	מבזר ניהול פיננסי [®]	גופים מוסדיים	עסקים בינוניים וגדולים [®]	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית [®]			מרווח מפעילות מתן אשראי
							מזה: אחר	מזה: הלוואות	סה"כ משקי בית	
164.1	-	4.3	-	6.0	17.8	-	56.1	79.9	136.0	מרווח מפעילות מתן אשראי
14.2	-	-	1.1	0.6	0.5	2.5	9.5	-	9.5	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
42.5	-	35.7	-	-	0.7	-	2.1	4.0	6.1	אחר
220.8	-	40.0	11	6.6	19.0	2.5	67.7	83.9	151.6	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
61.7	13.3	(0.3)	-	5.6	8.6	2.0	19.3	13.2	32.5	סך הכנסות שאינן מריבית
(26.0)	-	0.1	-	(0.2)	0.1	-	(25.2)	(0.8)	(26.0)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
205.9	-	4.7	0.9	4.7	14.4	4.8	124.6	51.8	176.4	הוצאות תפעוליות ואחרות
33.3	2.6	11.9	0.1	2.7	4.5	(0.1)	(4.2)	15.8	11.6	הפרשה למיסים על הרווח
69.3	10.7	23.0	0.1	5.0	8.6	(0.2)	(8.2)	30.3	22.1	רווח נקי (הפסד)
114.4	-	3.0	0.3	2.0	6.9	2.4	73.6	26.2	99.8	הוצאות ישירות
91.5	-	1.7	0.6	2.7	7.5	2.4	51.0	25.6	76.6	הוצאות עקיפות
129.2	10.7	24.1	0.4	6.8	13.5	14	25.2	47.1	72.3	רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות
12,129.										יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
8	-	135.1	-	387.8	1,276.4	1.7	1,441.3	8,887.4	10,328.8	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
12,416.										יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
9	-	-	553.0	884.7	881.9	2,176.3	7,921.0	-	7,921.0	
לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2020										
165.0	-	4.7	-	4.7	17.1	-	64.3	74.2	138.5	מרווח מפעילות מתן אשראי
15.1	-	-	0.8	0.9	0.9	2.4	10.1	-	10.1	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
30.2	-	25.1	-	0.1	0.2	0.2	0.3	4.3	4.6	אחר
210.3	-	29.8	0.8	5.7	18.2	2.6	74.7	78.5	153.2	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
100.4	-	57.2	-	3.9	12.2	2.2	12.3	12.6	24.9	סך הכנסות שאינן מריבית
										הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
70.3	-	4.4	-	(0.1)	1.0	-	62.4	2.6	65.0	הוצאות תפעוליות ואחרות
196.4	-	4.7	1.2	4.8	15.4	5.9	118.7	45.7	164.4	הפרשה למיסים על הרווח
16.4	-	29.0	(0.1)	1.8	5.2	(0.4)	(35.1)	16.0	(19.1)	רווח נקי (הפסד)
27.6	-	48.9	(0.3)	3.1	8.8	(0.7)	(59.0)	26.8	(32.2)	רווח נקי (הפסד)
103.1	-	2.9	0.5	2.2	7.4	3.0	65.6	21.5	87.1	הוצאות ישירות
93.3	-	1.8	0.7	2.6	8.0	2.9	53.1	24.2	77.3	הוצאות עקיפות
86.3	-	50.0	0.2	4.7	13.8	11	(25.6)	42.0	16.3	רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות
11,214.5	-	209.6	-	547.4	1,082.3	7.4	1,562.9	7,804.9	9,367.8	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
11,979.										יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
6	-	-	910.9	767.1	829.5	1,972.8	7,499.3	-	7,499.3	תקופת הדיווח

שינויים עיקריים ברווח הנקי:

מגזר משקי בית

במחצית הראשונה של 2021 נרשם רווח בסך 22.1 מיליוני ש"ח בהשוואה להפסד של 32.2 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. בתת מגזר הלוואות לדיור – נרשם רווח של 30.3 מיליוני ש"ח נכון למחצית ראשונה לשנת 2021 בהשוואה ל 26.8 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה – עיקר הגידול ברווח נובע מעליה בירתות האשראי וירידה בהפרשה להפסדי אשראי שקוזזה חלקית כנגד גידול בעלויות תפעול עקב עליה בפעילות. בתת מגזר אחר – נרשם הפסד של 8.2 מיליוני ש"ח במחצית שנת 2021 לעומת הפסד בסך 59.0 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. עיקר הירידה בהפסד נובעת מירידה בהוצאה להפסדי אשראי בעקבות הפחתה של ההפרשה קבוצתית לאנשים פרטיים בסך 32 מיליוני ש"ח וזה לאור הקיטון בהיקף דחיות תשלומי האשראי וחזרת רוב המכריע של הלויים לתשלום שוטף ונאות במחצית הראשונה של שנת 2021 – לעומת הוצאה של 47.9 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד בגלל מגיפת הקורונה, שקוזזה חלקית עם ירידה של כ-7 מיליוני ש"ח בהכנסות ריבית בעקבות הירידה בפעילות. ההכנסות שאינן מריבית בתת מגזר זה הסתכמו במחצית הראשונה של 2021 ב-19.3 מיליוני ש"ח בהשוואה ל 12.3 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד – העליה נובעת בעיקרה מגידול בעמלות משיכה במכשירים אוטומטיים ועמלות כרטיסים נטענים על רקע התאוששות הכלכלית כתוצאה מביטול הסגרים אגב הקורונה. התוצאות הכספיות של המגזרים מושפעות גם מייחוס ההוצאות העקיפות. לפרטים נוספים אודות היקף ההוצאות העקיפות בכל מגזר ומפתחות ההקצאה, [בביאור 12 מגזרי פעילות](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

מגזר בנקאות פרטית

במחצית הראשונה של שנת 2021 נרשם במגזר זה הפסד בסך של 0.2 מיליוני ש"ח, בהשוואה להפסד בסך 0.7 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד.

מגזר עסקי

במחצית הראשונה של שנת 2021 נרשם רווח נקי במגזר זה בכללותו בסך של 13.6 מיליוני ש"ח בהשוואה לרווח בסך של 11.9 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. עיקר הגידול נובע מגידול בהכנסות ריבית נטו עם עליה בפעילות.

מגזר גופים מוסדיים

במחצית הראשונה של שנת 2021 נרשם במגזר זה רווח נקי בסך 0.1 מיליוני ש"ח בהשוואה להפסד בסך 0.3 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד.

מגזר ניהול פיננסי

במחצית הראשונה של שנת 2021 נרשם במגזר זה רווח נקי בסך 23.0 מיליוני ש"ח בהשוואה לרווח בסך 48.9 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד – בעקבות מכירת תיקי אשראי במהלך מחצית שנת 2020 בסך 51.7 מ' ש"ח (32.9 מיליוני ש"ח לאחר מס).

הכנסות ריבית, נטו הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2021 ב-40.0 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-29.8 מיליוני ש"ח. עיקר הגידול נובע מעלייה בהכנסה מהפרשי הצמדה למדד, בשל השינויים בשיעור עליית המדד הידוע בתקופות הדוח בסך 2.3 מיליוני ש"ח (*) ומגידול בהכנסה מעמלות פירעון מוקדם של אשראי בסך 1.7 מיליוני ש"ח. (*) במחצית 2021 המדד המחירים לצרכן עלה ב-1.4% בהשוואה לירידה של 0.7% בתקופה מקבילה אשתקד.

לפרטים נוספים ראה לעיל [בפרק 2.2 התפתחויות עיקריות בהכנסות, בהוצאות וברוח כולל אחר](#).

סכומים שלא הוקצו

במחצית הראשונה של שנת 2021 מכר הבנק נכס מקרקעין. לפרטים אודות מכירת המבנה ראה לעיל [בפרק 1.6 אירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן](#).

2.5 חברות מוחזקות עיקריות

במהלך התקופה המדווחת לא חלו התפתחויות מהותיות בפעילות של חברות מוחזקות. לפרטים על חברות מוחזקות עיקריות ראה ביאור 14 לדוחות הכספיים השנתיים לשנת 2020.

פרק 3 - סקירת הסיכונים

התפתחויות מהותיות בחשיפה לסיכונים ואופן ניהולם

פרק זה נכתב בפירוט רב בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2020 ובדוח על הסיכונים נדבך 3 לשנת 2020 על כן יש לקרוא את הפרק בהמשך לכתוב בדוחות אלו. הבנק מנהל את עסקיו ואת סיכוניו בהתאם לעקרונות וסטנדרטים בינלאומיים מקובלים המותווים ע"י בנק ישראל ובהתאם לתיאבון לסיכון שנקבע על ידי הדירקטוריון. הבנק פועל כך שתהליכי ניהול סיכונים יתקיימו הן בתוך קווי העסקים והן לרוחב הבנק בחתך של סוגי סיכון. סוגי המדיניות הספציפית לגבי כל סיכון שזוהה מבטאות גישה זו. לגבי כל סיכון צריכים להתקיים זיהוי, מדידה, הערכה, בקרה, הפחתה, ניטור ודיווח.

תהליכי ניהול הסיכונים מתייחסים לפרופיל הסיכונים הרלוונטיים לפעילותו העסקית והתפעולית של הבנק, כך שלצד הסיכונים בפעילויות העסקיות: אשראי, שוק ונזילות ישנה התייחסות גם לסיכונים אחרים ובכללם: סיכונים תפעוליים לרבות סיכונים טכנולוגיים וסיכונים סייבר, סיכונים משפטיים, סיכונים רגולציה סיכוני ציות, סיכוני מוניטין וסיכון אסטרטגי. דירקטוריון הבנק קובע את התיאבון לסיכון שמגדיר את רמת הסיכון לה הבנק מוכן להיות חשוף ואת רמת הסיכון שהוא מוכן לקבל או לשאת על עצמו במהלך עסקים רגילי ובתרחישי קיצון. תיאבון הסיכון משמש כבסיס להקצאת משאבים והון ולקביעת העקרונות לניהול ובקרת הסיכונים השונים הרלוונטיים לפעילות הבנק. כמו כן, הגדרת תיאבון הסיכון כוללת מערכת של מגבלות כמויות ו/או איכותיות.

הבנק נדרש, כמו יתר התאגידים הבנקאיים, לכלול טבלת גורמי סיכון בכל אחת מהקטגוריות המפורטות להלן, ולהעריך את השפעתו של כל גורם סיכון על עסקיו. במסגרת הערכות אלו יש לאמוד הן את פוטנציאל החשיפה או הנזק כתוצאה מהתרחשות של אירוע מסוים והן את ההסתברות שאותו אירוע יקרה. כמו כן, להלימות הבקרה לסביבת הסיכון, כמו ליתר הפעולות שעושה הבנק לצורך ניהול הסיכון, יש השפעה על רמת החשיפה לסיכון. לפיכך, הערכת הסיכונים המפורטת בטבלה להלן הינה הערכה סובייקטיבית של הבנק את השפעת הסיכון השיורי על עסקיו. הבנק מעדכן את טבלת גורמי הסיכון בכל רבעון, ובפרט, בחן את השפעת גורמי הסיכון באופן שוטף, מעת תחילת התפשטות מגיפת הקורונה, לפני למעלה משנה.

הבנק מבצע הערכת סיכון הן איכותית והן כמותית במסגרת תהליך ה-ICAAP. במסגרת זו הסיכונים מוכמתים ונקבעות הקצאות הון (הן לנדבך 1 והן לנדבך 2) לסיכונים השונים. הקצאות ההון מבטאות הפסד פוטנציאלי בהתממשות תרחיש קיצון ובכך מאפשרות הערכת סיכון איכותית המתבססת על הערכה כמותית. במהלך הרבעון השני השלים הבנק את דו"ח ה-ICAAP לשנת 2020. הדו"ח מלמד כי לבנק יש הון הזמין לו, הגבוה מההון הנדרש ממנו, גם בהתקיים אירועי קיצון ברמת חומרה גבוהה, ובפרט, בעת התפשטות מגיפת הקורונה. תכנון ההון ב-ICAAP מלמד כי גם תחת תרחישי קיצון מגוונים ברמות חומרה גבוהות, שיש להם פוטנציאל השפעה מהותית על פרופיל הסיכון של הבנק, עומד הבנק ביעדי ההון שנקבעו ע"י הדירקטוריון.

התפשטות נגיף הקורונה הינו אירוע בעל השלכות מקרו כלכליות מהותיות המשפיע הן על אופן עבודת הבנק והן על הפוטנציאל להתממשות סיכונים שונים. במהלך הרבעון הראשון של שנת 2021, עקב הצלחת מבצע החיסונים, חזר המשק לפעילות כמעט מלאה אשר הביאה לירידה בפרופיל הסיכון של הבנק בעיקר בכל הקשור לסיכון האשראי, עקב היירדה באבטלה ואיתנות מחירי הדיר שיש להם השפעה על הפעילות העסקית של הבנק. ברבעון השני לא חל שינוי מהותי בפרופיל הסיכון של הבנק, יחסית לרבעון הקודם. פרופיל סיכון הבנק הינו מתון יחסית והבנק ממשיך לנטר את פרופיל הסיכון שלו עקב החשש להתפשטות מחודשת של המגיפה והעלייה באי הוודאות, גם הכלכלית, היכולה לנבוע ממנה [\(ראה פרק 3.5 להלן\)](#).

3.1 סיכון אשראי

סיכון האשראי הוא הסיכון לפגיעה בשווי הבנק הנובע מהפוטנציאל שלווה או צד נגדי של הבנק ייכשל בעמידה בהתחייבויותיו ביחס לתנאים שסוכמו או עקב הרעה באיכות הלווים ושווי הביטחונות שהועמדו על ידם.

לתיאור נרחב של מסגרת העבודה לניהול ובקרת סיכון האשראי ראה גם את דו"ח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים, ובדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2020.

השפעת התפשטות נגיף הקורונה

התפשטות הנגיף והמשבר העולמי הביאו לעלייה בשיעור האבטלה, לפגיעה בחוסנם של משקי הבית ולהאטה בפעילות בענף הנדל"ן, ומשכך קיימות לה השלכות על עסקי הבנק, לרבות בנין עלייה בסיכון האשראי וקשיי זיליות של לוויים, בעיקר מקרב משקי הבית, ובגין ההאטה בפעילות הכלכלית.

הצלחת מבצע החיסונים, וחזרת המשק לשגרת פעילות במהלך הרבעון הראשון הקטינה את אי הוודאות, הביאה לעלייה בביצועי אשראי, כשבנוסף, קיימת ירידה משמעותית בהקפאת התשלומים באשראי למגזר משקי הבית (לדיר ואחר) ויציאתם של הלוויים מהקפאה מתרחשת ללא עלייה משמעותית ברמת הכשלים, קרי, בפרופיל סיכון נמוך יחסית. ככלל, השיפור במצב המשק הביא לעלייה בביצועי האשראי של הבנק בתחום המשכנתאות, כאשר עליה זו מלווה בפרופיל סיכון מתון יחסית, רמת כשלים והפרשות נמוכות, כולל של לקוחות הבנק שחזרו מהקפאת תשלומים. ברבעון הנוכחי נמשכה מגמה זו והיא גם מלווה ביירדה ברמת הכשל בתיק הצרכני עם זאת, הזהירות עדיין מחויבת שכן עדיין קיימת אי וודאות בנוגע

למגיפה והשפעתה על תנאי המאקרו (כמו גם, ההתנהלות לגבי החל"תים).

שינויים בתנאי חובות במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה

לנוכח התפשטות נגיף הקורונה והשלכותיו האפשריות על מצב המשק והלווים גיבש הפיקוח על הבנקים מתווה, שאומץ על ידי הבנק, המאפשר ללקוחות לדחות תשלומי הלוואות בנקאיות בשלושה מגזרי פעילות: משכנתאות, אשראי צרכני ואשראי לעסקים.

המתווה גובש בתאריך 7 במאי 2020 ומאז הוארך והורחב. כאשר ביום 30 בנובמבר, 2020 הודיע הפיקוח על הבנקים כי מתוך הבנה כי השלכות משבר הקורונה צפויות להשפיע על הקשיים התזרימיים של חלק מהלקוחות גם במהלך שנת 2021, גובש מתווה נוסף, שאומץ על ידי הבנק, המאפשר ללקוחות שדחו את הלוואותיהם בהתאם למתווים קודמים, להמשיך ולדחות את תשלומי המשכנתאות וההלוואות הצרכניות (להלן – המתווה הנוסף). יצוין, כי בשונה מהמתווים הקודמים, במתווה הנוסף ניתן דגש על חזרת הלווים לתשלום הלוואותיהם, וזאת באמצעות לוח תשלומים מקל.

בהתייחס ללקוחות שאינם נכללים במתווה הנוסף, הבנק ימשיך לסייע בהסדרים פרטניים ומציאת פתרונות מותאמים לכל לקוח. כמו כן, מועד הגשת בקשות דחייה בהתאם למתווה הקיים יהיה עד לתאריך 31 בדצמבר, 2020.

הבנק מנטר באופן שוטף את סיכון האשראי של הלקוחות שכבר סיימו את הקפאת ההלוואה. כאמור לעיל, במהלך הרבעון השני של השנה לא חל שינוי מהותי ברמת הכשלים של הלקוחות שסיימו את הקפאת ההלוואה, ורובם, משלמים את חובם באופן סדיר. עובדה זו מסייעת לירידה בפוטנציאל רמת הכשל של הבנק באשראי הצרכני, שהושפע מהתפתחות המגיפה, והשפעתה על מצב האבטלה במשק.

בהמשך לאמור לעיל ומתוך מטרה לעודד תאגידים בנקאיים לפעול לייצוב לוויים שלא עומדים או עשויים לא לעמוד במחויבויות התשלום החוזיות שלהם עקב נגיף הקורונה, פרסם בנק ישראל דגשים לטיפול בחובות לגביהם בוצעו שינויים בתנאים. בהתאם לחזר נקבע כי שינויים בתנאי הלוואות לא גורמים באופן אוטומטי לסיווג של הלוואות כחובות בעייתיים בארגון מחדש, כאשר בשל אירוע נגיף הקורונה מבוצעים שינויים לזמן קצר בתשלומים ללווים אשר לא היו בפיגור קודם לכן. עוד נקבע כי, לווה נחשב לווה שאינו בפיגור אם הוא נמצא בפיגור של פחות מ-30 ימים במועד יישום השינויים. ייצוב לוויים שאינם בפיגור בהלוואות הקיימות שלהם, אשר הם לוויים תקינים הנתקלים בבעיות פיננסיות או תפעוליות בטווח הקצר כתוצאה מאירוע נגיף הקורונה ככלל לא יחשב כארגון מחדש של חוב בעייתי, בפרט כאשר מתקיימים התנאים הבאים: השינוי בוצע בשל אירוע נגיף הקורונה, הלווה לא היה בפיגור במועד שבו יישמו השינויים, השינוי הוא לזמן קצר.

לעניין קביעת מצב פיגור - חובות שלא היו לפני כן בפיגור וניתנה להם דחייה בשל אירוע נגיף הקורונה, לא יסווגו כחובות בפיגור בשל הדחייה. כאשר בוצעה דחיית תשלומים בחובות שהיו בפיגור לפני הדחייה, יש להקפיא את מצב הפיגור במשך תקופת דחיית התשלום למעט אם החוב סווג כפגום או אם הוא נמחק חשבונאית. ייתכן שאילו לא הקפאת מניין ימי הפיגור ביחס לתשלומים שנדחו, כאמור לעיל, יתרת החובות בפיגור היתה גבוהה יותר.

דחיית התשלומים כאמור לעיל, לגבי הלוואות שלא היו בפיגור של 30 ימים או יותר במועד דחיית התשלומים, לא תחייב סיווג הלוואות כחוב בארגון מחדש של חוב בעייתי.

כאמור לעיל החל מיום 1 בינואר 2021 נכנס לתוקפו המתווה הנוסף ובו ניתן דגש על המשך מתן הקלה ללקוחות לצד הסדרת לוח תשלומים מקל לפירעון החוב, זאת בשונה מהקפאה או דחיית החוב בהתאם למתווה הקודם.

כמו כן, בהתאם למתווה הנוסף תאגיד בנקאי רשאי לא לסווג בארגון מחדש של חוב בעייתי הלוואות לדיוור, אשראי צרכני, ואשראי לעסקים קטנים וזעירים, שלא היו בפיגור של 30 ימים או יותר במועד דחיית התשלומים, שלגביהן בוצעו מיום 1 בינואר 2021 ועד ליום 31 במרץ 2021 דחיות תשלומים במסגרת המתווה המעודכן, גם אם הדחייה המצטברת עולה על 6 חודשים, השפעת יישום ההקלות בגין החובות שנדחו אינה מהותית.

בטבלה להלן מוצגים נתונים אודות חובות אשר בוצעה לגביהם דחיית תשלומים במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, כאשר רוב היתרות המוצגות הן של לוויים אשר משלמים באופן שוטף באמצעות לוח תשלומים מקל.

טבלה 21 - חובות אשר בוצעה לגביהם דחיית תשלומים במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, ואשר לא סווגו כארגון מחדש של חוב בעייתי, בהתאם להנחיית הפיקוח על הבנקים כאמור לעיל (במיליוני שקלים):

חובות אשר נמצאים בדחיית תשלומים, נכון למועד הדיווח ^א		פירוט נוסף של יתרת החוב הרשומה של חובות אשר נמצאים בדחיית תשלומים				חובות לא בעייתיים			
יתרת חוב רשומה	מספר הלוואות	סכום התשלומים שנדחו	חובות בעייתיים	חובות שאינם בדירוג ביצוע אשראי	חובות בדירוג ביצוע אשראי, בפיגור של 30 ימים או יותר	חובות בדירוג ביצוע אשראי שאינם בפיגור	סך הכול חובות לא בעייתיים		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	עסקים גדולים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	עסקים בינוניים
88.0	60.0	11.4	-	-	-	88.0	88.0	88.0	עסקים קטנים
67.5	1,329.0	40.7	1.8	-	-	65.7	65.7	65.7	אנשים פרטיים - לא דיור
916.3	1,513.0	112.2	3.5	-	19.5	912.8	893.3	912.8	הלוואות לדיור
1,071.8	2,902.0	164.3	5.3	-	19.5	1,066.5	1,047.0	1,066.5	סך הכול ליום 30 ביוני 2021
1,280.0	3,817.0	174.1	79.5	1.6	1.6	1,153.5	1,120.9	1,153.5	סך הכול ליום 31 במרץ 2021
1,104.9	3,387.0	92.0	125.2	3.1	3.1	979.7	861.6	979.7	סך הכול ליום 31 בדצמבר 2020
2,490.8	7,031	141.7	98.2	23.3	23.3	2,392.6	2,262.9	2,392.6	סך הכול ליום 30 בספטמבר 2020
3,407.9	10,898	110.4	71.2						סך הכול ליום 30 ביוני 2020

*מזהה חובות אשר נכללים במתווה הנוסף, ודחיית התשלומים בוצעה באופן של שינוי לוח התשלומים:

יתרת חוב רשומה של אשראי לעסקים קטנים 74.4 מיליוני ש"ח, אשראי לאנשים פרטיים - לא דיור בסך 67.5 מיליוני ש"ח והלוואות לדיור בסך 825.9 מיליוני ש"ח.

כפי שניתן לראות משיא המשבר ב-30 ביוני, 2020 ועד ליום הדוח חל שיפור משמעותי בהיקף החובות בדחיית תשלומים. יתרות החוב בדחייה קטנו בכ-70%, מספר הלוואות קטנו בכ-75% והיקף החובות הבעייתיים קטנו בכ-93%. סכום התשלומים שנדחו מסתכם ב-164 מיליוני ש"ח אך ברובם משולמים כסדרם.

חובות אשר תקופת דחיית התשלומים בנינם הסתיימה, נכון למועד הדיווח ⁽⁴⁾		פירוט נוסף של חובות שנמצאים בדחיית תשלומים, לפי משך תקופת דחיית התשלומים ⁽²⁾ ⁽⁴⁾		
		חובות לא בעייתיים		
חובות שנכנסו לפיגור של 30 יום או יותר לאחר סיום תקופת הדחיה, אך לא סווגו כבעייתיים	יתרת חוב רשומה	חובות לנביהם בוצעה דחיה של יותר מ-6 חודשים	חובות לנביהם בוצעה דחיה של יותר מ-3 ועד ל-6 חודשים	
-	-	-	-	עסקים גדולים
-	-	-	-	עסקים בינוניים
0.7	205.6	85.6	2.4	עסקים קטנים
3.3	188.2	65.3	0.4	אנשים פרטיים - לא דיור
28.9	1,775.9	836.6	76.2	הלוואות לדיור
32.9	2,169.7	987.5	79.0	סך הכל ליום 30 ביוני 2021
25.9	2,151.2	894.8	258.7	סך הכל ליום 31 במרץ 2021
8.2	2,843.9	891.8	87.9	סך הכל ליום 31 בדצמבר 2020
5.3	1,135.3	1,491.3	901.3	סך הכל ליום 30 בספטמבר 2020

⁽¹⁾ תקופת דחיית התשלומים הינה התקופה המצטברת שניתנו לחוב מתחילת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, ואינה כוללת דחייה אשר לה הלווה זכאי לפי כל דין.

⁽²⁾ סיווג החובות בוצע לפי אותם מבחנים שבהן הבנק מבצע את הערכה באופן שוטף בגין חובות אשר נמצאים אינם בדחיית תשלומים.

⁽³⁾ אשראי בשעבוד נכסי נדלן.

⁽⁴⁾ חוב אשר תקופת דחיית התשלומים בגינו הסתיימה הינו חוב אשר מועד התשלום החוזי האחרון שלו שנדחה במסגרת המתווה חלף לפני תאריך הדיווח. לדוגמא חוב שחוזר לשלם בחודש יולי והתשלום החוזי אחרון שלו שנדחה היה בחודש יוני, יוגדר כחוב אשר תקופת דחיית התשלומים בגינו הסתיימה ליום 30 ביוני, 2021.

⁽⁵⁾ מזה חובות אשר נכללים במתווה הנוסף, ודחיית התשלומים בוצעה באופן של שינוי לוח התשלומים: יתרת חוב רשומה של אשראי לעסקים קטנים 74.4 מיליוני ש"ח, אשראי לאנשים פרטיים - לא דיור בסך 67.5 מיליוני ש"ח והלוואות לדיור בסך 825.9 מיליוני ש"ח.

ריכוזיות אשראי

סיכון הריכוזיות הוא סיכון הנובע מהיעדר פיזור בתיק האשראי. במטרה לצמצם את סיכון הריכוזיות פועל הבנק לפיזור תיק האשראי בין לזוים רבים מענפי משק שונים. לאירוע הקורונה פוטנציאל השפעה על התפתחות סיכון זה, בעיקר, עקב השפעת רמת האבטלה על רמת הסיכון של האשראי הקמעונאי, ולפיכך, מעת פרוץ המגיפה, הבנק בוחן חשיפתו למגזרי האוכלוסייה השונים באופן שוטף ומבצע ניתוחי תרחישים כולל תרחישים לחישוב ההפרשה הקבוצתית. תוצאות הבחינה מוגשות לדיקטוריון הבנק במסגרת מסמך הסיכונים הרבעוני ובדו"ח ה- ICAAP הבוחן סיכון זה באופן פרטני בשורה של תרחישי קיצון הפועלים, בין היתר, על תיק המשכנתאות של הבנק. תוצאת תרחישי הקיצון שהופעלו על תיק האשראי של הבנק מלמדים כי רמת סיכון הריכוזיות הינה מתונה.

טבלה 22 - סיכון אשראי ⁽⁴⁾ ונכסים שאינם מבצעים (במיליוני שקלים):

יתרת סיכון אשראי ליום							
31 בדצמבר 2020				30 ביוני 2021			
סה"כ	פרטי	דיר	מסחרי	סה"כ	פרטי	דיר	מסחרי
סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי ⁽⁴⁾							
10,614.2	1,093.5	7,572.8	1,947.9	11,859.9	1,150.6	8,665.6	2,043.7
סיכון אשראי מאזני							
2,236.7	121.1	1,185.8	929.8	2,367.1	123.9	1,209.9	1,033.3
סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽⁵⁾							
12,850.9	1,214.6	8,758.6	2,877.7	14,227.0	1,274.5	9,875.5	3,077.0
סך סיכון אשראי בדירוג ביצועי אשראי							
סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי:							
184.7	27.8	126.0	30.9	174.3	32.1	104.1	38.1
א. לא בעייתי							
289.6	26.7	243.1	19.8	151.7	22.0	117.7	12.0
ב. סה"כ בעייתי ⁽²⁾							
261.0	11.5	236.0	13.5	128.9	8.8	114.0	6.1
(1) השגחה מיוחדת ⁽⁶⁾							
6.8	5.7	-	1.1	6.0	5.3	-	0.7
(2) נחות							
21.8	9.5	7.1	5.2	16.8	7.9	3.7	5.2
(3) פגום							
474.3	54.5	369.1	50.7	326.0	54.1	221.8	50.1
סך הכל סיכון אשראי מאזני							
1.5	0.1	-	1.4	2.5	0.1	-	2.4
סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽⁵⁾							
475.8	54.6	369.1	52.1	328.5	54.2	221.8	52.5
סך סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצועי אשראי							
128.0	3.8	123.1	1.1	119.6	3.1	114.0	2.5
מזה: חובות שאינם פגומים, בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽³⁾							
13,326.7	1,269.2	9,127.7	2,929.8	14,555.5	1,328.7	10,097.3	3,129.5
סך סיכון אשראי כולל של הציבור ⁽⁴⁾							
מידע נוסף על סך נכסים שאינם מבצעים:							
15.3	3.0	7.1	5.2	10.9	2.0	3.7	5.2
א. חובות פגומים ⁽⁶⁾							
-	-	-	-	-	-	-	-
ב. נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו							
15.3	3.0	7.1	5.2	10.9	2.0	3.7	5.2
סך הכל נכסים שאינם מבצעים של הציבור							

1. סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

2. סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

3. לרבות בגין הלוואות לדירוג שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור ובגין הלוואות לדירוג שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 יום או יותר.

4. סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים כולל: חובות, אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

5. סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מוגבלות חבות של לווה.

6. כולל יתרה של חובות אשר תנאיהם שונו במסגרת התמודדות עם נגיף הקורונה וסווגו כחובות בהשגחה מיוחדת ליום 31 בדצמבר, 2020: בגין אנשים פרטיים - הלוואות

לדיר בסך של 112.9 מיליוני ש"ח ובגין אנשים פרטיים - אחר בסך של 10.0 מיליוני ש"ח.

טבלה 23 - פרטים בנוגע לתנועה בחובות פגומים (במיליוני שקלים):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2020				לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2021			
מסחרי	דיור	פרטי	סך הכל	מסחרי	דיור	פרטי	סך הכל
תנועה בחובות הפגומים בגין אשראי לציבור*							
3.5	4.6	11.1	19.2	4.2	6.6	8.8	19.6
-	4.3	(0.4)	3.9	1.1	-	0.2	1.3
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	(1.0)	(1.0)	-	(0.5)	(0.5)	(0.5)
(0.1)	-	(0.3)	(0.3)	(0.2)	(2.8)	(0.6)	(3.6)
(0.1)	0.9	0.9	1.7	0.1	(0.1)	-	-
3.4	9.8	10.3	23.5	5.2	3.7	7.9	16.8
יתרת חובות פגומים ל 30 ביוני							
*מזה: תנועה בחובות בעייתיים בארגון מחדש							
0.1	-	11.1	11.2	-	-	7.9	7.9
-	-	(0.4)	1.5	-	-	0.2	0.2
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	(1.0)	(1.6)	-	-	(0.5)	(0.5)
(0.1)	-	(0.3)	(1.0)	-	-	(0.6)	(0.6)
תנועה בחובות הפגומים בגין אשראי לציבור*							
0.2	4.6	10.5	15.3	5.2	7.1	9.5	21.8
3.3	4.3	1.5	9.1	1.1	-	0.5	1.6
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	(1.6)	(1.6)	(0.8)	-	(0.9)	(1.7)
(0.1)	-	(0.9)	(1.0)	(0.3)	(3.4)	(1.2)	(4.9)
-	0.9	0.8	1.7	-	-	-	-
3.4	9.8	10.3	23.5	5.2	3.7	7.9	16.8
יתרת חובות פגומים ל 30 ביוני							
*מזה: תנועה בחובות בעייתיים בארגון מחדש							
0.2	-	10.5	10.7	-	-	9.5	9.5
-	-	1.5	1.5	-	-	0.5	0.5
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	(1.6)	(1.6)	-	-	(0.9)	(0.9)
(0.1)	-	(0.9)	(1.0)	-	-	(1.2)	(1.2)

יתרת חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים ביום 30 ביוני 2021 עומדת על כ-7.9 מיליוני ש"ח, לעומת 9.5 מיליוני ש"ח בתום שנת 2020.
 יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות פגומים הסתכמה ביום 30 ביוני 2021 ב-5.7 מיליוני ש"ח, לעומת 7.2 מיליוני ש"ח בתום שנת 2020.

טבלה 24 - הלוואות לדיור בפיגור לפי הנספח להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314 (במיליוני שקלים):

יתרה ליום 30 ביוני 2021								
עומק הפיגור (מיליוני ש"ח)								
יתרות בגין הלוואות בפיגור	סך הכל	בפיגור של 90 ימים או יותר					בפיגור של 30 ועד 89 ימים	
		מעל 90 ימים	מעל 33 חודשים	מעל 15 חודשים ועד 33 חודשים	מעל 6 חודשים ועד 15 חודשים	90 ימים ועד 6 חודשים		
סך הכל	שמוחזרו ⁽³⁾							
16.1	-	15.7	9.8	2.6	1.8	1.5	0.4	סכום הפיגור
2.3	-	2.3	2.1	0.2	-	-	-	מזה: יתרת ההפרשה לריבית ⁽¹⁾
130.7	7.3	106.7	11.8	22.1	30.2	42.6	16.7	יתרת חוב רשומה
21.2	0.3	20.9	7.7	9.3	3.9	-	-	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾
109.5	7.0	85.8	4.1	12.8	26.3	42.6	16.7	יתרת חוב נטו
110.4	5.8	94.4	1.5	15.5	33.7	43.7	10.2	יתרת חוב נטו ליום 31 בדצמבר 2020

⁽¹⁾ בגין ריבית על סכומים שבפיגור.

⁽²⁾ לא כולל יתרת ההפרשה לריבית.

⁽³⁾ הלוואות בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת הלוואה שטרם הגיע מועד פירעון, ללא ויתור על ההכנסה.

ניתוח הוצאות להפסדי אשראי והתפתחויות עיקריות בסיכוני האשראי

בנושא הוצאות בגין הפסדי אשראי וסיווג חובות בעייתיים הבנק פועל בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים שנכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2011 והעדכונים של הוראות אלו מאז מועד זה. הבנק נוהג לאמוד, להעריך ולעדכן את גובה ההפרשה להפסדי אשראי באופן שוטף, בהתאם לניסיון העבר, ניתוח מצבם של הלווים הנבחרים באופן פרטי, וכן בהתאם לתחזיות כלכליות והערכות לגבי השווקים והסקטורים העסקיים השונים. ההפרשה להפסדי אשראי בהתייחס לתיק האשראי נחלקת להפרשה פרטנית ולהפרשה קבוצתית. בתקופת הדוח נרשמה ירידה בהפרשה הקבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים בסך של כ-31.4 מיליוני ש"ח לעומת גידול, על רקע משבר הקורונה, של 45.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

במהלך הרבעון השני לשנת 2021 המשיך הבנק לעקוב אחר ההתפתחויות הן ברמה המאקרו כלכלית והן על התנהגות תיק האשראי, לפיכך כתוצאה מהתאוששות המשק הישראלי, עדכון תחזיות חטיבת המחקר של בנק ישראל לגבי שיעור האבטלה החזוי ומקיטון בהיקף דחיות תשלומי האשראי עדכן הבנק את ההפרשה הקבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים. לפרטים אודות הרכב והתפתחות ההוצאות להפסדי אשראי ראה לעיל [בפרק 2.2 התפתחויות עיקריות בהכנסות, בהוצאות וברוח כולל אחר](#).

טבלה 25 - שיעורי הפרשה מסיכון אשראי לציבור:

31 בדצמבר			
2020	30 ביוני 2020	30 ביוני 2021	
0.14%	0.15%	0.09%	שיעור יתרת אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית מיתרת האשראי לציבור
1.16%	1.51%	0.99%	שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו פגום שנמצא בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור
1.76%	1.48%	1.30%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור
1267%	958%	1409%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית**
			שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית בתוספת
134%	89%	121%	יתרת אשראי לציבור אשר נמצא בפיגור של 90 ימים או יותר
2.18%	1.90%	1.06%	שיעור סיכון אשראי בעייתי בגין הציבור מסיכון אשראי כולל בגין הציבור
0.94%	1.28%	(0.45%)	שיעור ההוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור*
0.21%	0.30%	0.12%	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור הממוצעת
12.02%	20.0%	8.9%	שיעור המחיקות נטו בגין האשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור

(*) השיעורים למחצית הראשונה לשנת 2021, למחצית הראשונה לשנת 2020 ובשנת 2020 הושפעו מהותית מעדכון ההפרשה הקבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים בסך (31.4) מיליוני ש"ח, 47.9 מיליוני ש"ח ו-64.9 מיליוני ש"ח בהתאמה, על רקע התפשטות נגיף הקורונה.

(**) היחס מושפע מהרכב תיק האשראי של הבנק שהינו מוטת הלוואות לדיור, כאשר לרוב סיווג חוב כפגום אינו רלוונטי להלוואות לדיור.

לפרטים ראה [בפרק 2.2 התפתחויות עיקריות בהכנסות, הוצאות וברוח כולל אחר](#). לפרטים נוספים, ראה גם [ביאור 13 לדוחות הכספיים](#).

הערכת ההפרשה להפסדי אשראי בגין השפעת משבר נגיף הקורונה

בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים מיום 12 באפריל 2020, לאור הנסיבות הקיימות והרמה הגבוהה של אי-ודאות, נדרשים הבנקים להפעיל שיקול דעת משמעותי בהערכת הפסדי האשראי הצפויים בתיק האשראי. במסגרת זו, על הבנק לבחון את כל המידע הזמין, ולקבוע את האומדן הטוב ביותר של הפסדי האשראי הצפויים מתוך טווח אומדני ההפסד, תוך עדכון ההתאמות האיכותיות בחישוב ההפרשה, והגדלת הסכומים הנכללים בהפרשה להפסדי אשראי. זאת, על מנת לוודא שההפרשות להפסדי אשראי יהיו מספיקות כדי לכסות באופן שמרני וזהיר את האומדן העדכני של הפסדי האשראי הצפויים מתיק האשראי של הבנק, כולל ההשפעה של אירוע נגיף הקורונה. לאורך זמן, ככל שיעמוד לרשות הבנק מידע נוסף לגבי סיכויי הגביה של לווים, אומדני ההשפעה יותאמו למידע הנוסף.

הערכת הבנק מתבססת, בין היתר, על היקף החובות לגביהם בוצע שינוי בתנאים לבקשת הלקוחות במסגרת התמודדות עם המשבר, תחזית שיעור האבטלה לשנים 2021-2022, שיעור ההתאוששות של לקוחות שייכנסו לכשל בתום תקופת דחיית תשלומי החובות וירידה במחירי הנדל"ן למגורים.

לשינויים בפרמטרים של שיעור האבטלה, שינוי בהיקף החובות שנדחו וירידה במחירי הנדל"ן למגורים ישנה השפעה על גובה ההפרשה התאורטי הנדרש. בתקופת המשבר ערך הבנק את רגישות ההפרשה לשינויים באומדנים של שיעורי האבטלה (עלייה של עד 3% מול התחזית), שינוי בהיקפי החובות שנדחו (עלייה של עד 30% מההיקף בפועל) וירידה במחירי הנדל"ן (ירידה של עד 15%). לנוכח פרסום התחזיות המעודכנות של חטיבת המחקר של בנק ישראל (כמפורט [בפרק 2.1 מנגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים](#) לעיל), לאור קיטון משמעותי בהיקף דחיות תשלומי האשראי וחזרת הרוב המכריע של הלווים לתשלום שוטף, העלייה המתמשכת במחירי הנדל"ן ובהתחשב בגובה ההפרשות הקיימות בבנק, להערכת הבנק, גם לשינויים התאורטיים המקסימאליים החזויים לא תהא השפעה מהותית על היקף/גובה ההפרשה.

טבלה 26 - שיעורי ההפרשה בפועל

ליום 30 ביוני 2021				
סך הכול	מסחרי ואחר ⁽²⁾	אנשים פרטיים - אחר	אנשים פרטיים - לדיור ⁽³⁾	יתרת ההפרשה
161.0 ⁽³⁾	13.0	91.5	56.5	יתרת ההפרשה
14,556	3,130	1,329	10,097	יתרת סיכון האשראי
1.11%	0.42%	6.89%	0.56%	שיעור יתרת ההפרשה לסיכון אשראי

⁽¹⁾ בהתאם להוראות נב"ת 329 מחזיק הבנק, בנוסף להפרשה לפי עומק הפיגור והפרשה פרטנית, הפרשה קבוצתית בגין הלוואות לדיור.

⁽²⁾ כ-2,692.6 מיתרת סיכון האשראי הכולל מסחרי ואחר משתייך לענף משקי בינוי ונדלן וכולל ובעיקר אשראי למימון בנייה למגורים בשיטת הלווי. לפרטים ראה להלן [בפרק מאפייני אשראי למימון הקמת פרויקטים בנדל"ן](#).

⁽³⁾ מזה 3.1 מיליוני ש"ח בגין הפרשה לסיכון אשראי חוץ מאזני.

טבלה 27 - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק (במיליוני שקלים):

30 ביוני 2021							
הפסדי אשראי ^(א)		מזה: סיכון			סיכון אשראי		
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות בבין הפסדי אשראי	מזה: סיכון אשראי פגום	אשראי בעייתי ^(ב)	מזה: דירוג ביצוע אשראי ^(ג)	סיכון אשראי כולל ^(ד)	
ציבור - מסחר							
3.9	-	(0.6)	-	8.5	1,729.4	1,776.0	בינוי ונדל"ן - בינוי ^(א)
3.5	-	1.0	1.5	2.2	914.4	916.6	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
4.0	0.8	(0.6)	2.3	2.3	392.1	394.4	שירותים פיננסיים
1.6	0.1	0.1	1.4	1.4	41.1	42.5	אחרים
13.0	0.9	(0.1)	5.2	14.4	3,077.0	3,129.5	סך הכל מסחרי^(א)
56.5	-	(0.6)	3.7	117.7	9,875.5	10,097.3	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
91.5	6.1	(25.3)	7.9	22.1	1,274.5	1,328.7	אנשים פרטיים - אחר
161.0	7.0	(26.0)	16.8	154.2	14,227.0	14,555.5	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	780.5	780.5	בנקים בישראל וממשלת ישראל
161.0	7.0	(26.0)	16.8	154.2	15,007.5	15,336.0	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	0.5	0.5	בנקים וממשלות בחו"ל
-	-	-	-	-	61.1	61.1	אחרים בחו"ל
161.0	7.0	(26.0)	16.8	154.2	15,069.1	15,397.6	סך הכל

^(א) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות מכשירים נגזרים. כולל: חובות^(ב) - 12,318.9 מיליוני ש"ח, אג"ח - 684.8 מיליוני ש"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 2.5 מיליוני ש"ח, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה - 2,369.6 מיליוני ש"ח.

^(ב) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

^(ג) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

^(ד) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

^(א) סיכון אשראי מאזני וחוסף מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

^(ב) כולל הלוואות לדיור אשר הועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה בסך של 245.5 מיליוני ש"ח ומסגרות שהועמדו לקבוצות אלו בסך של 164.1 מיליוני ש"ח.

^(ג) כולל הלוואה בסך 133 מיליוני ש"ח המגובה בתזרים הלוואות רכב, בנייה בוצעה הפרשה קבוצתית בהתאם לסיכון הלוואות אלו, בסך של 3.6 מיליוני ש"ח.

^(ד) כולל יתרה של חובות אשר תנאיהם שונו במסגרת התמודדות עם נגיף הקורונה וסווגו כחובות בהשגחה מיוחדת ברבעון: בגין אנשים פרטיים - הלוואות לדיור בסך של 75.9 מיליוני ש"ח.

30 ביוני 2020						
הפסדי אשראי ⁽³⁾						
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מזה: סיכון			סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾⁽²⁾⁽³⁾
			מזה: סיכון אשראי פגום	אשראי בעייתי ⁽⁵⁾⁽⁶⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽⁴⁾	
ציבור - מסחרי						
4.9	0.1	0.2	-	9.3	1,825.8	1,842.7
בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁶⁾						
3.3	-	0.5	1.7	3.4	687.7	692.0
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן						
0.1	-	-	-	-	176.3	176.3
שירותים פיננסיים						
6.5	1.0	5.3	1.7	1.7	208.3	210.0
אחרים						
14.8	1.1	6.0	3.4	14.4	2,898.1	2,921.0
סך הכל מסחרי⁽⁷⁾						
49.7	(1.1)	2.3	9.8	208.2	8,296.8	8,632.0
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור						
103.8	16.6	62.0	10.3	24.7	1,372.4	1,432.9
אנשים פרטיים - אחר						
168.3	16.6	70.3	23.5	247.3	12,567.3	12,985.9
סך הכל ציבור - פעילות בישראל						
-	-	-	-	-	516.2	516.2
בנקים בישראל וממשלת ישראל						
168.3	16.6	70.3	23.5	247.3	13,083.5	13,502.1
סך הכל פעילות בישראל						
-	-	-	-	-	0.2	0.2
בנקים וממשלות בחו"ל						
-	-	-	-	-	16.7	16.7
אחרים בחו"ל						
168.3	16.6	70.3	23.5	247.3	13,100.4	13,519.0
סך הכל						

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות מכשירים נגזרים. כולל: חובות(2) - 11,331.2 מיליוני ש"ח, אג"ח - 422.6 מיליוני ש"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 3.8 מיליוני ש"ח, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה - 1,761.4 מיליוני ש"ח.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (3) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (4) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (5) סיכון אשראי מאזני וחוף מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (6) כולל הלוואות לדיור אשר הועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה בסך של 258.8 מיליוני ש"ח ומסגרות שהועמדו לקבוצות אלו בסך של 124.9 מיליוני ש"ח (ליום 31.12.19 : 264.8 מיליוני ש"ח ו-238.3 מיליוני ש"ח).
- (7) כולל הלוואה בסך 210 מיליוני ש"ח המגובה בתזרים הלוואות רכב, בגינה בוצעה הפרשה קבוצתית בהתאם לסיכון הלוואות אלו, בסך של 4.6 מיליוני ש"ח.
- (8) מזה 2.5 מיליוני ש"ח חוץ מאזני.
- (9) כולל יתרה של חובות אשר תנאיהם שונו במסגרת התמודדות עם נגיף הקורונה וסווגו כחובות בהשגחה מיוחדת ברבעון: בגין אנשים פרטיים - הלוואות לדיור בסך של 37.7 מיליוני ש"ח ובגין אנשים פרטיים - אחר בסך של 3.6 מיליוני ש"ח.

31 בדצמבר 2020							
הפסדי אשראי ⁽³⁾							
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מזה: סיכון		מזה: דיחג ביצוע אשראי ⁽⁴⁾	סיכון אשראי כולל ⁽⁵⁾	
			מזה: סיכון אשראי פגום	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁶⁾⁽⁷⁾			
ציבור - מסחרי							
4.5	0.1	(0.2)	-	14.9	1,711.9	1,757.7	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁶⁾
2.5	-	(0.3)	1.7	2.8	747.1	749.9	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
3.3	1.3	4.5	2.1	2.1	395.0	397.1	שירותים פיננסיים
3.8	0.4	1.7	1.4	1.4	23.7	25.1	אחרים
14.1	1.8	5.7	5.2	21.2	2,877.7	2,929.8	סך הכל מסחרי⁽⁸⁾
57.1	(0.1)	10.5	7.1	243.0	8,758.6	9,127.7	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
122.9	21.3	86.2	9.5	26.8	1,214.6	1,269.2	אנשים פרטיים - אחר
194.1	23.0	102.4	21.8	291.0	12,850.9	13,326.7	סך הכל ציבור - פעילות בישראל⁽⁹⁾
-	-	-	-	-	484.3	484.3	בנקים בישראל ⁽⁷⁾
194.1	23.0	102.4	21.8	291.0	13,335.2	13,811.0	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	0.3	0.3	בנקים בחו"ל
-	-	-	-	-	4.9	4.9	ממשלות בחו"ל
194.1	23.0	102.4	21.8	291.0	13,340.4	13,816.2	סך הכל

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾ - 11,192.7 מיליוני ש"ח, אג"ח - 383.9 מיליוני ש"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 1.4 מיליוני ש"ח, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה - 2,238.2 מיליוני ש"ח.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(3) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

(4) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(5) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(6) כולל הלוואות לדיור אשר הועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה בסך של 235.7 מיליוני ש"ח ומסגרות שהועמדו לקבוצות אלו בסך של 154.0 מיליוני ש"ח (ליום 31.12.20: 264.8 מיליוני ש"ח ו-238.3 מיליוני ש"ח).

(7) כולל הלוואה בסך 160 מיליוני ש"ח המגובה בתזרים הלוואות רכב, בגינה בוצעה הפרשה קבוצתית בהתאם לסיכון הלוואות אלו, בסך של 3.8 מיליוני ש"ח.

(8) מזה 2.8 מיליוני ש"ח חוץ מאזני.

(9) כולל יתרה של חובות אשר תנאיהם שנו במסגרת התמודדות עם נגיף הקורונה וסווגו כחובות בהשגחה מיוחדת ברבעון: בגין אנשים פרטיים - הלוואות לדיור בסך של 112.9 מיליוני ש"ח ובגין אנשים פרטיים - אחר בסך של 10.0 מיליוני ש"ח.

סיכונים בתיק הלוואות לדיור

במסגרת ניהול סיכוני אשראי, הבנק נוקט אמצעים שונים להפחתת סיכונים הנובעים ממתן אשראי לדיור. הבנק קבע במסגרת מדיניות האשראי מגבלות שונות על פעילות האשראי לדיור בהתחשב בגורמי הסיכון המרכזיים. הפרמטרים העיקריים להגדרת תיאבון הסיכון בתחום הלוואות לדיור הינם: שיעור המימון (LTV), מיקום הנכס, יחס החזר מהכנסה (PTI), מטרת הלוואה ותקופת הלוואה. הבנק מנטר באופן שוטף את פרופיל הסיכון של תיק המשכנתאות לנוכח תיאבון הסיכון שקבע, כשהוא מנטר את התפתחות הפרמטרים הללו והשפעתם על רמת הסיכון של תיק המשכנתאות או של סגמנטים שונים שלו. לאחר פרוץ משבר הקורונה הנהלת הבנק החליטה על שינויים רלוונטיים בנהלים ובנוסף קבעה הנהלה מספר מגבלות מחמירות בהתאם למצב. במהלך הרבעון הראשון, לאור הצלחת מבצע החיסונים, חזרת המשק לפעילות שבשגרה, הירידה ברמת האבטלה והירידה ברמת דחיות התשלומים, חזר הבנק לעבוד במתכונת של שגרה. חלק מהמגבלות שעודכנו בתקופת הקורונה עודכנו במדיניות הבנק. במהלך הרבעון הנוכחי עודכנו חלק מהמגבלות, חלקם צומצמו מתוך ראייה של הפחתת הסיכון או עדכון אפקטיביות המגבלות, וחלקם הורחבו עם הרחבת הפעילות. הבנק ממשיך לנטר את פעילות האשראי, את הביצועים באשראי לדיור ואת יתרת האשראי בדחיית תשלומים תוך מעקב אחר תיק המשכנתאות במערכת ופוטנציאל התפרצות הקורונה. בחודש דצמבר 2020 בנק ישראל עדכן את מגבלת תמהיל רכיב הפריים במשכנתאות (שהיה מוגבל לעד 33% מתמהיל האשראי). בפועל, המשמעות היא שניתן לקחת משכנתא, או למחזר קיימת, בתמהיל של עד 66% במסלול הפריים. שינוי זה הביא לעליה בשיעור הפירעונות המוקדמים.

טבלה 28 - התפתחות ביצועי האשראי לדירוג⁽¹⁾ ומדדי ביצוע עיקריים:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
30/06/2020	30/09/2021	31/12/2020	31/03/2021	30/06/2021	
408	442	311	736	630	ביצועים במטבע ישראלי (במיליוני ש"ח)
5	12	16	14	25	ביצועים במט"ח (במיליוני ש"ח)
413	454	327	750	655	סה"כ ביצוע (במיליוני ש"ח)
(26%)	10%	(28%)	131%	(13%)	אחוז השינוי ביחס לרבעון קודם
33%	31%	32%	41%	53%	ביצועים בריבית משתנה בתדירות קצרה מ-5 שנים
266	275	258	253	275	תקופת ההלוואה ממוצעת (בחודשים)
6,007	5,666	6,135	5,625	5,928	הכנסה לנפש בממוצע (בש"ח)
					התפלגות סכום ביצוע לפי שיעור מימון הנכס⁽²⁾ (LTV)
74%	71%	71%	69%	69%	60%-0%
26%	29%	29%	31%	31%	75%-61%
-	-	-	-	-	מעל 75% ⁽³⁾
					התפלגות סכום ביצוע לפי שיעור החזר מהכנסה (PTI) בהלוואות למטרת מגורים⁽²⁾
28%	28%	27%	29%	29%	שיעור החזר מהכנסה (PTI) ממוצע
100%	100%	100%	99%	100%	40%-0%
-	-	-	1%	-	מעל 40% ⁽⁴⁾
-	-	-	-	-	מזה: אחוז הביצועים בעלי שיעור מימון מעל 60%
					התפלגות מספר הסכמים על פי סכום ביצוע (באלפי ש"ח)
44%	47%	43%	44%	46%	0-500
37%	37%	39%	37%	36%	500-1,000
19%	16%	17%	19%	18%	מעל 1,000
746	704	707	775	750	סכום הסכמים ממוצע
					הלוואות בסך העולה על 2 מיליון ש"ח להלוואה:
30	12	9	11	25	מספר הלוואות
82	37	27	35	76	סכום כולל (במיליוני ש"ח)

(1) הלוואות חדשות בלבד (לא כולל מיחזורים).

(2) הנתונים לפי דיווח 876 לפיקוח על הבנקים.

(3) מציין סכום הנמוך מ-1%.

טבלה 29 - מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדיור - ללא קבוצות רכישה (במיליוני שקלים):

יתרה ליום 30 ביוני 2021								
גיל ההלוואה (זמן שחלף ממועד מתן ההלוואה)								
סך הכל	10 שנים		3 חודשים עד			שיעור ההחזר		שיעור מימון
	ומעלה	5-10 שנים	2-5 שנים	1-2 שנים	שנה	עד 3 חודשים	מההכנסה הקבועה	
2,908.9	167.8	506.7	934.8	679.0	442.1	178.5	עד 40%	עד 45%
237.9	25.0	49.9	9.5	6.4	102.4	44.7	50%-40%	
169.1	40.0	41.4	10.8	2.1	51.2	23.6	80%-50%	
24.2	14.0	9.5	-	0.7	-	-	מעל 80%	
3,340.1	246.8	607.5	955.1	688.2	595.7	246.8	סך הכל	
2,744.7	280.8	536.6	745.6	541.6	422.5	217.6	עד 40%	60%-45%
313.8	48.3	90.5	13.4	7.6	107.3	46.7	50%-40%	
193.5	53.3	65.3	4.5	0.4	48.9	21.1	80%-50%	
31.5	9.7	21.3	-	-	0.2	0.3	מעל 80%	
3,283.5	392.1	713.7	763.5	549.6	578.9	285.7	סך הכל	
1,728.2	147.6	200.2	432.8	371.4	398.1	178.1	עד 40%	75%-60%
194.5	26.6	25.1	3.5	3.3	89.0	47.0	50%-40%	
110.7	29.9	26.1	1.1	1.1	40.1	12.4	80%-50%	
11.7	8.6	3.1	-	-	-	-	מעל 80%	
2,045.1	212.7	254.5	437.4	375.8	527.2	237.5	סך הכל	
140.9	24.4	12.8	12.4	28.4	31.5	31.4	עד 40%	מעל 75%
47.1	4.6	3.7	-	0.3	24.5	14.0	50%-40%	
26.9	5.4	5.0	-	-	9.8	6.7	80%-50%	
3.0	1.2	1.8	-	-	-	-	מעל 80%	
217.9	35.6	23.3	12.4	28.7	65.8	52.1	סך הכל	
0.7	0.7	-	-	-	-	-	עד 40%	שיעבודים אחרים
-	-	-	-	-	-	-	50%-40%	
0.1	0.1	-	-	-	-	-	80%-50%	
-	-	-	-	-	-	-	מעל 80%	
0.8	0.8	-	-	-	-	-	סך הכל	
8,887.4	888.0	1,599.0	2,168.4	1,642.3	1,767.6	822.1	סך הכל	סך הכל

כאשר מדובר במיחזור הגיל הינו מיום ביצוע המיחזור.

מאפייני תיק האשראי לדיור

לקוחות הבנק בתחום הלוואות לדיור נמנים עם אוכלוסיות מהעשירון האמצעי ומעלה. ככלל עדיפות הבנק ללקוחות בעלי הכנסה משפחתית ברוטו שאינה פוחתת מההכנסה הממוצעת במשק כאשר כ-50% מהאשראי ניתן לנכסים באזור גוש דן וירושלים רבתי.

מתחילת השנה הבנק הגדיל באופן משמעותי את הביצועים שלו תוך שמירה על פרופיל סיכון מתון המתבטא ברמת כשל והפרשות נמוכים.

בביצועי הלוואות לדיור לרבעון השני לשנת 2021 שיעור יחס החזר להכנסה הממוצע עמד על כ-29%, לעומת 28% ברבעון המקביל אשתקד. כאשר כ-100% מההלוואות ניתנו בשיעור החזר של עד 40% מההכנסה וכ-69% מההלוואות ניתנו בשיעור מימון שאינו עולה על 60% משווי הנכס. כמו כן, בתיק ההלוואות לדיור של הבנק כ-85% מיתרת הלוואות ניתנו בשיעור החזר של עד 40% מההכנסה וכ-75% מיתרת הלוואות ניתנו בשיעור מימון של עד 60% משווי הנכס.

יתרת חוב נטו (בניכוי הפרשה להפסדי אשראי) של הלוואות לדיור בפיגור מעל ל-90 ימים עומדת על 85.7 מיליוני ש"ח, לעומת יתרה של 94.4 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2020

[ראה לעיל בטבלה 24.](#)

ליום 30 ביוני 2021 יתרת האשראי לדיור שבגיננו נדחו תשלומים בבנק עמד על סך של כ-916.3 מיליוני ש"ח והיקף התשלומים שנדחו בגין אשראי לדיור עמד על סך של כ-112.2

מיליוני ש"ח, לפרטים אודות שינויים בתנאי חובות במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה [ראה לעיל בטבלה 21.](#)

בשנת 2020 ביצע הבנק ניתוח להיקף הפסד האשראי לדיור הצפוי בשל השפעת משבר נגיף הקורונה, בהערכת ההפרשה הקבוצתית בגין ההשפעה הצפויה הביא הבנק בחשבון שינוי אפשרי בגורמים הסביבתיים וגידול בסיכון האשראי בגין השינויים כאמור ועדכן את ההפרשה הקבוצתית בגין אשראי לדיור ב-6.2 מיליוני ש"ח. הבנק המשיך לעקוב אחר ההתפתחויות הן ברמה המאקרו כלכלית והן אחר פרופיל הסיכון בתיק האשראי לדיור, כולל אחר היציאה ממתווה ההקפאות והשפעתו על הפיגורים והכשלים בתיק, וכן, אחר התפתחות רמת האבטלה, ובהתאם הופחתה ההפרשה להפסדי אשראי ב-3.1 מיליוני ש"ח.

לפרטים אודות הערכת רגישות ההפרשה להפסדי אשראי בגין השפעת משבר נגיף הקורונה [ראה לעיל בטבלה 26](#) המציגה את שיעורי ההפרשה בפועל ורגישות לשינויים באומדנים.

לפרטים נוספים, [ראה טבלה 24](#) בדבר הלוואות לדיור בפיגור לפי הנספח להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314.

כחלק מהצעדים שנקט בנק ישראל במהלך המשבר, הוא הודיע בחודש דצמבר על עדכון במגבלת תמהיל המשכנתאות, לשינוי המגבלה על תמהיל רכיב הפריים (שהיה מוגבל לעד 33% מתמהיל האשראי). בפועל, המשמעות היא שניתן לקחת משכנתא, או למחזר קיימת, בתמהיל של עד 66% במסלול הפריים. לפי בנק ישראל צעד זה אפשרי לנוכח רמת הריביות הנמוכה בשנים האחרונות, ונעשה במטרה להקל על הלויים בהחזר החודשי של המשכנתא בתקופה זו.

למידע נוסף על סיכונים בתיק הלוואות לדיור, ראה בדוח נדבך 3 על הסיכונים ליום 30 ביוני 2021, הנמצא באתר האינטרנט של הבנק וכן [באיור 13](#) ו**באיור 6** לדוחות הכספיים.

תהליך מתן אשראי לדיור

פעילות המשכנתאות כוללת בעיקר מתן הלוואות לדיור וכנגד שיעור דירת מגורים לתושבי ישראל בבסיסי הצמדה שונים ועל-פי מגוון מסלולי ריבית ולתושבי חוץ במס"ח במטבעות עיקריים (בעיקר דולר ארה"ב, לירה שטרלינג ואירו). כאמור, לאחר פרוץ משבר הקורונה הנהלת הבנק החליטה על שינויים רלוונטיים בנהלים ובנוסף קבעה ההנהלה מספר מגבלות מחמירות בהתאם למצב. החל מהרבעון הראשון של שנת 2021 תהליך מתן האשראי לדיור חזר לשגרה עם חזרת המשק לשגרה לאור הצלחת מבצע החיסונים.

מכירת ושירות תיקי אשראי לדיור

הבנק מספק שרותי ניהול ותפעול בגין שני סוגי הלוואות:

א. תיקי הלוואות שנמכרו לגופים מוסדיים, אשר הבנק מנהל ומתפעל עבור הרוכשות את חלק התיק הלוואות שנרכש על ידן, בתמורה לדמי ניהול, באופן ועל בסיס אותם כללים לפיהם הבנק מנהל ומתפעל הלוואות עבור עצמו, לרבות חלק התיק הלוואות שנתרו בבעלות.

יתרת הלוואות אלו אשר מנוהלות על ידי הבנק ליום 30 ביוני 2021 עומדת על סך של כ-1,047 מיליוני ש"ח (מזה כ-998 מיליוני ש"ח בהלוואות לדיור). לבנק אין סיכון אשראי על חלק הלוואות שנמכרו.

ב. הלוואות מכספי ממשלה ובאחריותה לזכאי משרד הביטוי והשיכון (להלן: "הלוואות תקציב") אשר יתרתן ליום 30 ביוני 2021 עומדת על סך של כ-396 מיליוני ש"ח. לבנק אין סיכון אשראי על הלוואות התקציב.

ביחס להלוואות לדיור, אשר נמכרו לגופים מוסדיים נעיר, כי בתאריך 14 בפברואר 2017 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת חוזר בנושא מכירת הלוואות ושינופי פעולה להעמדת הלוואות לדיור. לפי סעיף 4.2 בטיטת החוזר, יחולו מגבלות על היקף מכירת תיקי הלוואות לדיור ע"י תאגיד בנקאי כשיעור מיתרת תיק הלוואות לדיור (להלן "שיעור המגבלה"). בנק ישראל קבע, ביחס לבנק, שיעור מגבלה של 15%. בחודש אוגוסט, 2020 פתח הבנק בדיאלוג עם בנק ישראל להסרת מגבלה זו.

נכון ליום 30 ביוני, 2021 היקף מכירת תיקי הלוואות לדיור כשיעור מיתרת תיק הלוואות לדיור עומד על כ-11.2%.

הבנק רואה במכירת תיקי אשראי חלק ממימוש האסטרטגיה העסקית לטווח הארוך ובכוונתו לפעול למימוש עסקאות אלו בעתיד תוך עמידה במגבלות הרגולטוריות, ככל שתהיינה.

יש לציין כי במקביל למכירת תיקי האשראי המשיך הבנק להציג צמיחה בתיק האשראי לדירור (תוך עמידה במגבלות ההון), כך שלמכירות הנ"ל הייתה השפעה חיובית על רווחיות הבנק בשעה שלא הייתה להן השפעה שלילית מהותית על הכנסות הריבית. כמו כן הבנק הכיר ברווח ברוטו ממכירת תיקי האשראי לדירור בסך 10.7 מיליוני ש"ח, בסך 56.1 מיליוני ש"ח ובסך 65.9 בשנים 2018, 2019 ו-2020 בהתאמה (כ-133 מיליוני ש"ח במצטבר).
 כמו כן, בשל העובדה שכ-98% מתיק הלוואות לדירור של הבנק בוצע בשיעור מימון שאינו עולה על 75% משווי הנכס להערכת הבנק למכירת תיקי האשראי אין השפעה מהותית על פרופיל הסיכון של תיק האשראי של הבנק.

טבלה 30 - מאפייני סיכון שונים בתיק הלוואות לדירור שנמכר (במיליוני שקלים):

התפלגות הלוואות לדירור ליום 30 ביוני 2021		שיעור החזר מהכנסה קבועה	שיעור מימון
הלוואות לדירור שנמכרו על יד הבנק	הלוואות לדירור במאזן הבנק		
55.7%	32.7%	עד 40%	עד 45%
0.9%	2.7%	40%-50%	
0.3%	1.9%	50%-80%	
0.2%	0.3%	מעל 80%	
57.1%	37.6%	סך הכל	
41.4%	30.9%	עד 40%	45%-60%
0.9%	3.5%	40%-50%	
0.3%	2.2%	50%-80%	
0.3%	0.4%	מעל 80%	
42.9%	36.9%	סך הכל	
-	19.4%	עד 40%	60%-75%
-	2.2%	40%-50%	
-	1.2%	50%-80%	
-	0.1%	מעל 80%	
-	23.0%	סך הכל	
-	1.6%	עד 40%	מעל 75%
-	0.5%	40%-50%	
-	0.3%	50%-80%	
-	-	מעל 80%	
	2.5%	סך הכל	
998.0	8,887.4		סך הכל

ליום 30 ביוני, 2021 שיעור הלוואות בפיגור בתיק הלוואות לדירור שנמכר עומד על 1.2% בהשוואה לשיעור של 1.4% מההלוואות לדירור במאזן הבנק.

סיכונים בתיק ההלוואות לאנשים פרטיים ללא הלוואות לדיור

טבלה 31 - יתרת האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור) (במיליוני שקלים):

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 ביוני		
2020	2020	2021		
1,099.2	1,255.0	1,159.9		הלוואות צרכניות סולו
48.8	56.4	44.8		אשראי קמעונאי אחר ⁽¹⁾
1,148.0	1,311.4	1,204.7		סה"כ אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור)⁽²⁾
1,121.3	1,286.8	1,182.6		מזה: לא בעייתיים ⁽²⁾
13.4	7.3	11.1		בעייתיים פחות מ-90 יום
3.8	7.0	3.1		בעייתיים יותר מ-90 יום
6.7	6.3	5.6		פגומים שצוברים הכנסות ריבית
2.8	4.0	2.3		פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית
1,148.0	1,311.4	1,204.7		סה"כ אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור)
				שיעור האשראי שמשווג כבעייתי מסך האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור) ⁽¹⁾
2.3%	1.9%	1.8%		
				יתרות עו"ש בחובה
7.3	9.2	6.6		
41.5	47.2	38.2		אחר (רכב וכרטיסי אשראי)
48.8	56.4	44.8		סה"כ אשראי קמעונאי אחר

נכון ליום 30 ביוני 2021 יתרת החובות בגין אשראי שאינו לדיור לגביהן בוצעו שינויים בתנאים במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, שלא סווגו כארגון מחדש של חוב בעייתי, עמד על סך של כ-67.5 מיליוני ש"ח והיקף התשלומים שנדחו עמד על סך של כ-40.7 מיליוני ש"ח, מספר הלווים אשר עברו בוצעו השינויים להלן עומד על כ-1,329. לפרטים נוספים אודות שינויים בתנאי חובות במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה ראה לעיל בסעיף שינויים בתנאי חובות במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה - [טבלה 21](#) בפרק זה.

טבלה 32 - התפלגות יתרות האשראי לאנשים פרטיים (שאינם לדיור) (במיליוני שקלים):

	ליום 30 ביוני		ליום 31 בדצמבר
	2020	2021	2020
שיעור מסך הכול			
	1,311.4	1,204.7	1,148.0
סה"כ אשראי לאנשים פרטיים (שאינם לדיור)			
לפי תקופה ממוצעת שנתרה לסיום ההלוואה			
עד שנה	3%	1%	2%
משנה עד 3 שנים	21%	21%	21%
מ- 3 שנים עד 5 שנים	43%	48%	48%
מ- 5 שנים עד 7 שנים	22%	21%	22%
מעל 7 שנים	7%	4%	6%
אחר (1)	4%	6%	1%
לפי גודל חבות לווה (באלפי ש"ח)			
עד 10	4%	3%	4%
מ 10 עד 20	8%	6%	8%
מ 20 עד 40	24%	24%	26%
מ 40 עד 80	38%	39%	38%
מ 80 עד 120	19%	21%	18%
מ 120 עד 150	5%	5%	5%
מ 150 עד 300	2%	2%	1%
לפי סוג האשראי			
לוח שפיצר חודשי בריבית משתנה	98%	95%	98%
לוח שפיצר חודשי בריבית קבועה*	2%	1%	1%
הלוואות שתנאיהן מאפשרים ללווה לדחות או להקטין את תשלומי הקרן	-	-	-
אחר	-	3%	1%
ביטחונות			
נכסים פיננסיים בבנק	1%	1%	1%
ביטחונות אחרים	2%	2%	2%
ללא בטחונות	97%	97%	97%
הכנסה קבועה לחשבון			
לקוחות אשראי שאינם מנהלים חשבון עו"ש בבנק עם הכנסה קבועה לחשבון(2)	90%	90%	90%
לקוחות אשראי שמנהלים חשבון עו"ש בבנק עם הכנסה קבועה לחשבון	10%	10%	10%

(1) כולל יתרת חובה עו"ש וכרטיסי אשראי לפירעון מיידי.

(2) כניסתו לתוקף של חוק נתוני אשראי מאפשר לבנק ניטור שוטף של מאפייני סיכון הלקוח.

טבלה 33 - מחיקות חשבונאיות בגין אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור) (במיליוני שקלים):

לשנה שהסתיימה ביום	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
	31 בדצמבר 2020	2020	
34.0	22.4	13.2	מחיקות חשבונאיות
12.7	(5.8)	(7.1)	גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
21.3	16.6	6.1	מחיקות חשבונאיות נטו
1.9%	2.5%	1.0%	שיעור המחיקות נטו מיתרת האשראי לסוף תקופה*

* במונחים שנתיים אפקטיביים

טבלה 34 - יתרות ממוצעות של סיכון אשראי* לאנשים פרטיים (שאינו לדיור) ללקוחות עו"ש פעילים (במיליוני ש"ח):

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 ביוני		
	2020	2020	
17.9	17.9	16.3	סיכון אשראי ממוצע
4.9	4.9	5.0	מזה מסגרת עו"ש מאושרת
			שיעור לקוחות עו"ש פעילים בבנק להם מסגרת מאושרת מסך לקוחות האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור)
13%	12%	11%	

* כולל יתרות חובה ומסגרות מאושרות שטרם נוצלו בעו"ש, כרטיסי אשראי והלוואות.

היקף הביצועים באשראי קמעונאי אחר אינו מהותי ועל כן עיקר הדיון להלן ומדדי הביצועים יתייחסו להלוואות צרכניות סולו בלבד.

טבלה 35 - התפתחות ביצועי הלוואות צרכניות סולו ומדדי ביצוע עיקריים:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
30/06/2020	30/09/2021	31/12/2020	31/03/2021	30/06/2021	
96	30	24	168	166	ביצועים במהלך התקופה (במיליוני ש"ח)
					שיעור יחס החזר הלוואה שבוצעה מההכנסה הכוללת של הלווה
92%	83%	84%	95%	93%	יחס החזר עד ל-20%
8%	17%	16%	5%	7%	יחס החזר מעל ל-20%
					שיעור ביצוע לפי תקופה מקורית של הלוואה
86%	96%	96%	92%	92%	עד 6 שנים
14%	4%	4%	8%	8%	מעל 6 שנים
5.6	4.3	4.3	5.4	5.2	תקופת הלוואה ממוצעת (בשנים)
					שיעור ביצוע לפי סכומי הלוואות (באלפי ש"ח)
36%	62%	65%	38%	43%	עד 50
8%	4%	5%	7%	6%	בין 50 ל 60
8%	5%	5%	9%	9%	בין 60 ל 70
8%	8%	4%	10%	8%	בין 70 ל 80
41%	21%	22%	36%	35%	מעל 80
46	25	26	47	43	סכום הלוואה ממוצע (באלפי ש"ח)

* להסבר אודות השינויים ברבעון ראה להלן בפרק מאפייני תיק האשראי ללקוחות הלוואות צרכניות סולו של הבנק.

מאפייני תיק האשראי ללקוחות הלוואות צרכניות סולו של הבנק

הלוואות צרכניות סולו ניתנות ללקוחות פרטיים, תושבי ישראל המבקשים לקבל אשראי לכל מטרה, לתקופה קצובה. עיקר האשראי ניתן, ללקוחות שמנהלים את חשבון העו"ש שלהם בבנק אחר, באמצעות ערוצים דיגיטליים ומוקדים או באמצעות סניפי הבנק. לקוחות אלו מדורגים על פי מודל החיתום ביום מתן הלוואה בבנק. מערכת חיתום האשראי כוללת את כללי מדיניות האשראי ואת מודל הדירוג ועל בסיסם מתקבלת המלצה לאישור האשראי. החל מעליית מאגר האשראי לאוויר, הבנק מסתמך בנוסף לאמור לעיל, גם על המידע המתקבל מהמאגר דרך לשכות האשראי ודירוג האשראי של הלשכות. הבנק נמצא בתהליך שדרוג מתמשך של המודלים בהם הוא משתמש לשם חיתום האשראי.

הפעילות מאופיינת בפיזור רב של לקוחות אשר לכל אחד מהם ניתן אשראי בסכום נמוך יחסית ולכן אין לבנק תלות מהותית בלקוח בודד.

מודל החיתום של הבנק מעודכן באופן שוטף וכן נקבעים סכומי החשיפה ללווים אשר פרופיל הסיכון שלהם מאפשר זאת על-פי המודל.

לאחר פרוץ משבר הקורונה, הנהלת הבנק החליטה על שינויים רלוונטיים בנהלים ובנוסף קבעה ההנהלה מספר מגבלות מחמירות התואמות את פוטנציאל התפתחות המגיפה והשפעתה על הכלכלה ועל הלווים. חיתום האשראי נערך בצורה קפדנית ביותר תוך שימת דגש על ויזוא מצב הנוכחי של הלווים כולל ויזוא סטטוס התעסוקה, הענף בו הוא פועל ומספר בעלי ההכנסה במשק הבית. בין השאר הוחמרו מגבלות על שיעור האשראי הצרכני מסך האשראי, סכום מקסימלי להלוואה ושיעור הביצועים ללווים עם יחסי החזר גבוהים. כמו כן, נערך עדכון למודל דירוג הלווים והבנק ממשיך לבחון שיטות ודרכים נוספות לשדרוג מודל החיתום.

נכון ליום 30 ביוני 2021 יתרת החובות בגין אשראי שאינו לדירוג גבוה בוצעו שינויים בתנאים במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, שלא סווגו כארגון מחדש של חוב בעייתי,

עמד על סך של כ-67.5 מיליוני ש"ח והיקף התשלומים שנדחו עמד על סך של כ-40.7 מיליוני ש"ח, מספר הלווים אשר עבורם בוצעו השינויים להלן עומד על כ-1,329.

לפרטים נוספים אודות שינויים בתנאי חובות במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה ראה לעיל בסעיף שינויים בתנאי חובות במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה - [טבלה מספר](#)

[21 בפרק זה.](#)

במהלך שנת 2020, בשל ההשפעה הצפויה כתוצאה ממשבר נגיף הקורונה, נרשם גידול של כ-61.1 מיליוני ש"ח במסגרת הפרשה קבוצתית על אשראי לאנשים פרטיים שאינו לדירוג. מתחילת שנת 2021 ממשיך הבנק לעקוב אחר ההתפתחויות הן ברמה המאקרו כלכלית והן אחר התפתחות פרופיל סיכון תיק האשראי הצרכני, ולאור התאוששות המשק הישראלי, עדכון תחזיות חטיבת המחקר של בנק ישראל לגבי שיעור האבטלה החזוי ושיפור מהותי בפרופיל הסיכון של התיק, המתבטא בין היתר בקיטון בהיקף דחיות תשלומי האשראי, חזרת הלווים לתשלום ללא שינוי מהותי ברמת הכשלים, וכן, הירידה מתחילת השנה בשיעור הכשל בתיק הצרכני, הקטין הבנק את הפרשה הקבוצתית בגין ההשפעה הצפויה כתוצאה ממשבר נגיף הקורונה בגין אשראי לאנשים פרטיים שאינו לדירוג בסך 28.4 מיליוני ש"ח.

ברבעון השני לשנת 2021 35% מהביצועים היו בהלוואות מעל 80 אלפי ש"ח בהשוואה ל-41% ברבעון המקביל אשתקד.

הלוואות צרכניות סולו ניתנות על בסיס ריבית הפריים ולפיכך חשופות לשינויים בריבית. עם זאת, תקופת הלוואה ככלל הינה עד 6 שנים כאשר המח"מ הממוצע עומד על 2.7 שנים (ללא הנחת פירעון מוקדם) וסכום ההחזר החדשי לרוב נמוך יחסית ולכן חשיפת הלקוח לגידול בתשלומים עקב העלאת ריבית הינה בסיכון נמוך יחסית.

כמו כן, הרוב המוחלט של ביצועי האשראי הצרכני סולו מאופיין ביחס החזר הלוואה מבוקשת להכנסה הכוללת בשיעור של עד 20%. בהתאם למדיניות האשראי של הבנק, הבנק בוחן גם את היחס בין סך ההחזר של כלל התחייבויות הלקוח לבין סך ההכנסה הכוללת של הלקוח.

הבנק מנהל מיזם למתן אשראי צרכני בנקודות מכירה קמעונאיות ובכך נותן מענה ללקוחות המבקשים לרכוש מוצרים במימון בנקאי באמצעים דיגיטליים. מהלך זה מאפשר לבנק להרחיב את בסיס הלקוחות שלו.

יתרת הלוואות הצרכניות סולו ליום 30 ביוני 2021 עומדת על כ-1,160 מיליוני ש"ח, מזה ללקוחות עו"ש פעילים בבנק כ-73.1 מיליוני ש"ח (כ-6% מיתרת האשראי), לעומת יתרה של 89.5 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2020 (כ-8% מיתרת האשראי).

לפרטים בדבר יתרת החובות, לגביהם בוצעו שינויים בתנאים במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, שלא סווגו כארגון מחדש של חוב בעייתי [ראה טבלה 21 בפרק זה.](#)

תהליך מתן אשראי להלוואות צרכניות סולו

תהליך מתן האשראי ללקוחות יכול להתחיל באחד מהערוצים הבאים: המוקד הטלפוני, אתר האינטרנט, נקודות מכירה או סניפי הבנק.

הגורמים המוסמכים בבנק רשאים לאשר אשראי צרכני סולו תוך בחינת הבקשה באמצעות מערכת חיתום האשראי.

לאחר פרוץ משבר הקורונה הנהלת הבנק החליטה על שינויים כאמור לעיל.

פיקוח ומעקב אחר מאפייני הסיכון

במסגרת פעילות זו, בבנק מבוצעים בקרה וניטור הסיכון ומדווחים להנהלה ולדירקטוריון באופן שוטף וביניהם:

- (1) דיווח ממצאי בקרות חיתום וניהול האשראי.
- (2) מעקב ודיווח על שיעורי הפיגור וההפרשה מהפעילות.
- (3) דיווח על מאפיינים ומגמות בתיק האשראי ועמידה בכל המגבלות שנקבעו במדיניות האשראי.

אשראי צרכני ללקוחות קיימים

למידע אודות התפלגות ביצוע אשראי צרכני ללקוחות קיימים לפי מאפייני סיכון שונים ראה דוחות כספיים לשנת 2020 (עמוד 67).

אשראי למימון הקמת פרויקטי נדל"ן

הבנק נותן אשראי למימון הקמת פרויקטים למגורים בשיטת הליווי הסגור וכן מעמיד ערבויות לסוגיהן בהתאם לצרכים הספציפיים של כל פרויקט ועל פי מאפייניו. בשיטת הליווי הסגור מופרד הפרויקט משאר פעילות הלקוח. לפרויקט נפתח חשבון ייעודי המשמש לצורכי הפרויקט בלבד ואליו מופקדים כספי התקבולים מרוכשי יחידות הדיר, ההון העצמי ואשראי הבנק. כספים אלו משוחררים לפי קצב התקדמות הבניה ע"פ דוחות מפקח מומחה. במסגרת מימון הפרויקט לבנייה מעמיד הבנק גם ערבויות ביצוע, ערבויות כספיות וערבויות חוק מכר לרוכשים יחידות בפרויקט. המקרקעין והתקבולים משועבדים לטובת הבנק. במרבית העסקאות מונפקות בטוחות חוק המכר על ידי גופים מוסדיים עימם קיים לבנק הסכם שיתוף פעולה.

הבנק משתף פעולה עם גופים מוסדיים בהעמדת אשראי לפרויקט לצורך ניצול מיטבי של ההון והשאת הרווחיות, תוך פיזור סיכונים אשראי ועמידה במגבלות רגולטוריות נדרשות. הבנק מנהל נכון ליום 30 ביוני, 2021 סך של 202 פרויקטים בהיקף כולל של כ-10 אלפי יחידות דיר, מהם בכ-107 פרויקטים הפעילות, לרבות היקפי המימון, בשיתוף פעולה עם גופים מוסדיים. כמו כן, היקף התיק המנוהל הינו כ-8.2 מיליארדי ש"ח, מזה כ-1.8 מיליארדי ש"ח באחריות הבנק והיתרה באחריות הגופים המוסדיים.

הבנק מממן את הפרויקטים החל משלב רכישת הקרקע, דרך שלבי הבנייה השונים. ככלל, האשראי למימון קרקעות ניתן עבור קרקעות הזמינות לבנייה עד 24 חודש מיום מימון הקרקע. נכון ליום 30 ביוני, 2021 האשראי שניתן לפרויקטים שנמצאים בשלב קרקע מהווה 27% במונחי חבות מתיק הנדל"ן של הבנק. יצוין כי רוב האשראי הקיים בפרויקטים שנמצאים בשלב הקרקע ניתן לפרויקטים הזמינים לבניה תוך 12 חודשים.

נכון ליום 30 ביוני, 2021 האשראי שניתן לפרויקטים באזור מרכז הארץ מהווה 48% במונחי היקפי אשראי מתיק הנדל"ן של הבנק, 9% בירושלים רבתי ו-43% בשאר הארץ. הבנק ערך ניתוח מעמיק של האשראי למימון הקמת פרויקטי נדל"ן לפי שלבי הביצוע והסגמנטים השונים ברמה פרטנית ובתרחיש של הרעה בשוק הנדל"ן. להערכתו יתרת ההפרשה הקבוצתית הקיימת נכון ליום 30 ביוני, 2021 תוך שימוש בהתאמות האיכותיות, מכסה את ההפסד הצפוי.

לפרטים נוספים, ראה [דוח ממשל תאגידי](#) ופרטים נוספים.

חשיפות עיקריות למדינות זרות (על בסיס מאוחד)⁽¹⁾

חלק א – מידע בדבר סך כל החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמוך מביניהם:

טבלה ג – חשיפות עיקריות למדינות זרות (במיליוני שקלים)⁽²⁾:

יתרה ליום 30 ביוני 2021			
המדינה	חשיפה מאזנית ⁽²⁾	חשיפה חוץ מאזנית ⁽²⁾⁽³⁾	סך הכל
ארצות הברית	98.1	5.7	103.8
אחרות	86.5	30.6	117.1
סך כל החשיפות למדינות זרות	184.6	36.3	220.9
מזה: סך החשיפות למדינות ה-PIGS ⁽⁴⁾	0.6	-	0.6
מזה: סך החשיפות למדינות LDC ⁽⁵⁾	0.7	-	0.7
מזה: סך החשיפות למדינות עם בעיות נזילות	3.7	-	3.7
יתרה ליום 30 ביוני 2020			
ארצות הברית	91.1	2.2	93.3
אחרות	83.4	6.7	90.1
סך כל החשיפות למדינות זרות	174.5	8.9	183.4
מזה: סך החשיפות למדינות ה-PIGS ⁽⁴⁾	0.7	-	0.7
מזה: סך החשיפות למדינות LDC ⁽⁵⁾	1.4	-	1.4
מזה: סך החשיפות למדינות עם בעיות נזילות	0.7	-	0.7
יתרה ליום 31 בדצמבר 2020			
ארצות הברית	85.4	3.5	88.9
אחרות	96.3	23.3	119.6
סך כל החשיפות למדינות זרות	181.7	26.8	208.5
מזה: סך החשיפות למדינות ה-PIGS ⁽⁴⁾	0.6	-	0.6
מזה: סך החשיפות למדינות LDC ⁽⁵⁾	1.0	-	1.0
מזה: סך החשיפות למדינות עם בעיות נזילות	3.8	-	3.8

(1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערביות, בטחונות נזילים ונגזרי אשראי.

(2) סיכון אשראי מאזני חוץ מאזני, סיכון אשראי בעייתי וחובות פגומים מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.

(4) החשיפה למדינות ה-PIGS כוללת את המדינות: פורטוגל, איטליה, יוון וספרד.

(5) החשיפה למדינות ה-LDC (מדינות פחות מפותחות) כוללת את ליבריה בלבד.

(6) לא קיים סיכון אשראי מאזני או חוץ מאזני בעייתי וכן לא קיימים חובות פגומים בחשיפות למדינות זרות.

חלק ב – המידע בדבר מדינות שסך החשיפה לכל אחת מהן הינו בין 0.75% לבין 1% מסך הנכסים המאוחד או בין 15% לבין 20% מההון אינו מהותי.

חלק ג – החשיפה המאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות לתקופת הדיווח אינה מהותית.

חשיפות⁽²⁾ אשראי למוסדות פיננסיים⁽³⁾ זרים

טבלה 37 – חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים (במיליוני שקלים):

סך חשיפת אשראי			
ליום 31 בדצמבר 2020	ליום 30 ביוני		דרגת אשראי חיצוני ⁽⁴⁾
	2020	2021	
14	19	23	AAA עד AA-
12	11	11	A+ עד A-
63	51	52	BBB+ עד BBB-
3	1	4	ללא דרוג
92	82	90	סך הסל חשיפה

1. פיקדונות ויתרות עו"ש במוסדות פיננסיים זרים, לבנק אין חשיפה לסיכונים אשראי חוץ מאזני, במוסדות פיננסיים זרים.
2. לא קיימת חשיפה למוסדות פיננסיים אשר מסווגים כחוב פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת וכן לא קיימת הפרשה להפסדי אשראי, בגין מוסדות אלה.
3. מוסדות פיננסיים זרים הינם בנקים, חברות אחזקה של בנקים, בנקים להשקעות וברוקרים.
4. על פי חברת הדרוג S&P.

היתרות הנכללות בטבלה לעיל כוללות בעיקר מוסדות הפועלים בארה"ב, בלגיה, שווייץ ובריטניה.

הבנק קבע מגבלות על החשיפה המרבית המותרת למוסדות פיננסיים בחו"ל ומנהל מעקב שוטף על חוסנם של גופים אלה בהסתמך על דירוג החברות ונתוני שוק אחרים המעידים על מצבן הכלכלי.

לאור השלכות השליליות הצפויות של התפשטות נגיף הקורונה על התוצאות הכספיות של המוסדות הפיננסיים בעולם, נרשם גידול במרווחים ובמחירי ה-CDS של מרבית המוסדות הפיננסיים הזרים מולם פועל הבנק. הבנק מקיים ניטור שוטף של המוסדות הפיננסיים מולם הוא עובד ובמידת הצורך פועל לצמצום החשיפה מולם ככל שניתן. ככלל, רמת החשיפה של הבנק למוסדות פיננסיים זרים הינה מצומצמת למדי.

חשיפה לסיכונים סביבתיים

הפעילות הנוכחית של הבנק מתמקדת בעיקר בלוחים מהמגזר הקמעונאי אשר להם חשיפה נמוכה לסיכון הסביבתי. כפועל יוצא חשיפת הבנק לסיכון זה אינה משמעותית. גם פעילות הבנק במתן אשראי בתחומי הבניה, הנדל"ן ופעילות מסחרית לתאגידים ויחידים אינה חושפת את הבנק לסיכון סביבתי משמעותי בין היתר לאור הימנעות הבנק ממתן אשראי בענפים המועדים לזיהום הסביבה וקבלת אישורים מתאימים לפני מתן אשראי, פעילות זו מנטרית ע"י הבנק ומדווחת באופן שוטף. במהלך הרבעון הראשון של שנת 2021 השיב הבנק למכתבי בנק ישראל בנוגע לאופן הטיפול במערכת בסיכונים סביבתיים וסיכונים אקלים, והוא נערך לעמוד בהנחיות בנק ישראל, ככל שיתקבלו בהמשך השנה. דיווח על השפעת הסיכון הסביבתי על פעילות הבנק מוגש במסמך הסיכונים הרבעוני של הבנק.

סיכונים סליקה וסיכון צד נגדי

סיכון סליקה הוא הסיכון שצד נגדי לא יקיים את חלקו ולא יעביר לבנק במועד הקבוע לכך את הסכום הנדרש בעת סליקת עסקה. החשיפה לסיכון סליקה היא למשך זמן קצר ובדרך כלל היא תוך יומית.

לתיאור נרחב של מסגרת העבודה לניהול ובקרת ניהול סיכונים אשראי, ראה את דו"ח על הסיכונים – גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים וכן בדוח הכספי השנתי לשנת 2020.

hÿ

26ÿ

„ÿ

„ÿ

„ÿ

„ÿ

„ÿ

„d

žöqä

„ÿ

žöqä

„ÿ

„ÿ

..
..
..
..
..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

„d

„d

..

.

..

..

.

..

.

..	..	..
		..
		..

.

..	..	..
..		..

- <
- <
- <

••

.

..

..

.

...

.

..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..

..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..

-
-
-

..

.. ..

..

..

.. ..

..

..

..

..

..	..	..

Ed

..					
..	..				..
..	..				..
..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..

Ed

“ **PHILOSOPHY** ”

..

.

..

..

.

..

.

~~SECRET~~

••

.

..

...

.

...

.

ž a

ž a

oB a

a-03 hž

la ~p

~a-03 hž

zv zap-03 hž

hž

03 hž

200

03

~~SECRET~~

.

.

.

.

. <

. <

. <

. <

.

.

.

266

••

.

••

•••

.

•••

.

••
••
••
••
••
••
••
••
••
••
•

•
•
•

••

•

••

•••

•

•••

•

A series of horizontal lines for writing, with blue underlines on specific lines. The underlines are located on lines 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40, 42, 44, 46, 48, 50, 52, 54, 56, 58, 60, 62, 64, 66, 68, 70, 72, 74, 76, 78, 80, 82, 84, 86, 88, 90, 92, 94, 96, 98, 100.

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק ירושלים בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק ירושלים בע"מ וחברות הבנות שלו (להלן: "הבנק"), הכולל את מאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 30 ביוני, 2021 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח כולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופות של שישה ושלשה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלה בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה (ישראל) 2410 של לשכת רואי חשבון ישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישומו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניוודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

תל-אביב,
17 באוגוסט, 2021

	..		..		..		..		..
..		..		..		..		..	
..		..		..		..		..	
..		..		..		..		..	
..		..		..		..		..	
..		..		..		..		..	
..		..		..		..		..	
..		..		..		..		..	
..		..		..		..		..	
..		..		..		..		..	
..		..		..		..		..	
..		..		..		..		..	
..		..		..		..		..	
..		..		..		..		..	

		..		..					
	..		..		..				
..		..		..			..		

	..		..		..				..
..		..		..			..		
..		..		..			..		..
..		..		..			..		..
..		..		..			..		..
..		..		..			..		..
..		..		..			..		..
..		..		..			..		..
..		..		..			..		..

..		..		..					..

	..		..		..				..
..		..		..			..		..
..		..		..			..		..
..		..		..			..		..
..		..		..			..		..
..		..		..			..		..
..		..		..			..		..
..		..		..			..		..
..		..		..			..		..

..		..		..					..

..		..		..					..

..		..		..			..		..

									..

									..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

	..		..					
..	..	..	..	..	..			
..		..						..

	..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..	..
..	•••	..	•••	..	..			..
..	•••	..	•••	..	..			..
..	..	..	..	..	..			..
..	..	..	..	..	..			..

..	..	..	•••	..	..	..

	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..
..	•••	..	•••	..	..	..	..
..	•••	..	•••	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..

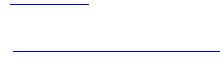
..	•••	..	•••	..	..	..

..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..

..	..	..	..	..	..	..

	..	..	..	..	..	..	..
..	•••	..	•••	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	•••	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..

..

..

; \dot{a} ; \dot{b}

; \dot{a}

; \dot{a}

; \dot{a}

..

; \dot{a} ; \dot{b} a

..

..

..

.

..

.

1s 2s

1s 2s

	ls 21Ž		21Ž

· <
· <
· <
· <
· <

..		..							
..	..	..	..	..					
		..					..		

..	..	..	..	..	..			..	..
..				..				..	..
..				..			..		..
..				..					..
..				..					..

..				..				..	

..	..			..	..			..	..
..				..				..	..
..				..				..	..
..				..			..		..
..				..					..

..				..				..	

..				..				..	

..	..			..	..		..		..
..				..				..	..
..				..					..

..				..			..		..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..	..	..			
..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..

..	..	..	..			
..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..

							..
							..
							..
..	..	..	..	..	..	..	

..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..

..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..

..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..

..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..

..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..

..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..

..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..

-
-
-
-

dsh

..
..
..
..

..
..
..
..
..

..

..

..

..
..
..

..
..
..

..
..
..

..

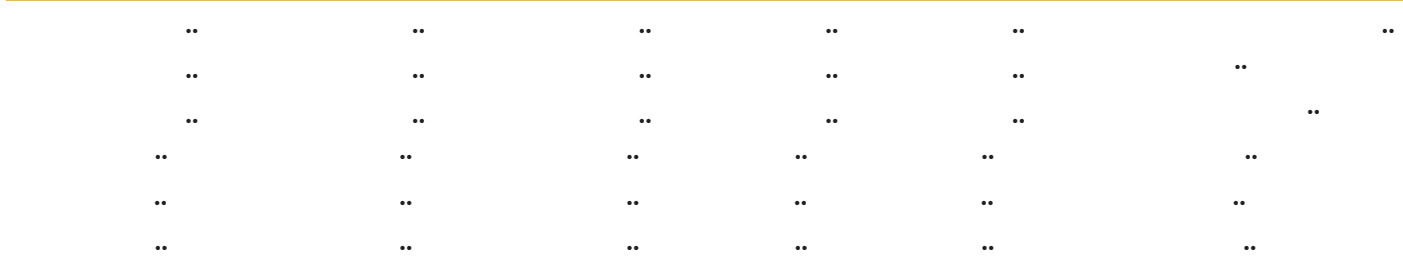
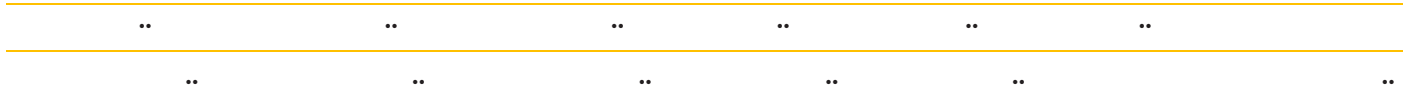
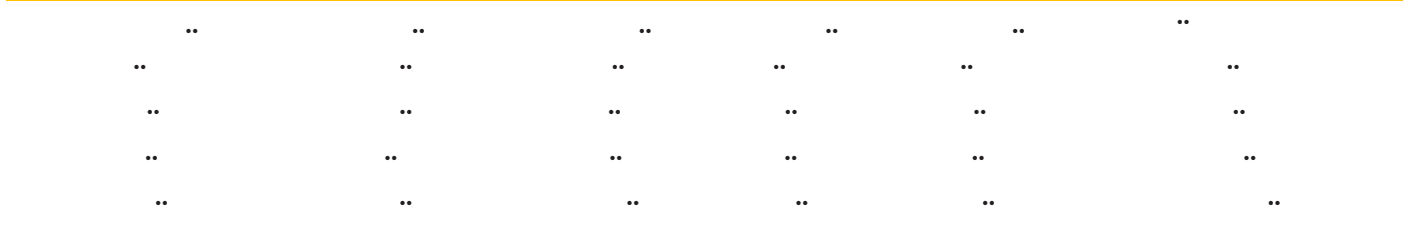
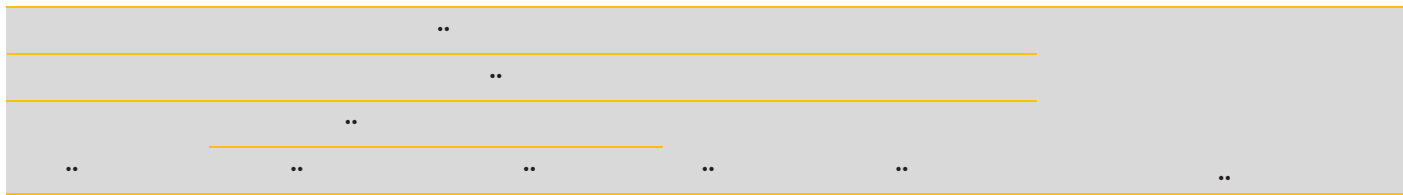
..

..

..

..

- ..
- ..
- ..
- ..

-
-
-
-

dsh

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- .
- .
- .
- .

..

..	..	..	..	..	..	..	..	..

..	..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..	..

..	..	..	..	..	..	..	..	..

..	..	..	..	..	..	..	..	..

..	..	..	..	..	..	..	..	..

..	..	..	..	..	..	..	..	..

..	..	..	..	..	..	..	..	..

..	..	..	..	..	..	..	..	..

..	..	..	..	..	..	..	..	..

..	..	..	..	..	..	..	..	..

..	..	..	..	..	..	..	..	..

..	..	..	..	..	..	..	..	..

..	..	..	..	..	..	..	..	..

..	..	..	..	..	..	..	..	..

..	..	..	..	..	..	..	..	..

..	..	..	..	..	..	..	..	..

..

..							
..	..	..	..	..	..	..	..
..		..	..	..	..	..	..
..		..	..	..	..	..	..
..		..	..	..	..	..	..
..		..	..	..	..	..	..
..		..	..	..	..	..	..
..		..	..	..	..	..	..
..		..	..	..	..	..	..
..		..	..	..	..	..	..
..		..	..	..	..	..	..
..		..	..	..	..	..	..
..		..	..	..	..	..	..

..							
..	..	..	..	..	..	..	..
..		..	..	..	..	..	..
..		..	..	..	..	..	..
..		..	..	..	..	..	..
..		..	..	..	..	..	..
..		..	..	..	..	..	..
..		..	..	..	..	..	..
..		..	..	..	..	..	..
..		..	..	..	..	..	..
..		..	..	..	..	..	..
..		..	..	..	..	..	..
..		..	..	..	..	..	..

..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

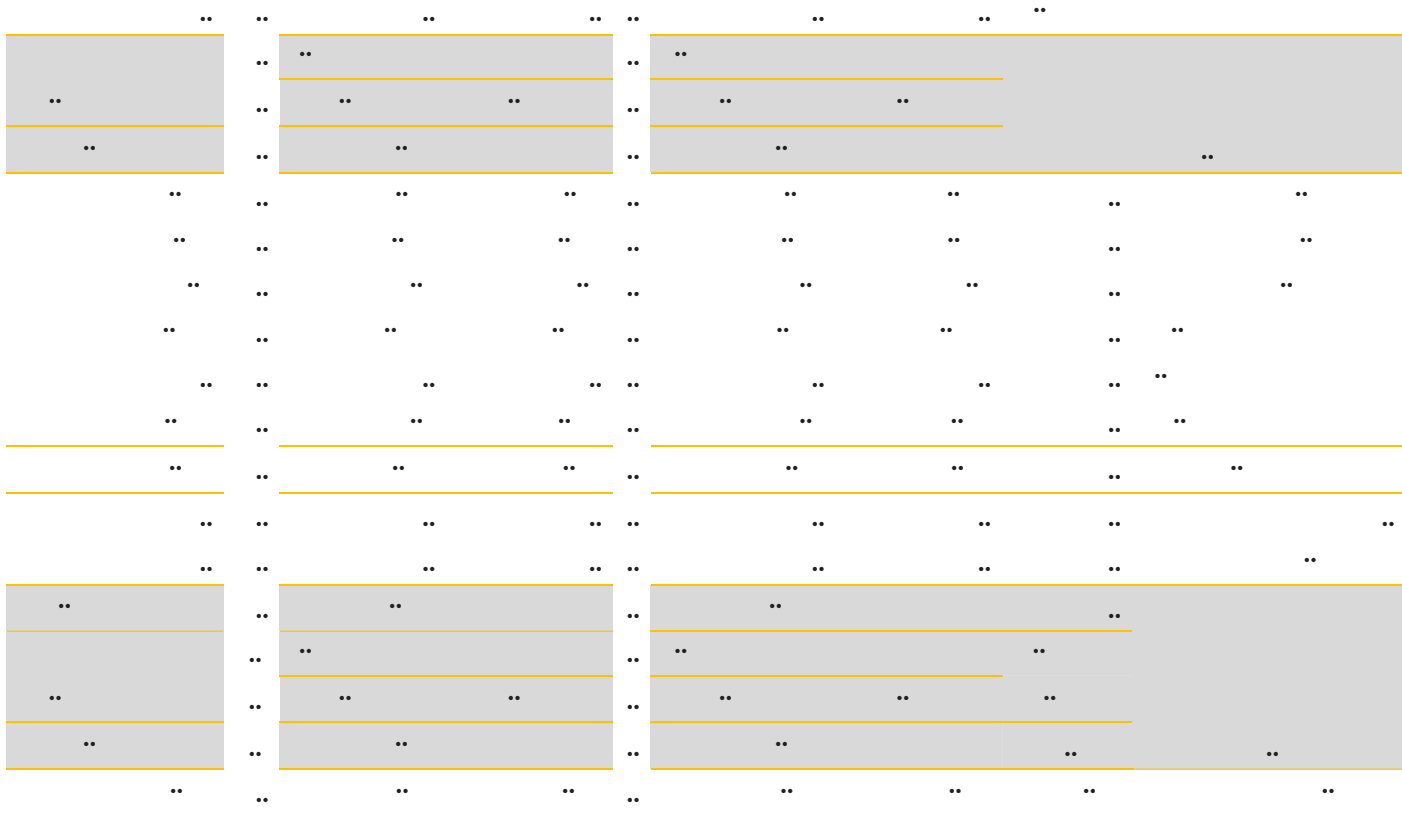
..

..

..

..

..

-
-

—

—

••

•

••

••

•

•••

•

• •

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

•

••

••

•

••

•

.

.

.

.

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

Ed

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

••

.

..

..

.

..

.

• •

•

•

•

•

•

• •

•

• •

• • •

•

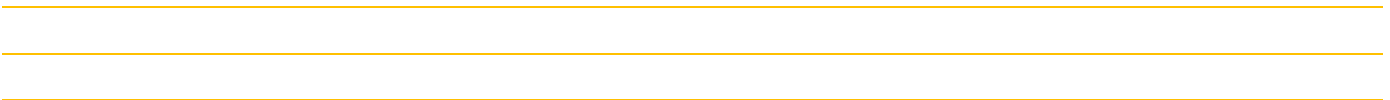
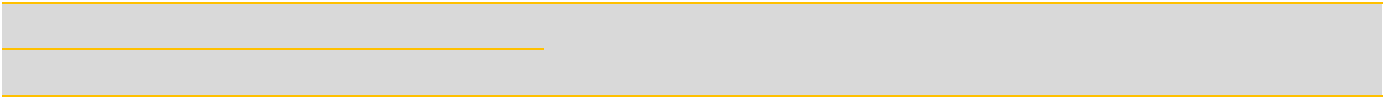
• • •

•

.

• •

.

.

••

••

••

••

••

••

••

••

••

••

.

••

•••

.

•••

.

• •

• •

•

• •

•

• • •

•

..							
..	..	..	..	..	..		
..							

..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..

..	..	..	..	..	..		..

..							
..							

..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..

..	..	..	..	..	..		..

..							
..							

..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..

..	..	..	..	..	..		..

•
•
•
•
•
•
•
•
•
•

•
•

•

••

•

••

•••

•

•••

•

- .
- .
- .

• •

••

•

••

.

••

.

		••						
••			••		••		••	
••	••		••	••	••	••		••
	••	••	••		••	••		••
••		••	••	••	••		••	
••	••	••	••	••	••		••	
••		••	••	••	••			••
••	••	••	••	••	••		••	
••		••	••	••	••			••
••	••	••	••	••	••			••
••		••	••	••	••			••
••	••	••	••	••	••			••
••		••	••	••	••			••
••	••	••	••	••	••			••
••		••	••	••	••			••
••	••	••	••	••	••			••

••
••
••

••	
••	
••	••

•• •• ••

•• •• •• •• ••
•• •• •• ••
••
••
••
••
••

••
••
••

••	
••	
••	••

•• •• ••
•• •• ••
•• •• ••
•• •• ••
•• •• ••
•• •• ••
•• •• ••

•• •• •• •• ••
•• •• •• •• ••
•• •• •• •• ••
•• •• •• •• ••
•• •• •• •• ••
•• •• •• •• ••
•• •• •• •• ••

-
-
-
-
-

••							
••							
••	••		••	••	••		••

••	••	••	••	••	••		••
••	••	••	••	••	••		••
••	••	••	••	••	••	••	••
••	••	••	••	••	••		••

••	••	••	••	••	••		••
••	••	••	••	••	••	••	••
••	••	••	••	••	••		••
••	••	••	••	••	••		••

••	••	••	••	••	••		••
••	••	••	••	••	••		••
••	••	••	••	••	••		••
••	••	••	••	••	••		••

-
-
-
-

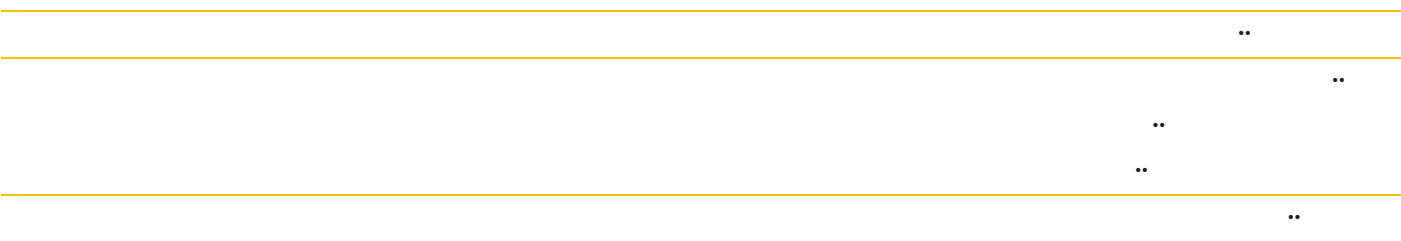
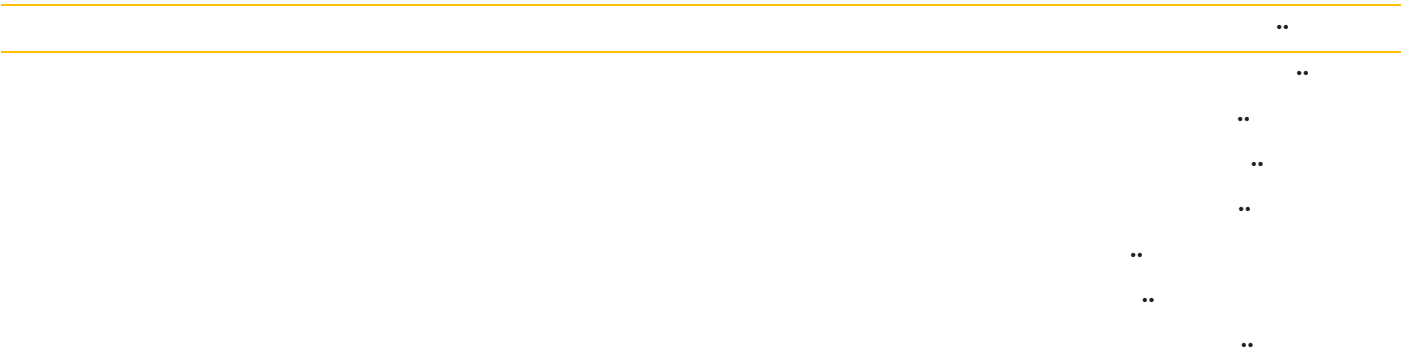
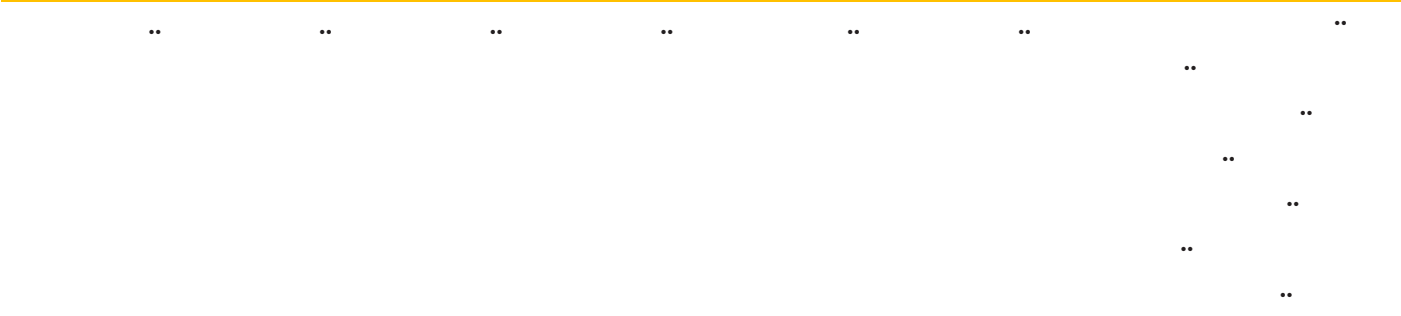
..							
..		..					
..							
..	..	..	..	..	..	..	..

..	..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..	..

..							
..		..					
..							
..	..	..	..	..	..	..	..

..	..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..	..

• •

• •

• •

• •

.

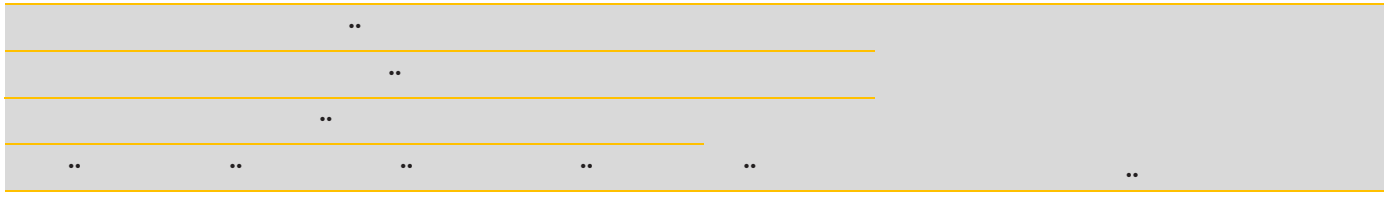
• •

• • •

.

• • •

.

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..									
..									
..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
..									
..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
..									
..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
..									
..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..	..	..

..
.. ..
..

..

..

..

..
..

..

..

..

..
..

..

..

.

— —

—————

—————

—————

••

.

••

•••

.

•••

.

.

.

ha

È

h3Y6 aüg OYp

Yè

.

%V

.

.

..
..
..

..

.

È hñ) È

.

.

Yè

Yè

YèZ

ÈA-

a È

ÈA-

..

..

..

.

..

.

žaa

.

.

h̃ ha
ỹ

.

.

.

.

..

..

..

..

.

..

.

..

...

.

...

.

НЭЛ ДЭМЖИЛЭГ

»

.

.

.

.

••

.

••

•••

.

•••

.

RE

^

^

••

.

••

•••

.

•••

.

%V

••

.

••

•••

.

•••

.

È hǎ È

˘ È

ÿÈ

ÿÈ

aÈ

˘ È

ha

È

ha

ÿÈ

È hǎ È

ha

ÿÈ

˘ È

ÿÈ

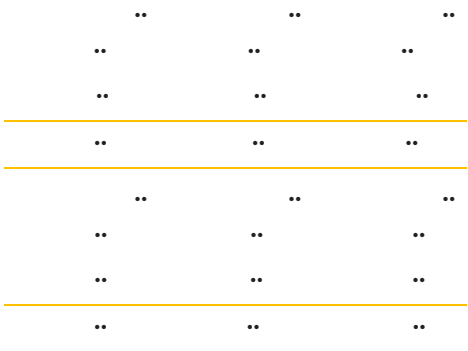
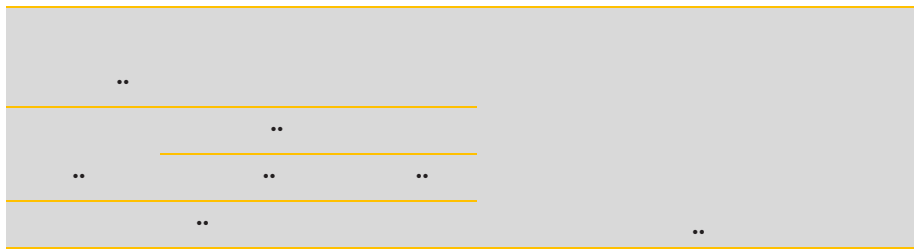
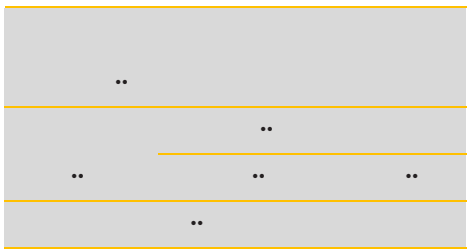
a È

ÿÈž

˘ È

žá

˘ È

-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

~~Yö: 10-10~~